



WÓJT GMINY GŁUSK

ZAŁĄCZNIK NR 1
DO UCHWAŁY NR
RADY GMINY GŁUSK
Z DNIA

FAZA UZGODNIENÍ

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY GŁUSK

tekst jednolity



ZESPÓŁ AUTORSKI:

mgr inż. arch. Elżbieta Mącik – główny projektant

mgr inż. arch. Grzegorz Sidor

mgr Olga Gałęcka

BIURO
PROJEKTÓW
URBANISTYKI
I ARCHITEKTURY

ELŻBIETA MAČIK



**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY GŁUSK**

**CZEŚĆ I
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

SPIS TREŚCI:

ROZDZIAŁ 1

DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU 7

ROZDZIAŁ 2

STAN PRAWNY GRUNTÓW..... 14

ROZDZIAŁ 3

STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY 15

ROZDZIAŁ 4

STAN ŚRODOWISKA W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO 20

ROZDZIAŁ 5

DZIEDZICTWO KULTUROWE GMINY GLUSK: HISTORIA I DIAGNOZA STANU.....35

ROZDZIAŁ 6

REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIE PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH 53

ROZDZIAŁ 7

DEMOGRAFIA..... 54

ROZDZIAŁ 8

WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA..... 58

ROZDZIAŁ 9

ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA..... 65

ROZDZIAŁ 10

WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH..... 67

ROZDZIAŁ 11

WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH ORAZ OGRANICZENIA W ZAGOSPODAROWNIU TERENÓW WYNIKAJĄCE Z PRZEPISÓW ODREBNYCH 68

ROZDZIAŁ 12

WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA 71

ROZDZIAŁ 13

WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH 75

ROZDZIAŁ 14

STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STAN STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI 76

ROZDZIAŁ 15

ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH..... 83

ROZDZIAŁ 16

WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ 88

ROZDZIAŁ 17

POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY 92

CZEŚĆ GRAFICZNA:

- 1. Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego gminy Głusk skala 1:10000 – załącznik nr 1**
- 2. Plansza zmian studium skala 1; 15000 – załącznik nr 2**

Zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głusk przyjętą uchwałą Nr Rady Gminy Głusk z dnia wykonał zespół w składzie:

mgr inż. arch. Elżbieta Mącik – główny projektant

mgr inż. arch. Grzegorz Sidor

mgr Olga Gałęcka

Objaśnienia użytych znaczników w tekście:

Abcdef - tekst dodany w związku z realizacją zmiany dokumentu studium

abcdef - tekst skreślony w związku z realizacją zmiany dokumentu studium

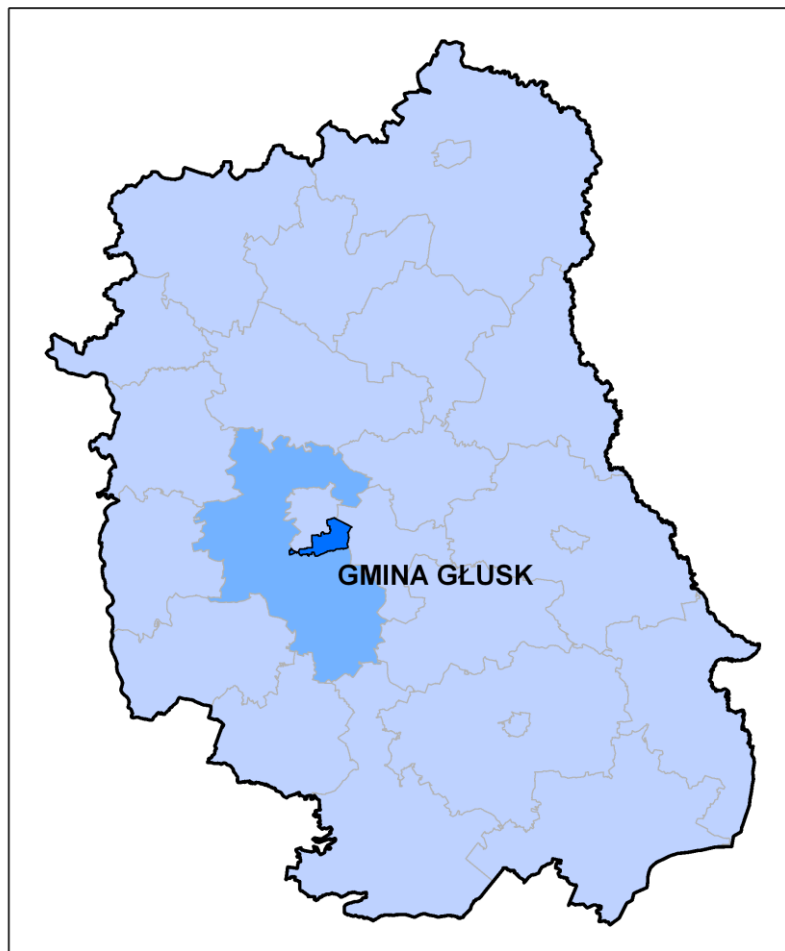
POŁOŻENIE GMINY

Gmina Głusk to gmina wiejska położona w centralnej części województwa lubelskiego, w powiecie lubelskim. Od północnego-zachodu graniczy ona z Lublinem, zaś od północnego-wschodu - ze Świdnikiem. Gmina położona jest przy dwóch drogach wylotowych z Lublina - drodze ekspresowej S12/S17 w kierunku Chełma i wschodniej granicy kraju oraz przy drodze wojewódzkiej nr 835 w kierunku Biłgoraja. Gmina Głusk położona jest w odległości ok. 38 km na północny-wschód od Kraśnika, ok. 18 km na północny-zachód od Piask oraz ok. 70 km na północ od Biłgoraja.

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski obszar gminy Głusk leży w podprovincji Wyżyna Lubelsko-Lwowska (343), w makroregionie Wyżyna Lubelska (343.1) w mezoregionie Wyniosłość Giełczewska (343.17).

Gmina Głusk, poza miastem Lublin, graniczy z następującymi gminami: Jabłonna, Strzyżewice, Niedrzwica Duża (z powiatu lubelskiego), Mełgiew, Piaski i Świdnik (z powiatu świdnickiego).

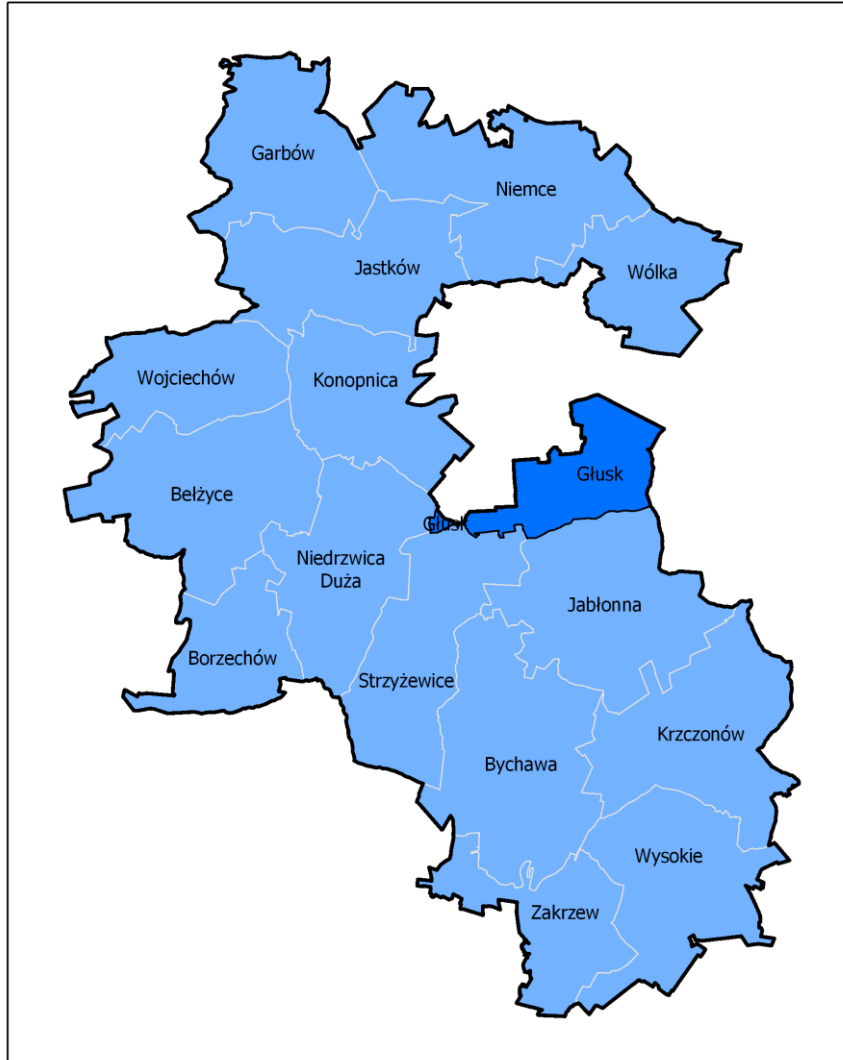
Rysunek 1. Położenie gminy Głusk i powiatu lubelskiego na tle województwa lubelskiego (opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej)



Gmina Głusk zajmuje obszar 64,3 km². W jej skład wchodzi 16 sołectw: Abramowice Prywatne, Ćmiłów, Dominów, Głuszczyzna, Kalinówka, Kazimierzówka, Kliny, Majdan Mętowski, Mętów, Nowiny, Prawiedniki, Prawiedniki-Kolonia, Wilczopole-Kolonia, Wilczopole, Wólka Abramowicka i Żabia Wola. Po zmianach administracyjnych w 1988 roku rozszerzono granice miasta Lublin, a tym samym teren wsi Głusk stał się dzielnicą Lublina.

Najważniejsze ośrodki na terenie gminy to: Dominów, Ćmiłów, Mętów i Kalinówka. W tych miejscowościach następuje szybki rozwój zabudowy mieszkaniowej (w tym wielorodzinnej) dla osób pracujących na terenie Lublina. Inne ośrodki mają przeważnie charakter rolniczy.

Rysunek 2. Położenie gminy Głusk w obrębie powiatu lubelskiego (*opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej*)



ROZDZIAŁ 1

DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU

Powierzchnia gminy Głusk wynosi 64,3 km². W jej strukturze funkcjonalno–przestrzennej dominują użytki rolne (grunty orne, łąki, pastwiska i sady), które stanowią ok. 80,3% jej powierzchni (ok. 5158 ha). Lesistość gminy jest niewielka i wynosi ok. 7,8%. Jest to wartość niższa od średniej dla powiatu lubelskiego (10,4%) i województwa lubelskiego (23,2%) według danych za 2015 r. Największe kompleksy leśne występują w południowej (Majdan Mętowski, Głuszczyzna) i wschodniej (Kolonia-Prawiedniki, Ćmiłów, Wólka Abramowiecka) części gminy. Łąki, pastwiska, nieużytki i zadrzewienia skupiają się w dużej mierze w pobliżu doliny Czarniejówki.

Dominującym typem zabudowy jest zabudowa zagrodowa oraz mieszkaniowa jednorodzinna. Ma ona dość zwarty charakter i koncentruje się w centralnych częściach poszczególnych miejscowości. Najintensywniej zabudowana jest centralna część gminy, w rejonie doliny Czarniejówki i drogi wojewódzkiej nr 835.

Rysunek 3. Struktura użytkowania terenu w gminie Głusk (opracowanie własne na podstawie mapy ewidencyjnej)

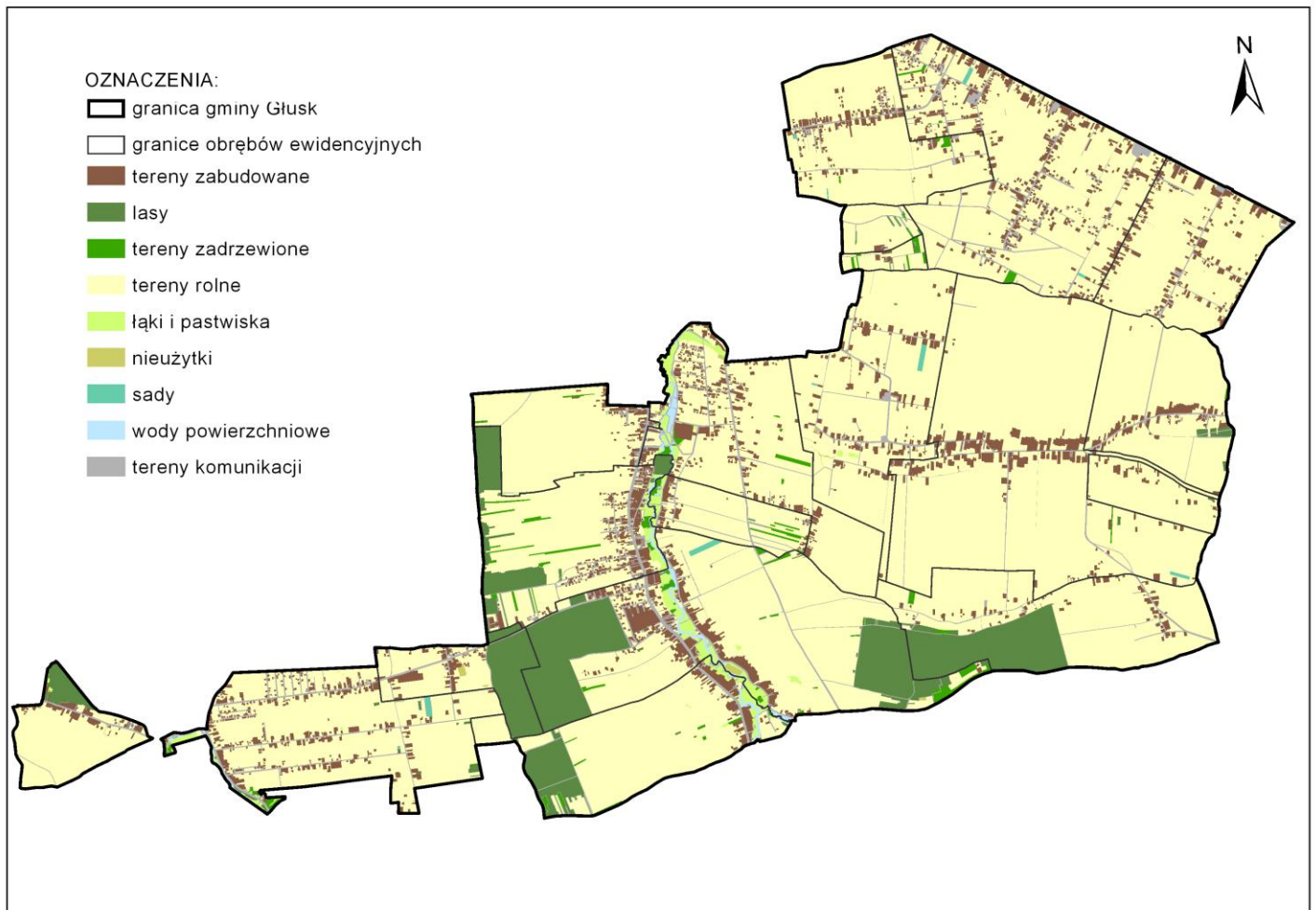


Tabela 1. Struktura użytkowania terenu w gminie Głusk w podziale na obręby ewidencyjne (opracowanie własne na podstawie mapy ewidencyjnej)

Nazwa obrębu geodezyjnego	Powierzchnia [ha]														
	tereny zabudowy mieszkaniowej	tereny zabudowy przemysłowej	tereny zabudowy usługowej	tereny zabudowy zagrodowej	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	tereny dróg	tereny infrastruktury technicznej	tereny lasów	tereny zadrzewień	tereny łąk	tereny pastwisk	tereny rolne	tereny sadów	tereny wód powierzchniowych	tereny ogródków działkowych
Abramowice Kościelne	-	-	0,29	1,06	-	0,34	-	0,32	1,54	-	-	45,76	-	-	-
Abramowice Prywatne	12,88	0,02	1,12	11,96	-	8,10	-	-	1,72	--	-	281,09	0,27	-	-
Ćmiłów	16,55	0,04	1,79	15,99	-	11,47	-	62,97	15,15	6,61	0,79	227,91	-	1,97	-
Dominów	19,95	0,04	6,06	18,22	2,14	16,86	0,11	0,19	3,54	18,40	1,90	307,93	-	6,21	1,75
Głusk	0,55	0,02	-	0,81	-	0,32	-	0,69	3,12	-	-	23,66	-	-	-
Głuszczyzna	2,47	-	0,40	14,56	-	6,05	-	42,90	7,90	11,82	0,52	257,55	-	2,06	-
Kalinówka	47,97	0,17	9,18	28,67	0,26	29,82	0,49	-	3,88	-	-	501,48	1,41	0,04	12,13
Kazimierzówka	12,03	0,01	5,59	16,58	-	11,08	-	-	-	-	-	255,03	-	-	-
Kliny	2,85	0,43	0,30	13,11	-	6,22	-	5,27	0,50	-	-	262,43	-	0,10	-
Kolonia Prawiedniki	5,06	3,84	1,00	3,56	-	4,94	-	56,74	-	-	-	66,19	-	-	-
Kolonia Wilczopole	2,41	-	2,34	39,25	1,13	10,64	0,11	0,61	0,81	-	-	839,29	0,97	-	-
Majdan Mętowski	2,44	-	0,13	10,71	-	5,74	-	112,17	1,83	-	-	290,31	-	-	-
Mętów	18,55	0,73	3,60	29,44	0,83	22,51	0,06	195,77	11,38	26,06	1,03	472,97	3,25	-	-
Nowiny	2,64	-	0,01	7,53	-	2,69	-	16,98	1,41	-	-	109,95	-	-	-
Prawiedniki	20,95	0,31	1,58	27,51	-	17,10	-	4,02	5,10	2,11	5,10	368,66	2,01	2,42	-
Wilczopole	7,41	0,13	0,14	30,76	-	11,70	0,25	0,24	0,07	-	-	467,90	2,32	-	-
Wólka Abramowicka	7,18	0,01	1,18	3,95	-	4,43	-	0,16	2,07	0,33	-	188,68	-	-	-
Żabia Wola	2,14	-	0,16	4,91	-	3,37	0,06	-	3,42	1,93	2,69	97,06	-	0,47	-

Infrastruktura techniczna na terenie gminy jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Według danych z Banku Danych Lokalnych GUS w 2017 r. ze zbiorowego zaopatrzenia w wodę korzystało ok. 96,7% mieszkańców gminy. Znacznie słabiej rozwinięta jest sieć kanalizacji sanitarnej, której do 2014 r. na terenie gminy nie było w ogóle. Obecnie korzysta z niej nieco ponad 22,3% mieszkańców gminy. Długość sieci kanalizacji sanitarnej w 2017 r. (według danych GUS) wynosiła 37,5 km. Wody opadowe na terenie gminy odprowadzane są powierzchniowo do gruntu i pobliskich cieków.

Mieszkańcy gminy Głusk posiadają również dostęp do sieci gazowej (76,1% mieszkańców w 2017 r.). Jej długość w 2017 r. wynosiła niemal 166 km. Gospodarka cieplna z kolei oparta jest na lokalnych kotłowniach lub indywidualnych urządzeniach grzewczych opalanych przeważnie paliwem stałym lub gazem ziemnym. Zastosowanie gazu dla celów grzewczych sukcesywnie wzrasta, szczególnie w nowej zabudowie mieszkaniowej.

Przez teren gminy przebiegają 2 linie elektroenergetyczne najwyższych napięć 220 kV, a także 4 linie wysokiego napięcia 110 kV. Bezpośrednie zaopatrzenie gospodarstw domowych w energię elektryczną odbywa się poprzez sieci średniego i niskiego napięcia 15kV i 0,4kV.

Do dnia uchwalenia niniejszego Studium na terenie gminy obowiązywała zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Głusk przyjęta uchwałą Nr XXXVII/256/13 Rady Gminy Głusk z dnia 8 października 2013 roku. W obowiązującym dokumencie wskazano tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, tereny usług publicznych i komercyjnych oraz tereny rozwoju zabudowy produkcyjnej. W ramach terenów otwartych w obowiązującym dotychczas Studium wskazano tereny wyłączone spod zabudowy, m.in. zalewowe. Generalnie rzecz biorąc, dotychczasowe Studium zakładało rozwój zabudowy w oparciu o istniejącą strukturę osadniczą gminy.

Na terenie gminy Głusk obowiązuje aktualnie 12 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które obejmują swym zasięgiem obszar całej gminy w jej granicach administracyjnych. Są to:

sporządzone na podstawie nieobowiązującej ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym:

- I część zmian miejscowych planów w zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na obszarze gminy Głusk (przyjęta uchwałą Nr XXIII/169/2000 Rady Gminy w Głusku z dnia 6 kwietnia 1999 r.) - częściowo zmieniony uchwałą Nr XXV/184/2000 Rady Gminy w Głusku z dnia 18 maja 2000 r.,

sporządzone na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

- II część zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na obszarze gminy Głusk, Obszar Nr IV na terenie wsi Kalinówka (przyjęta uchwałą Nr XXI/155/2004 Rady Gminy Głusk z dnia 13 lipca 2004 r.),
- Zmiany I części miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na obszarze gminy Głusk dla obszarów wsi: Nowiny, Prawiedniki, Kolonia Prawiedniki, Głuszczyzna, Dominów, Majdan Mętowski, Wilczopole, Kolonia Wilczopole, Kliny, Głusk, Abramowice Kościelne (przyjęte uchwałą Nr XLII/338/06 Rady Gminy Głusk z dnia 1 sierpnia 2006 r.),
- Zmiany I części miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na obszarze gminy Głusk dla obszarów wsi: Abramowice Prywatne, Kalinówka, Kazimierzówka,

- Wólka Abramowicka, Żabia Wola, Ćmiłów, Mętów (przyjęte uchwałą Nr III/18/06 Rady Gminy Głusk z dnia 18 grudnia 2006 r.),
- Zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na obszarze gminy Głusk (przyjęte uchwałą Nr XVIII/111/07 Rady Gminy Głusk z dnia 11 grudnia 2007 r.),
 - Zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na obszarze gminy Głusk (przyjęte uchwałą Nr XXVII/171/08 Rady Gminy Głusk z dnia 30 września 2008 r.),
 - Zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Głusk (przyjęte uchwałą Nr XLIX/340/10 Rady Gminy Głusk z dnia 15 lipca 2010 r.),
 - Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Głusk w obszarze położonym we wsi Kliny (przyjęta uchwałą Nr XXX/193/13 Rady Gminy Głusk z dnia 28 lutego 2013 r.),
 - Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Głusk dla obszaru we wsi: Mętów działka nr 21/3 (przyjęta uchwałą Nr XXXIX/278/13 Rady Gminy Głusk z dnia 28 listopada 2013 r.),
 - Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Głusk we wsi Mętów etap II (przyjęta uchwałą Nr XLIX/346/14 Rady Gminy Głusk z dnia 18 września 2014 r.),
 - Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Głusk (przyjęta uchwałą Nr VIII/62/15 Rady Gminy Głusk z dnia 21 maja 2015 r.),
 - Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Głusk (przyjęta uchwałą Nr VIII/61/15 Rady Gminy Głusk z dnia 21 maja 2015 r.) - zmiana części tekstowej w zakresie ustaleń szczegółowych,
 - Zmiana miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących na obszarze gminy Głusk dla obszarów wsi: Abramowice Prywatne, Kalinówka, Kazimierzówka, Prawiedniki, Prawiedniki Kolonia, Nowiny, Głuszczyzna, Wilczopole, Wilczopole Kolonia, Mętów (przyjęta uchwałą Nr XII/95/15 Rady Gminy Głusk z dnia 17 września 2015 r.),
 - Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Głusk (przyjęta uchwałą Nr XXXV/328/17 Rady Gminy Głusk z dnia 25 kwietnia 2017 r.) - zmiana części tekstowej,
 - Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Głusk (przyjęta uchwałą Nr XLI/385/17 Rady Gminy Głusk z dnia 3 października 2017 r.),
 - Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Głusk w miejscowości Dominów (przyjęta uchwałą Nr XLI/386/17 Rady Gminy Głusk z dnia 3 października 2017 r.),
 - Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Głusk (przyjęty uchwałą Nr XLI/387/17 Rady Gminy Głusk z dnia 3 października 2017 r.),
 - [Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Głusk w miejscowościach Kalinówka, Wilczopole Kolonia, Kazimierzówka \(przyjęta uchwałą Nr XIII/117/19 Rady Gminy Głusk z dnia 3 października 2019 r.\),](#)

~~Na podstawie~~ Analiza złożonych wniosków w sprawie zmiany dotychczas obowiązującego Studium oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ~~stwierdzono, potwierdza~~, że ~~wymagana w dalszym ciągu potrzebna~~ jest aktualizacja obowiązujących na terenie gminy Głusk dokumentów planistycznych.

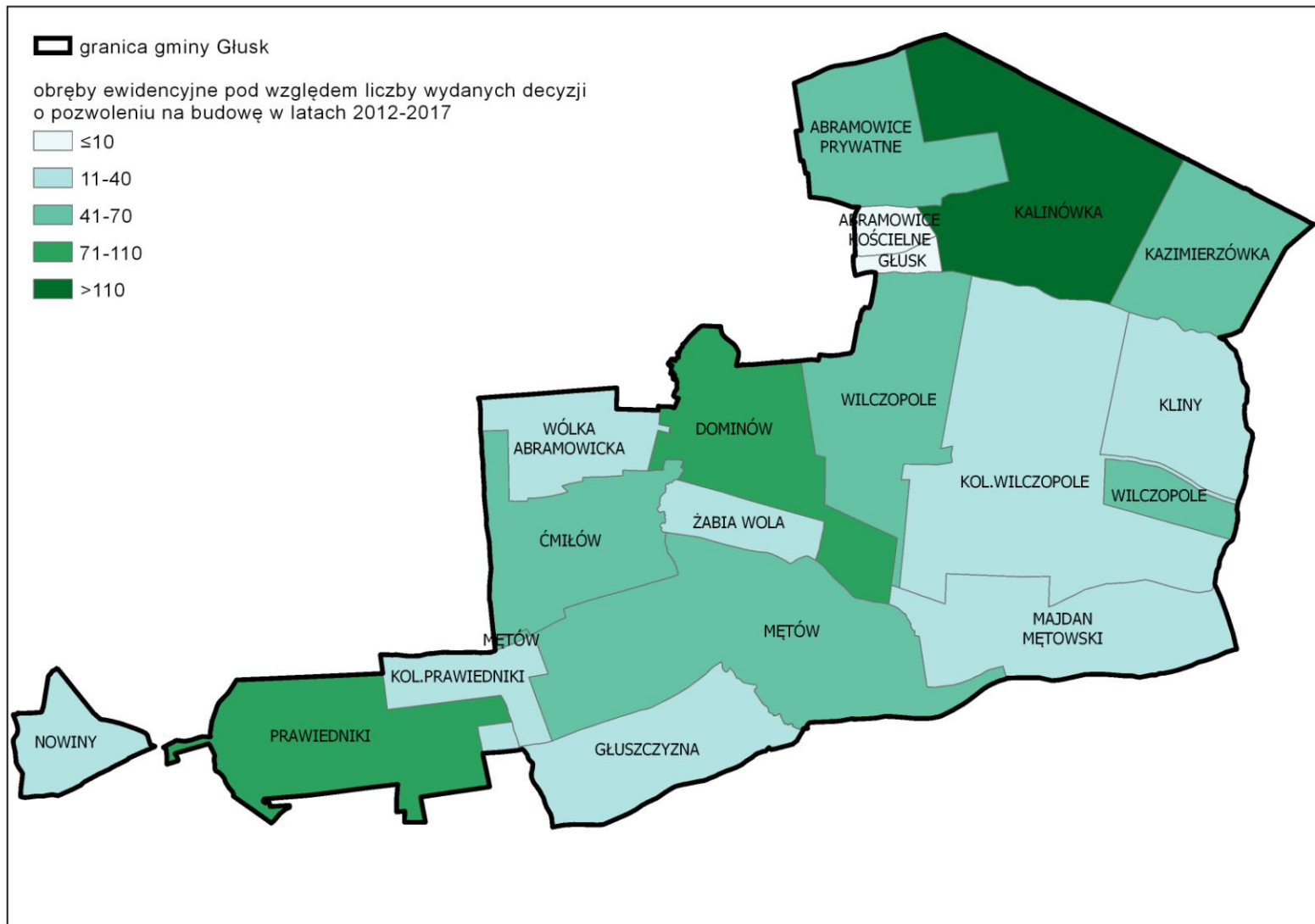
Ruch inwestycyjny na terenie gminy jest umiarkowany. Jako że plany miejscowe obowiązują na terenie całej gminy Głusk, decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego nie są wydawane.

Na terenie gminy Głusk od 2012 r. wydano łącznie 861 decyzji o pozwoleniu na budowę dotyczących realizacji, przebudowy lub rozbudowy budynków o funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej (696

decyzji), mieszkaniowej jednorodzinnej i gospodarczej (26 decyzji), mieszkaniowej jednorodzinnej i garażowej (19 decyzji), garażowo-gospodarczej (58 decyzji), mieszkaniowo-usługowej (9 decyzji), usługowej (22 decyzje), mieszkaniowej i usługowej (1 decyzja), obiektów sportowych (2 decyzje), produkcyjnej i magazynowej (7 decyzji). Najwięcej takich decyzji wydano w Kalinówce (242), Dominowie (105) oraz w Prawiednikach (91). Najmniejszy ruch budowlany w gminie zaobserwowano w obrębach ewidencyjnych: Głusk, Abramowice Kościelne, Głuszczyzna, Wólka Abramowicka, Żabia Wola i Kliny. Przestrzenne rozmieszczenie ww. decyzji w podziale na obręby ewidencyjne zostało przedstawione na rysunku 4.

Ponadto w latach 2012-2017 na terenie gminy Głusk wydano decyzje o pozwoleniu na budowę dotyczące infrastruktury drogowej (35), infrastruktury gazowej (315), infrastruktury wodno-kanalizacyjnej (47), infrastruktury elektroenergetycznej (71) i urządzeń telekomunikacyjnych (1).

Rysunek 4. Obręby ewidencyjne pod względem liczby wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę w latach 2012-2017 (do 31.07.2017) w gminie Głusk (opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Głusk)



Wnioski w zakresie dotychczasowego zagospodarowania i uzbrojenia terenu:

- Struktura funkcjonalno–przestrzenna gminy jest uporządkowana, z dość wyraźnym podziałem na funkcje wiodące w poszczególnych strefach.
- Na terenach położonych poza obszarami zabudowanymi wiodącą rolę odgrywają grunty orne oraz lasy.
- Najwięcej terenów zabudowanych zlokalizowanych jest w centralnej części gminy, w rejonie drogi wojewódzkiej nr 835 na terenie miejscowości: Dominów, Ćmilów i Mętów oraz w północnej części gminy, w rejonie drogi ekspresowej S12/S17 na terenie miejscowości Kalinówka i Kazimierzówka.
- Wyjątkowo cenna pod względem przyrodniczym i krajobrazowym jest dolina Czerniejówki, wraz z występującymi tam zadrzewieniami i trwałymi użytkami zielonymi. Należy je chronić przed fragmentaryzacją i przekształcaniem na inne sposoby zagospodarowania.
- Cały obszar gminy Glusk pokryty jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Dzięki temu wszelkie procesy inwestycyjne na terenie gminy są znacznie lepiej kontrolowane niż w przypadku gmin, w których planowanie przestrzenne jest oparte na wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.
- Ruch budowlany na terenie gminy koncentruje się w Kalinówce, Dominowie i Prawiednikach. Najmniej decyzji o pozwoleniu na budowę wydaje się w południowo-wschodniej części gminy.

ROZDZIAŁ 2

STAN PRAWNY GRUNTÓW

W podstawowej strukturze własności gruntów w gminie Głusk przeważają grunty osób fizycznych oraz grunty należące do Skarbu Państwa (zdecydowaną większość stanowią lasy SP - 254 ha). Wśród pozostałych jednostek będących właścicielami zauważalnej części gruntów można wymienić także: Gminę Głusk, powiat lubelski i województwo lubelskie.

Tabela 2. Zestawienie struktury własności gruntów na terenie gminy Głusk – stan na 14.11.2017 r. (opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Lublinie)

podział gruntów pod względem struktury własności	powierzchnia [ha]	% powierzchni gminy Głusk
grunty Skarbu Państwa	295	4,59%
grunty komunalne	156	2,43%
grunty powiatu lubelskiego	20	0,31%
grunty województwa lubelskiego	11	0,17%
grunty osób fizycznych	5912	92,06%
grunty kościołów i związków wyznaniowych	2	0,03%
pozostałe grunty	26	0,40%
SUMA	6422	100,00%

Zgodnie z danymi z Urzędu Gminy Głusk najwięcej gruntów komunalnych zlokalizowanych jest w Ćmiłowie, Dominowie, Kalinówce i Kazimierzówce.

ROZDZIAŁ 3

STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Głusk:

Gmina Głusk jest gminą wiejską, jednak bezpośrednio sąsiedztwo z dwoma dużymi ośrodkami miejskimi: Świdnikiem, a przede wszystkim z Lublinem, stanowiącym centrum Lubelskiego Ośrodka Metropolitalnego (do którego należy również gmina Głusk), wywiera skutki niemal we wszystkich dziedzinach życia gminy, w tym w jej zagospodarowaniu przestrzennym oraz w tendencjach rozwojowych. Widać to m.in. w strukturze osadniczej gminy. Najintensywniej zabudowane tereny znajdują się w sąsiedztwie dróg wylotowych z Lublina, tam też występuje największy ruch inwestycyjny.

Poza drogą S12/S17 oraz drogą wojewódzką nr 835, najważniejszym czynnikiem krystalizującym przestrzeń gminy jest dolina rzeki Czerniejówki. Przepływa ona przez centralną część gminy w kierunku północ-południe, dzieląc ją na 2 części. Generalnie rzecz biorąc, krajobraz gminy jest dość ubogi. Poza wspomnianą doliną rzeczną, jego urozmaicenie stanowią nieliczne tereny leśne oraz pozostałe doliny rzeczne.

Na terenie gminy Głusk występują 2 rodzaje systemów osiedleńczych. Pierwszym z nich jest tradycyjna zabudowa wiejska, mająca swoje tradycje historyczne. Dominującym układem przestrzennym jest w tym przypadku ulicówka dwustronnie zabudowana (układ spotykany m.in. miejscowościach: Wilczopole, Kliny i Majdan Mętowski).

Ponadto w wielu miejscowościach gminy powstają nowe układy parcelacyjne, wzorowane na miejskich osiedlach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Na terenach tych zabudowa realizowana jest wrywkowo, w oparciu o zaprojektowany układ komunikacyjny. W przypadku miejscowości Wólka Abramowicka, Ćmiłów i Mętów stary, ulicowy układ parcelacyjny, niemal całkowicie został „wtopiony” w nowe osiedla zabudowy mieszkaniowej.

W przypadku miejscowości: Dominów, Prawiedniki, Kalinówka i Kazimierówka występują obydwie ww. systemy osiedleńcze. Skutkuje to zaburzeniem czytelności historycznych układów wsi jedno- i dwurzędowych, wpływając dysharmonizująco na krajobraz i stan ładu przestrzennego tych miejscowości.

Na stan zagospodarowania przestrzennego gminy Głusk wpływ miało również włączenie miejscowości Głusk do granic administracyjnych miasta Lublin. W związku z tym przez wiele lat (1987-2013) ośrodek gminny był usytuowany poza obszarem samej gminy. W 2013 r. siedziba Gminy została przeniesiona do Dominowa. Do tej pory była to niewielka miejscowość, w której dominowały tereny rolne oraz zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa. Podjęto wówczas decyzję o stworzeniu całkowicie od podstaw nowego centrum Gminy, w którym będą mieściły się najważniejsze instytucje administracyjne, a także będzie się rozwijać mieszkalnictwo, infrastruktura społeczna i usługowa. Prace inwestycyjne na tym terenie wciąż trwają, ale dotychczas powstały tam: Urząd Gminy, przedszkole, dom kultury, poczta, sklepy oraz budynki mieszkaniowe wielorodzinne. Obiekty te są skupione wokół prostokątnego placu z fontanną.



Fot. 1. Nowe układ parcelacyjny osiedla mieszkaniowego w Mętowie

źródło: <https://www.google.pl/maps>



Fot. 2. Tradycyjna zabudowa wsi w Majdanie Mętowskim

Zabudowa na terenie poszczególnych miejscowości gminy Głusk ma z reguły zwarty charakter. Nowe budynki powstają głównie jako uzupełnienie luk w istniejących strukturach przestrzennych, z rzadka w oddaleniu od głównych ciągów komunikacyjnych.

Na terenie gminy dominuje zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa jednorodzinna, najczęściej parterowa. Dominują budynki nowe, o nowoczesnej architekturze. Zabudowa historyczna wiejskich gospodarstw zachowała się w niewielkim stopniu, głównie w Mętowie, Ćmiłowie, Wólce Abramowickiej, Klinach i w Żabiej Woli. Należy zwrócić uwagę, że licznie powstająca na terenie gminy nowa zabudowa mieszkaniowa jest dość jednolita pod względem formy architektonicznej, kolorystyki czy geometrii dachu, co pozytywnie wpływa na stan ładu przestrzennego. We wszystkich miejscowościach zdecydowanie przeważają budynki o układzie kalenicowym. Zabudowa o funkcji mieszkaniowej wielorodzinnej występuje w Dominowie. Jest to zabudowa niska, o wysokości do czterech kondygnacji.

Dominantami w krajobrazie architektonicznym gminy są kościoły w Ćmiłowie, Wilczopolu i w Kazimierzówce. Zostały one wzniesione wspólnie i pod względem architektonicznym prezentują styl nowoczesny. Do dominant przestrzennych należy zaliczyć również obiekty użyteczności publicznej, zwłaszcza szkoły - w Mętowie, Prawiednikach, Wilczopolu-Kolonii i Kalinówce.

Zabudowa o funkcji usługowej skupia się przede wszystkim w centralnych częściach poszczególnych miejscowości, wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych. Znajdują się tu usługi z zakresu administracji (Urząd Gminy, poczta), zdrowia (w Mętowie), kultury (Gminny Ośrodek Kultury w Dominowie, Gminna Biblioteka Publiczna w Dominowie z filią w Wilczopolu), bezpieczeństwa (jednostki OSP) i handlu (sklepy spożywcze, stacje paliw) .

Zabudowa produkcyjna występuje głównie w północnej części gminy, w sąsiedztwie drogi ekspresowej S12/S17. Jej rozwojowi na tym terenie sprzyja bliskość dwóch węzłów na tej drodze: „Lublin Felin” i „Świdnik”. Są to głównie hurtownie i zakłady przetwórstwa spożywczego. Skupienie obiektów produkcyjnych w jednej strefie również pozytywnie wpływa na strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy.

Zabudowa letniskowa oraz zagospodarowanie rekreacyjne nie stanowią znaczącego elementu w krajobrazie gminy. Jedynie na terenie miejscowości Nowiny, Prawiedniki i Mętów istnieją pojedyncze domy letniskowe.



Fot. 3. Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w Dominowie



Fot. 4. Zabudowa mieszkaniowo-usługowa w Dominowie



Fot. 5. Budynek Urzędu Gminy Głusk



Fot. 6. Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Mętowie



Fot. 7. Budynek stacji kontroli pojazdów w Ćmiłowie



Fot. 8. Zabudowa produkcyjna w Kol. Prawiednikach



Fot. 9. Zespół boisk sportowych w Dominowie



Fot.10. Kościół pw. MB Częstochowskiej w Kazimierzówce

Wnioski w zakresie struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Głusk:

- Gmina nie posiada jeszcze w pełni wykształconego ośrodka gminnego. Realizując nowe inwestycje na terenie wytypowanym do pełnienia tej funkcji (w Dominowie) należy stworzyć odpowiedni program usług, w tym usług społecznych dla mieszkańców.
- Układ przestrzenny gminy jest czytelny i uporządkowany. Nie stwierdzono występowania obiektów dysharmonizujących w przestrzeni gminy. Jedynie w kilku miejscowościach stwierdzono zaburzenie historycznych układów wsi przez nowe osiedla mieszkaniowe.
- W północnej części gminy wykształca się strefa aktywności gospodarczej, której generatorem jest droga ekspresowa S12/S17.
- Nowe inwestycje powinno się realizować w pierwszej kolejności jako uzupełnienie istniejących struktur zurbanizowanych, w celu ograniczenia rozpraszania zabudowy, szczególnie w obrębie zwartej zabudowy poszczególnych wsi.
- Korzystne dla ładu przestrzennego jest stosowanie tradycyjnych form architektonicznych, materiałów i kolorystyki zharmonizowanej z otaczającą zabudową i krajobrazem, jednak nie jest wykluczona lokalizacja obiektów o nowoczesnych kształtach i detalu architektonicznym, ale wyłącznie w wybranych, szczególnych rejonach gminy, w sposób niekolidujący z istniejącą zabudową.
- Należy dążyć do wykształcenia przestrzeni publicznych służących kształtowaniu ładu przestrzennego i integracji mieszkańców.

Tereny otwarte:

Tereny otwarte na obszarze gminy Głusk tworzą głównie pola uprawne, trwałe użytki zielone oraz lasy i zadrzewienia, jak również niewielkie tereny zieleni urządzonej. Największe zwarte kompleksy leśne znajdują się w południowej i centralnej części gminy, w miejscowościach: Wólka Abramowicka, Ćmiłów, Głuszczyzna i Majdan Mętowski. Pola uprawne i trwałe użytki zielone występują przede wszystkim we wschodniej i południowo-wschodniej części gminy, która jest w niewielkim stopniu zabudowana.



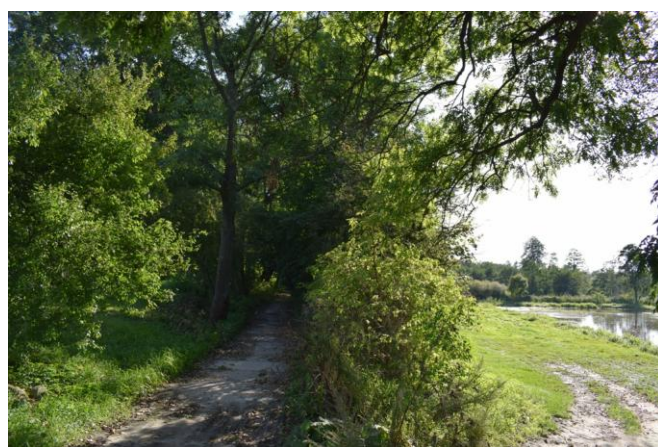
Fot. 11. Tereny rolne w Majdanie Mętowskim



Fot. 12. Tereny rolne w Żabiej Woli



Fot. 13. Tereny leśne w Majdanie Mętowskim



Fot. 14. Park dworski w Dominowie

Na terenie gminy Głusk tereny zieleni urządzonej (parki, skwery, zieleńce) zajmują stosunkowo niewielką powierzchnię. Do najważniejszych z nich należy zaliczyć:

- park w zespole dworsko-parkowym w Dominowie (w złym stanie zachowania),
- park w Wilczopolu,
- ogródki działkowe w Kalinówce,
- tereny zieleni na cmentarzach.

Wnioski w zakresie terenów otwartych oraz zieleni urządzonej:

- Z uwagi na pełnione funkcje krajobrazowo-przyrodnicze oraz wartości gospodarcze (grunty wysokiej i średniej przydatności rolniczej) wskazuje się pozostawienie jak największej części terenów otwartych w dotychczasowej formie użytkowania bez zabudowy.
- Z uwagi na wartość przyrodniczo-krajobrazową jaką pełnią trwale użytki zielone oraz zadrzewienia śródpolne należy je pozostawić w dotychczasowym użytkowaniu oraz umożliwić proces naturalnego tworzenia się zadrzewień śródpolnych.
- Większe kompleksy leśne nie powinny podlegać przekształceniom i zabudowie.
- Należy dążyć do wyrównania granicy polno-leśnej poprzez dolesienia pomiędzy mniejszymi kompleksami leśnymi, z wyłączeniem zwartych użytków zielonych.

ROZDZIAŁ 4

STAN ŚRODOWISKA W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Klasyfikacja fizyczno–geograficzna i ukształtowanie terenu:

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski obszar gminy Głusk leży w podprovincji Wyżyna Lubelsko-Lwowska (343), w makroregionie Wyżyna Lubelska (343.1) w obrębie mezoregionu Wyniosłość Giełczewska (343.17).

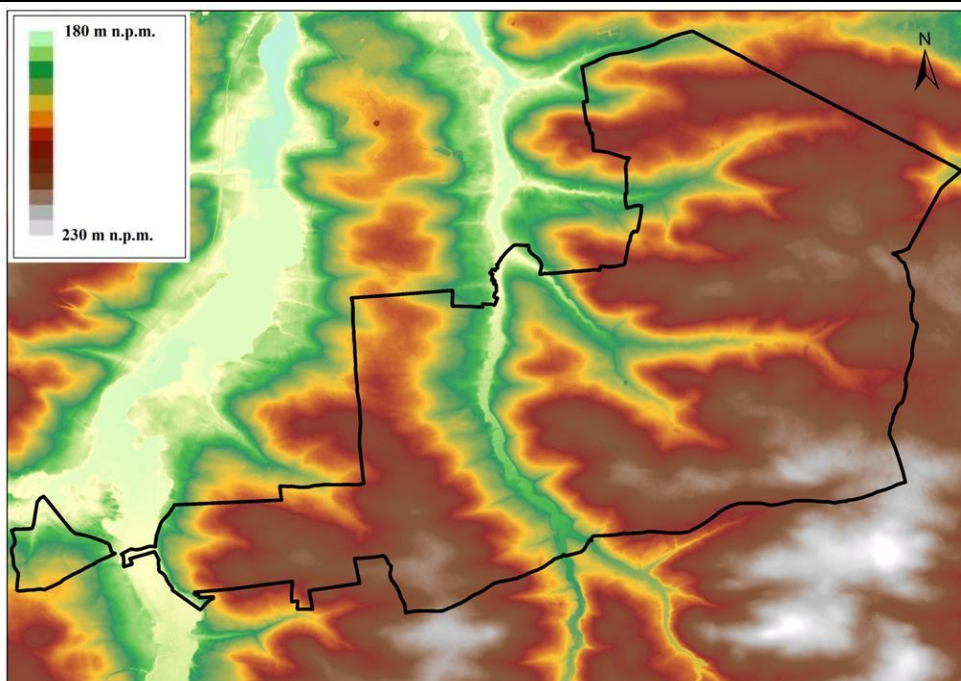
W ukształtowaniu powierzchni terenu gminy Głusk charakterystyczne jest występowanie rozległych płaszczyzn wierzchniowych. Silnie zaznaczona denudacja nadaje rzeźbie terenu krajobraz płaskiej dojrzałości, których zewnętrznym wyrazem jest monotony krajobraz płaskiej wierzchowiny o niewielkich deniwelacjach, urozmaicony przez nieliczne, płytko wcięte, suche dolinki. Poza dobrze wykształconymi dolinami rzecznyymi Czerniejówki i Bystrzycy, zaznaczają się słabiej zarysowane ciągi obniżzeń o charakterze dolin bocznych, odprowadzających okresowo nadmiar wód opadowych do dolin głównych. Nieliczne przykłady drobnych form bezodpływowych występują w północnych rejonach gminy.

Zasadniczym elementem morfologicznym jest dolina Czerniejówki o przebiegu południkowym. Dolina jest wcięta w podłoże na głębokość około 20 m. Jej lewe zbocze jest łagodnie nachylone o spadkach w granicach około 5° i wznosi się łagodnie aż do płaskiej wierzchowiny. Natomiast zbocze prawe jest strome, o nachyleniu w granicach 10° i tylko lokalnie przekracza tę wartość. Dno doliny Czerniejówki ma szerokość około 200 m i nie zmienia się w obszarze gminy.

Przez zachodnią część gminy (w kierunku północ-południe) przepływa Bystrzyca. Dno doliny jest znacznie szersze niż w przypadku Czerniejówki i osiąga około 800 m. Z uwagi na fakt, iż przebiega przez obszar gminy na odcinku 1 km, nie wyróżnia się w krajobrazie.

Deniwelacje terenu w gminie sięgają 51 m. Najniżej położonym fragmentem gminy jest dno doliny Czerniejówki na granicy z Lublinem (178 m n.p.m.), zaś najwyższy punkt znajduje się w Majdanie Mętowskim na wysokości 229 m n.p.m. Na obszarze gminy, z uwagi na południkowy przebieg dolin rzecznych, dominuje ekspozycja terenu wschodnia i zachodnia.

Rysunek 5. Ukształtowanie powierzchni terenu gminy Głusk (opracowanie własne na podstawie <http://mapy.geoportal.gov.pl>)



Budowa geologiczna i surowce mineralne:

Budowa geologiczna obszaru gminy Głusk jest dość mocno zróżnicowana. Występują tu wszystkie formacje geologiczne od paleozoiku do kenozoiku.

W podłożu paleozoicznym dominują osady dewonu i karbonu lubelskiego basenu węglowego. Osady karbonu zawierają tzw. karbon produktywny w postaci przewarstwień węgla kamiennych. Zasadniczą serię węglonośną Lubelskiego Zagłębia Węglowego stanowią osady westfalu. Z dotychczasowego rozpoznania geologicznego wynika, iż północna część gminy Głusk leży w strefie węglonośnej od 2 do 5 m. Generalnie rzecz biorąc, utwory starych formacji geologicznych nie wywierają żadnych skutków dla zagospodarowania przestrzennego na obszarze gminy.

Wśród utworów mezozoiku zasadnicze znaczenie mają skały jury i kredy, a zwłaszcza skały górnej kredy, stanowiące warstwę stropową mezozoiku. Miąższość tych utworów szacuje się na ok. 900 m. Wykształcone są jako margle, wapienie i rzadziej jako opoki. Wychodnie skał kredowych rozcięte są dolinami rzecznyymi Czerniejówki i Bystrzycy i ciągną się wyspowo strefą o szerokości około 1 km, głównie po wschodnich stronach obu rzek. Skały kredowe wychodzące na powierzchnię są silnie zwiertzałe, zaś zalegające w warstwach stropowych - silnie spękane. Spękania i szczeliny umożliwiają gromadzenie i ruch wód podziemnych. Warto podkreślić, iż wychodnie margli, jako mniej odpornych na niszczenie, zaznaczają się w krajobrazie obniżeniami terenu, a opoki tworzą wzgórza.

Kenozoik reprezentowany jest przez utwory trzecio- i czwartorzędowe. W obrębie Wyżyny Lubelskiej utwory trzeciorzędowe są silnie zerodowane i występują jedynie w postaci odizolowanych płatów. Reprezentowane są przez oligoceńskie piaski i margle glaukonitowe oraz miocenijskie piaski kwarcowe i krzemionkowe. Osady paleocenu o miąższości kilkudziesięciu metrów, położone są wyspowo wzdłuż dolin rzecznych. Udokumentowano je na wschód od Mętowa oraz pomiędzy Głuszczyzną a Biedaczowem.

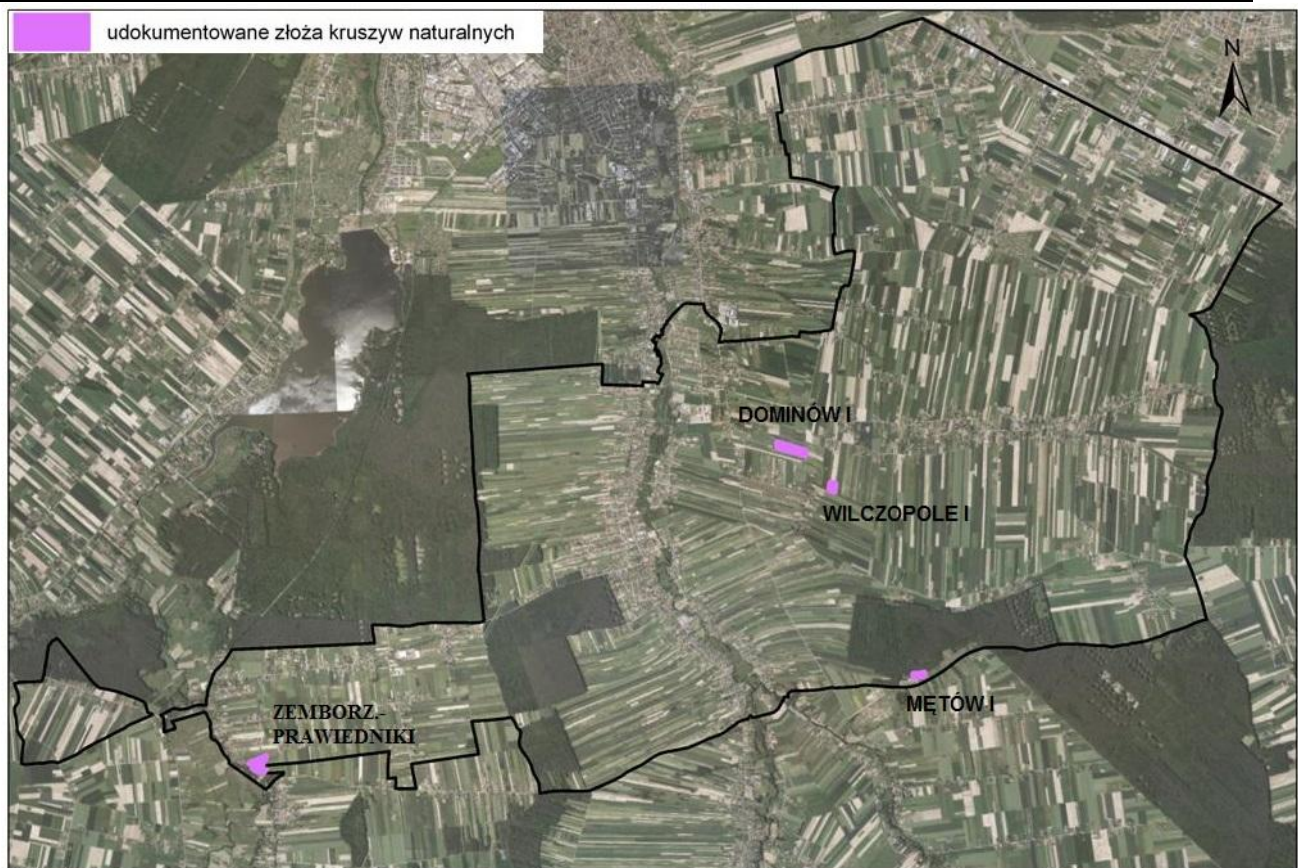
Skały kredowe i trzeciorzędowe są przykryte utworami plejstoceniowymi i holoceniowymi. Doliny wyerodowane w trzeciorzędzie zostały wypełnione osadami żwirowo-piaszczystymi i mułkami. Natomiast wierzchowiny przykryte zostały cienką warstwą utworów piaszczysto – pylastych pochodzących z rozmycia materiałów polodowcowych. Największy obszar, na wschód od doliny Czarniejówki, zajmują pyły piaszczyste i piaski pyłowe lessopodobne na gezach, opokach i marglach górnej kredy oraz gezach paleocenu. Zawierają one często materiał polodowcowy oraz gruz skał podłoża kredowo-paleoceniowego. Ich miąższość waha się w granicach kilku metrów.

Suche doliny uchodzące prostopadle do dolin rzecznych Czarniejówki i Bystrzycy wypełnione są piaskami i pyłami deluwialnymi o miąższości od 1 do 3 m (na wschód od Głuska, koło Prawiednik i Kol. Dominów). Utwory najmłodsze, holoceniowe, występują jako aluwia rzeczne i deluwia zboczowe. Związane są one ze współczesnymi dolinami rzek, dolinami bocznymi i zagłębieniami terenu. Reprezentowane są przez torfy, namuły, mułki rzeczne i piaski oraz mułki i piaski deluwialne.

Gmina Głusk nie jest zasobna w surowce mineralne. Zgodnie z rejestrem udokumentowanych złóż kopalin Państwowego Instytutu Geologicznego, na terenie gminy występują następujące złoża kruszyw naturalnych:

- **Dominów I** - złożo rozpoznane szczegółowo,
- **Mętów I** - eksploatacja złoża zaniechana,
- **Wilczopole I** - eksploatacja złoża zaniechana,
- **Zemborz.-Prawiedniki** - złożo rozpoznane szczegółowo.

Rysunek 6. Udokumentowane złoża kruszyw naturalnych na terenie gminy Głusk (opracowanie własne na podstawie <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web> oraz <http://mapy.geoportal.gov.pl>)



Warunki klimatyczne:

Obszar gminy Głusk zaliczany jest do lubelskiego regionu klimatycznego. Decydującą rolę w kształtowaniu pogody w tym obszarze odgrywają przeważające masy powietrza polarnomorskiego i kontynentalnego. W ogólnej cyrkulacji stanowią one aż 90% wszystkich mas powietrza napływających nad teren gminy. Obszar Lubelszczyzny leży w strefie ścierania się wpływów klimatu morskiego i kontynentalnego, z dominacją cyrkulacji polarno-morskiej. Konsekwencją takiego położenia jest duża zmienność stanów pogody.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi tu 8,1°C. W przebiegu rocznym najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą ok. 18,7°C, zaś najchłodniejszym - styczeń ze średnią temperaturą -3°C. Roczna suma opadów atmosferycznych kształtuje się na poziomie 550 mm, przy czym największe nasilenie opadów przypada na miesiące letnie. Okres wegetacyjny jest stosunkowo długi i wynosi 210 –220 dni. Na obszarze gminy przeważają wiatry z kierunków zachodnich o średniej prędkości 2,5 m/s.

Zgodnie z „Oceną jakości powietrza w województwie lubelskim za 2016 r.”, opracowaną w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na zlecenie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie, w obrębie strefy lubelskiej (do której należy gmina Głusk), zanieczyszczenia gazowe objęte programem badań w roku 2016, tj. dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, benzen, pył PM_{2,5} i ozon, a także metale, tj. ołów, kadm, arsen i nikiel (w kryterium ochrony zdrowia) oraz dwutlenek siarki, tlenki azotu i ozon (w kryterium ochrony roślin) osiągały na terenie województwa stężenia nieprzekraczające obowiązujących dla tych substancji wartości kryterialnych. Pozwoliło to na zakwalifikowanie strefy lubelskiej pod względem zanieczyszczenia powietrza tymi substancjami, dla obu kryteriów, do klasy A.

Ponadto strefę lubelską zaliczono do klasy czystości „C” w kryterium ochrony zdrowia dla pyłu PM₁₀, a także benzo(a)piranu zawieszonego w pyłe PM₁₀. Oznacza to, że stężenia tych substancji przekroczyły poziomy dopuszczalne. Stwierdzono również przekroczenie stężenia ozonu dla celu długoterminowego według kryterium ochrony zdrowia (klasa D2), a także dopuszczalnego stężenia pyłu PM_{2,5} dla fazy II (do 2020 r.).

Wody powierzchniowe:

Gmina Głusk położona jest niemal w całości w dorzeczu Bystrzycy i jej prawobrzeżnego dopływu Czerniejówki. Jedynie niewielki wschodni fragment jest odwodniony do rzeki Stawek, będącym lewobrzeżnym dopływem Wieprza.

Oś hydrograficzną gminy stanowi Czerniejówka, która przepływa przez jej centralną część w kierunku północ-południe. Rzeka ta jest uboga w wodę, na co wpływ ma ujęcie wody podziemnej w Wilczopolu. Przy ujściu do Bystrzycy średni przepływ wynosi 0,6 m³/s. Płynie dobrze wykształconą doliną z płaskim dnem i silnie nachylonymi zboczami. Średni spadek rzeki wynosi 2,8%. Bystrzyca przepływa z kolei przez zachodnią część gminy na odcinku ok. 1 km. Jej średni przepływ wynosi 4,9 m³/s.

Ponadto na terenie gminy znajdują się sztuczne zbiorniki wodne: w Dominowie, Mętowie, Żabiej Woli i w Prawiednikach.



Fot. 15. Stawy w Dominowie

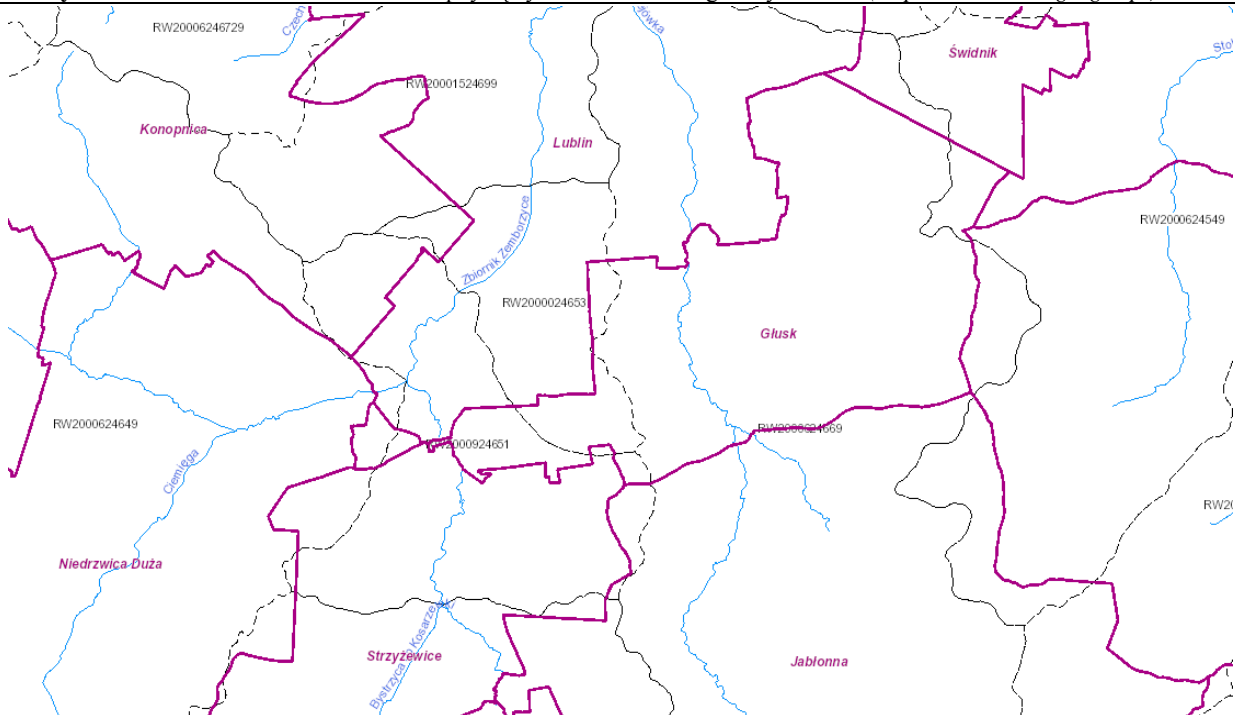


Fot. 16. Dolina Czerniejówki w Mętowie

Na terenie gminy Głusk występują następujące Jednolite Części Wód Powierzchniowych (rysunek 7.):

- Ciemięga (kod RW2000624649),
- Bystrzyca od Kosarzewki do zb. Zemborzyckiego (kod RW2000924651),
- Zbiornik Zemborzyce (kod RW2000024653),
- Czerniejówka (kod RW2000624669),
- Stoki (kod RW2000624549).

Rysunek 7. Rozmieszczenie JCWP płynących na terenie gminy Głusk (<http://www.rdw.kzgw.gov.pl>)



W 2016 r. WIOŚ w Lublinie opublikował opracowanie pt. "Stan jednolitych części wód powierzchniowych badanych w latach 2010-2015". Dokonano oceny JCWP w zakresie elementów biologicznych, fizykochemicznych, a także w zakresie stanu chemicznego i potencjału ekologicznego. Oceną objęto wszystkie JCWP występujące na terenie gminy Głusk.

Tabela 3. Klasyfikacja stanu ekologicznego i chemicznego rzek w punktach pomiarowo-kontrolnych monitoringu obszarów chronionych („Stan jednolitych części wód powierzchniowych badanych w latach 2010-2015” WIOŚ Lublin)

Nazwa ocenianej JCWP	Ciemiega	Bystrzyca od Kosarzewki do zb. Zemborzycyckiego	Zbiornik Zemborzyce	Czerniejówka	Stoki
Kod ocenianej JCWP	RW2000624649	RW2000924651	RW2000024653	RW2000624669	RW2000624549
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego	PL01S1101_1620	PL01S1101_1617	PL01S1102_0677	PL01S1101_1622	PL01S1101_1626
Nazwa punktu pomiarowo - kontrolnego	Krężniczanka - Krężnica Jara	Bystrzyca-Zemborzyce	Zbiornik Zemborzyce-Dąbrowa las	Czerniejówka-Głuszczyzna	Stoki-Zakrzów
Klasa elementów biologicznych	potencjał słaby	potencjał umiarkowany	potencjał umiarkowany	potencjał umiarkowany	potencjał umiarkowany
Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5)	poniżej potencjału dobrego	potencjał dobry	potencjał dobry	potencjał dobry	potencjał dobry
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6)	-	-	-	-	-
Stan / potencjał ekologiczny w ppk monitoringu obszarów chronionych	potencjał umiarkowany	potencjał umiarkowany	potencjał umiarkowany	potencjał umiarkowany	potencjał umiarkowany
Stan chemiczny w ppk monitoringu obszarów chronionych	-	-	-	-	-
Stan w ppk monitoringu obszarów chronionych	zły	zły	zły	zły	zły

Stan czystości wód powierzchniowych w gminie Głusk należy uznać za niezadowalający, zaś ich stan ogólny jako zły. Należy jednak zauważyć, że w porównaniu z analogicznym badaniem przeprowadzonym w latach 2012-2014 stan JCWP na terenie gminy uległ nieznacznej poprawie w zakresie elementów biologicznych i potencjału ekologicznego (JCWP Stoki i Czerniejówka).

Zgodnie z Rozporządzeniem 6/20132 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 12 października 2012 r. w sprawie określenia wód powierzchniowych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć na terenie województwa lubelskiego, obszar JCWP Czerniejówka został zaliczony do obszarów wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych. „OSN Czerniejówka” zostały objęte obręby ewidencyjne: Abramoewice Prywatne, Kalinówka, Kliny, Majdan Mętowski, Kolonia Wilczopole i Wilczopole. Wyniki badań przeprowadzonych w latach 2007-2009 w punkcie pomiarowo-

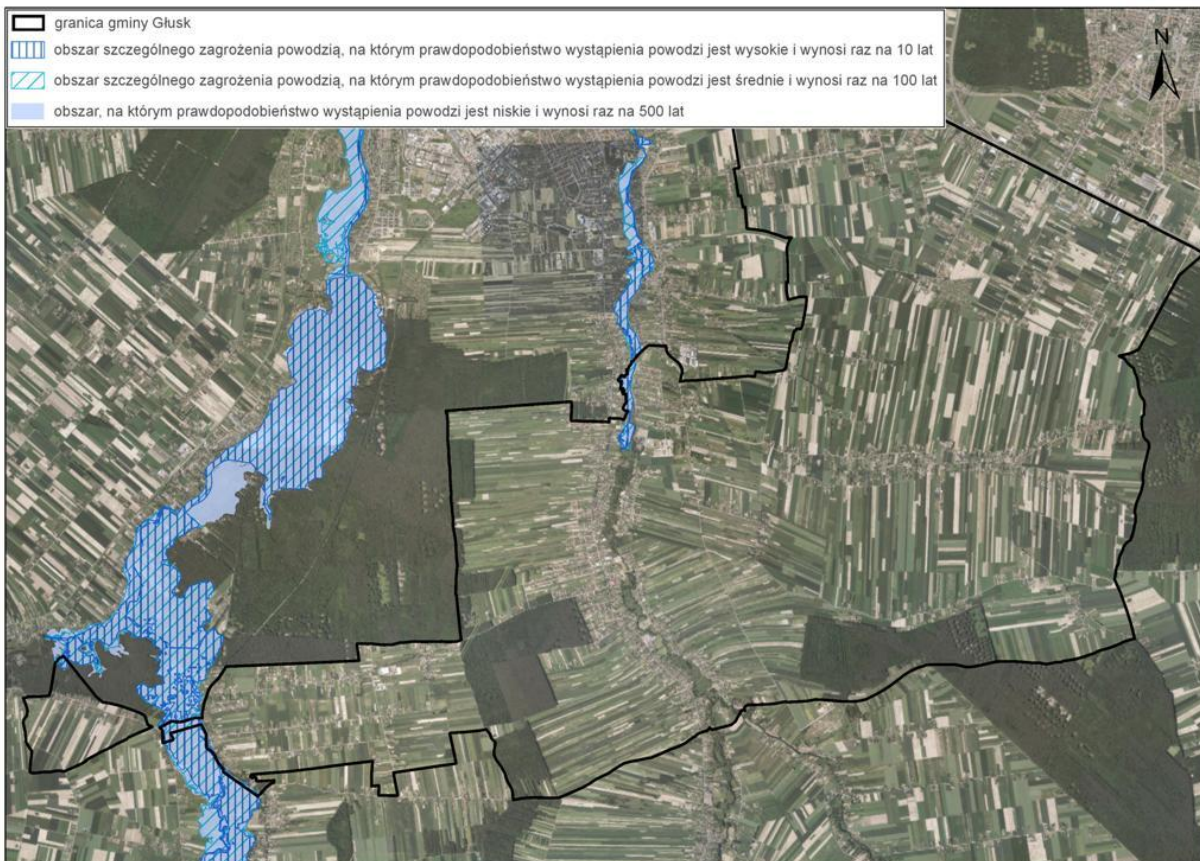
kontrolnym na Czerniejówce wykazały przekroczenia średniej wartości stężenia azotanów, powyżej której wody wykazują tendencję do eutrofizacji. Na terenach tych, zgodnie z Rozporządzeniem Nr 1/2013 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wprowadzenia programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszarów szczególnie narażonych Czerniejówka, Kanał Żmudzki, Kuraszew, Przegaliny Duże i Uherka, określono obowiązki osób prowadzących działalność rolniczą m.in. w zakresie okresów nawożenia, dawek i sposobu nawożenia czy warunków przechowywania nawozów naturalnych.

Na terenie gminy Głusk istnieje ryzyko wystąpienia powodzi, w przypadku zaistnienia niekorzystnych zjawisk hydrogeologicznych – powodzi opadowych i roztopowych czy powstania zatorów. Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego opracowanymi w ramach projektu „ Informatyczny System Oslony Kraju” (ISOK) na terenie gminy występuje:

- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$),
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$),
- obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$).

Wyżej wymienione obszary zostały przedstawione na rysunku 8. Tereny te nie są chronione wałami przeciwpowodziowymi. Obejmują one niezabudowane tereny w zachodniej i północnej części gminy, zajęte przez trwałe użytki zielone i w mniejszym stopniu przez pola uprawne.

Rysunek 8. Strefy zagrożenia powodziowego na terenie gminy Głusk (opracowanie własne na podstawie danych KZGW w Krakowie oraz na podstawie <http://mapy.geoportal.gov.pl>)



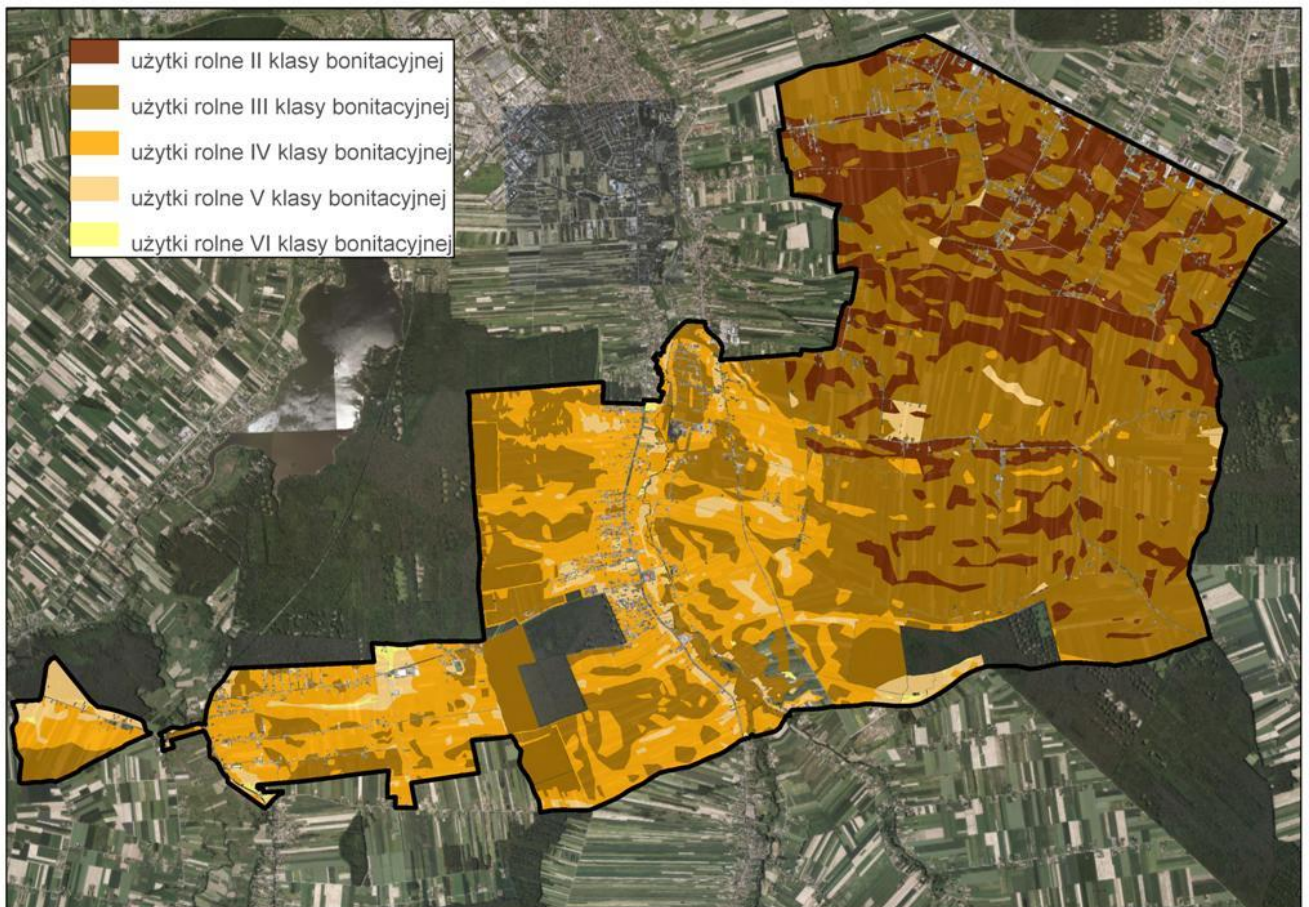
Uwarunkowania glebowe:

Na terenie gminy Głusk przeważają gleby brunatne utworzone z utworów lessowatych, piasków gliniastych i glin lekkich, a także gleby płowe (pseudobielicowe) utworzone z utworów lessowatych i gleby bielicowe, utworzone z piasków luźnych i piasków gliniastych lekkich. W dolinach rzecznych Czerniejówki i Bystrzycy występują: mady rzeczne oraz gleby mułowo-torfowe, deluwia i rzadziej gleby torfowo-murszowe.

Pod względem bonitacyjnym przeważają gleby klasy III, które zajmują łączną powierzchnię 3451 ha (54,3%). Powierzchnia gleb klasy II wynosi 1226 ha (19,2%), a gleb klasy III 1419 ha (22,3%). Pozostałe gleby (klasa V i VI) stanowią zaledwie 4,2 % powierzchni gruntów ornych. Gleby I klasy nie występują. Gleby najwyższych klas bonitacyjnych (II i III) występują głównie w północnej oraz północno-wschodniej części gminy.

Przydatność rolnicza gleb na terenie gminy Głusk jest wysoka. Gleby zaliczone do 1. kompleksu przydatności rolniczej (pszennego bardzo dobrego) i 2. (pszennego dobrego) stanowią ok. 56% ogólnej powierzchni gruntów ornych w gminie. Z kolei gleby o najniższej przydatności rolniczej (kompleks żytni bardzo słaby) stanowią zaledwie 0,5% ogólnej powierzchni gruntów ornych. W przypadku trwałych użytków zielonych przeważa kompleks 2z - ok. 76% ich ogólnej powierzchni.

Rysunek 9. Klasy bonitacyjne użytków rolnych na terenie gminy Głusk (opracowanie własne na podstawie mapy ewidencyjnej gminy Głusk)



Zewnętrzne powiązania przyrodnicze:

Przez teren gminy Głusk południkowo przepływa rzeka Bystrzyca. Jej dolina wraz z pobliskimi terenami leśnymi tworzy korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym. W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego został on wskazany jako obszar wymagający kształtowania ciągłości ekologicznej. Ponadto przez centralną część gminy (również południkowo) przepływa rzeka Czerniejówka, której dolina tworzy korytarz ekologiczny o znaczeniu lokalnym. Ww. doliny rzeczne przebiegają przez teren gminy południkowo, w związku z czym ważną rolę w utrzymaniu ciągłości ekologicznej na tym obszarze pełnią tereny leśne zlokalizowane w centralnej i południowej części gminy, jak również zwarte kompleksy leśne położone poza jej granicami (Las Krępiecki, Las Skrzyński, Las Dąbrowa).

Należy również dodać, że teren gminy Głusk znajduje się w zasięgu zielonego pierścienia Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego (LOM). W związku z tym ww. korytarze ekologiczne stanowią ważne powiązania przyrodnicze Lublina z regionalną siecią ekologiczną i terenami otwartymi. Główną funkcją zielonego pierścienia w gminie Głusk jest ochrona (m.in. poprzez Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu) i zwiększanie bazy terenów rekreacyjnych LOM. Należy zatem dążyć do ograniczenia niekontrolowanego rozlewania się zabudowy na terenach podmiejskich.

Obszary i obiekty prawnie chronione:

W granicach gminy Głusk znajdują się następujące obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów odrębnych z zakresu ochrony przyrody. Są to:

- Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- drzewa uznane za pomniki przyrody (2 drzewa).

Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu

Został on ustanowiony uchwałą Nr XI/56/90 WNR w Lublinie z dnia 26.02.1990 r. w sprawie utworzenia systemu parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa lubelskiego (Dz.U.Woj. Lubelskiego Nr 13 poz. 14), zmienionej Rozporządzeniem Nr 40 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 r. (Dz.U.Woj. Lubelskiego z dnia 31.03.2006 r. Nr 65, poz. 1225).

Czerniejowski OCHK leży w południowo-wschodniej części województwa lubelskiego i łączy się z Krzczonowskim Parkiem Krajobrazowym. Jego powierzchnia wynosi 19 510 ha. Charakteryzuje go krajobraz rolniczy, ale z dość dużymi kompleksami leśnymi i urozmaiconym krajobrazem (liczne źródła i doliny rzeczne). Na terenie gminy Głusk obejmuje obszar w jej centralnej, południowej i południowo-zachodniej części (Ćmiłów, Żabia Wola, Mętów, Dominów, Kolonia Prawiedniki, Prawiedniki, Głuszczyzna i Majdan Mętowski).

Czerniejowski OChK obejmuje tereny o dużych walorach botanicznych. Bogata flora roślin naczyniowych reprezentowana jest przez około 1000 gatunków. Rośnie tu ponad 100 gatunków roślin rzadkich, w tym wiele chronionych, jak: wisienka karłowata, orlik pospolity, zawilec wielkokwiatowy, wężymord stepowy, aster gawędka.

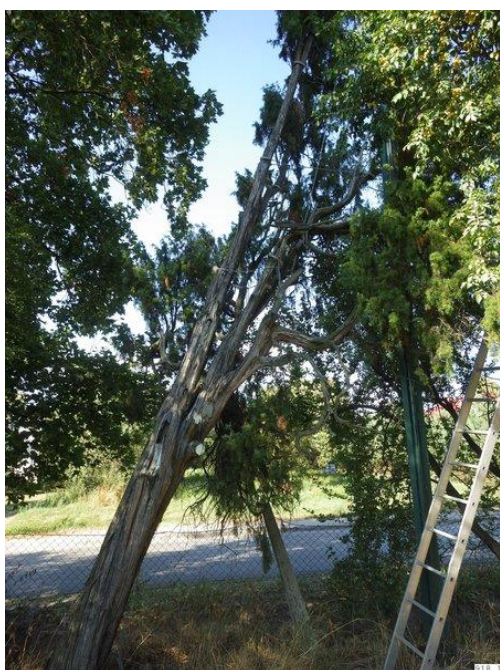
Pomniki przyrody

Pomniki przyrody na terenie gminy Głusk zostały ustanowione na podstawie następujących aktów prawnych:

- Zarządzenia Nr 42 Wojewody Lubelskiego z dnia 22 października 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. U. Woj. Lubelskiego Nr 12, poz. 211 z dnia 6.11.1987 r.),
- Rozporządzenia Nr 2 Wojewody Lubelskiego z dnia 5 stycznia 1999 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody (Dz. U. Woj. Lubelskiego Nr 1, poz. 3 z dnia 5.01.1999 r.).

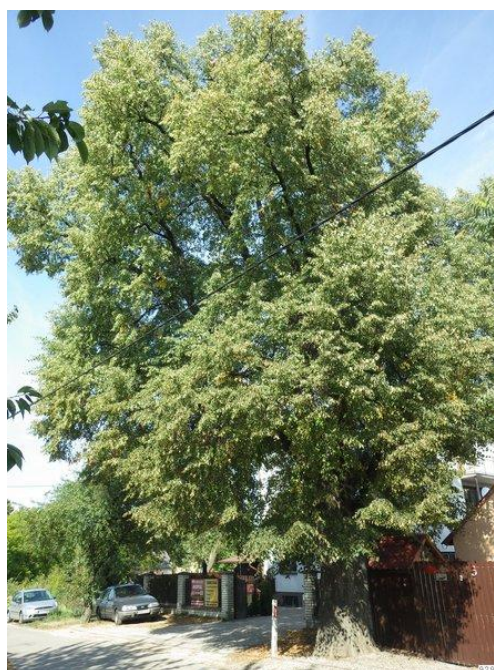
Tabela 4. Pomniki przyrody na terenie gminy Głusk (opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Głusk)

lp.	gatunek	lokalizacja	obwód
1	jałowiec pospolity	Wilczopole	85 cm
2	lipa drobnolistna	Kolonia Prawiedniki	315 cm



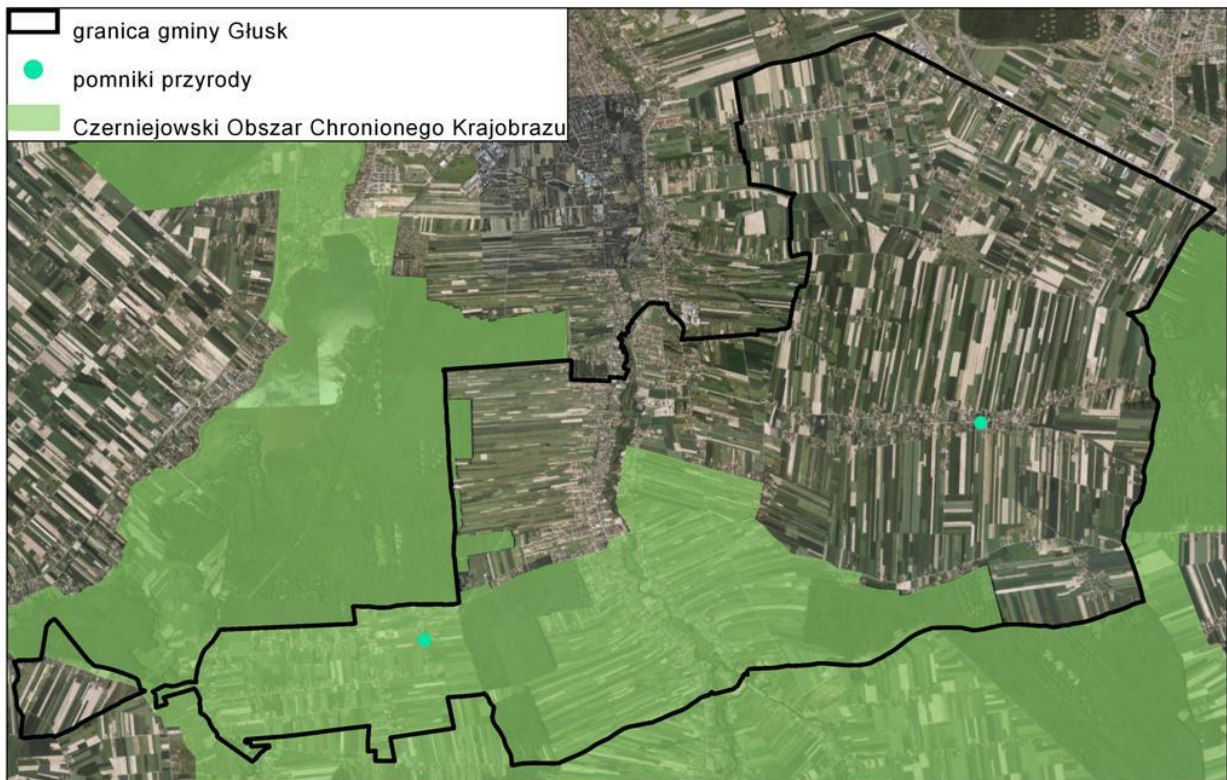
Fot. 17. Jałowiec pospolity w Wilczopolu

źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>



Fot. 18. Lipa drobnolistna w Kolonii Prawiednikach

Rysunek 10. Obszary i obiekty przyrodnicze objęte ochroną na terenie gminy Głusk (opracowanie własne na podstawie <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/> oraz na podstawie <http://mapy.geoportal.gov.pl>)



Charakterystyka poszczególnych ekosystemów oraz ocena ich odporności na degradację i zdolności do regeneracji:

Lasy:

Lasy na terenie gminy Głusk zajmują ok. 500 ha, co stanowi niecałe 8 % jej ogólnej powierzchni. Lesistość gminy należy do najniższych w województwie (wskaźnik ten dla powiatu lubelskiego wynosił w 2015 r. 10,4%, zaś województwa lubelskiego - 23,2%). Największe kompleksy leśne występują w południowej (Majdan Mętowski, Głuszczyzna) i wschodniej (Kolonia-Prawiedniki, Ćmiłów, Wólka Abramowiecka) części gminy. Lasy na terenie gminy stanowią kontynuację dużych kompleksów leśnych zlokalizowanych w jej bezpośrednim sąsiedztwie - Lasu Dąbrowa, Lasu Skrzyńskiego i Lasu Krępieckiego.

Na terenie gminy dominują lasy stanowiące własność Skarbu Państwa. Są one administrowane przez Nadleśnictwo Świdnik. Dominującym typem siedliskowym lasu jest las mieszany świeży (LMśw). W lasach prywatnych dominującym gatunkiem lasotwórczym jest dąb (najczęściej w wieku 65-80 lat), z kolei w lasach państwowych dominuje sosna i dąb (najczęściej w wieku 70-90 lat).

Odporność na degradację i zdolność do regeneracji drzewostanów zależy od ich wieku, składu gatunkowego i występujących presji. Lasy na terenie gminy położone są poza zasięgiem oddziaływania zakładów przemysłowych.

Na terenie gminy Głusk występują lasy ochronne, których status wynika z położenia w odległości mniejszej niż 10 kilometrów od granic administracyjnych miasta Lublin (zgodnie z art. 15 pkt 7 lit. a ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach).

Same lasy, jak i ich obrzeża, stanowią rejon siedliskowe cennych gatunków roślin i zwierząt. W planowaniu przestrzennym są one szczególnie chronione przed zmianą sposobu użytkowania. Lasy

w obrębie gminy, zarówno ze względu na siedlisko jak i wiek drzew, są przydatne dla różnych form rekreacji.

Trwale użytki zielone i nieużytki o cechach naturalnych:

Poza terenami leśnymi, najwyższe wartości przyrodnicze reprezentują łąki, pastwiska oraz nieużytki. Na terenie gminy Głusk zajmują one jednak znikomą powierzchnię (ok. 84 ha - 1,3% powierzchni gminy). Występują one w większości w dolinie Bystrzycy i Czerniejówki na podmokłych terenach, tworząc ważne dla zwierząt płaty ekologiczne. Ich wysoka wartość przyrodnicza wynika również z ich stosunkowo ekstensywnego użytkowania i wysokiego zróżnicowania gatunkowego.

Ekosystemy łąkowe z zadrzewieniami cechują się dobrymi zdolnościami regeneracyjnymi, wykazując się też wysoką odpornością na degradację. Sprzyja temu również fakt, iż duża część trwałych użytków zielonych na terenie gminy jest położona na stosunkowo dobrych glebach (III i IV klasy bonitacyjnej).

Należy pamiętać, że przeznaczanie łąk na grunty rolne lub inne formy zagospodarowania doprowadza do całkowitego zniszczenia półnaturalnej szaty roślinnej, a więc sytuacji, w której regeneracja jest bardzo trudna. Podobnie w przypadku zaniechania koszenia czy wypasu, zbiorowiska te, na skutek naturalnej sukcesji, mogą zatracić swoje właściwości przyrodnicze.

Pola uprawne:

Największe arealy gruntów uprawnych znajdują się w centralnej i południowej części gminy Głusk. Ich łączna powierzchnia razem z sadami wynosi ok. 5097 ha, co stanowi ponad 80% powierzchni gminy. Według danych GUS w 2010 r. powierzchnia zasiewów wyniosła 3 706,05 ha, z czego zdecydowaną większość (ok. 2 839 ha) stanowiły zboża. Znaczną część zasiewów stanowiły ponadto uprawy przemysłowe (ok. 409 ha) i buraki cukrowe (ok. 218 ha). Uprawy te charakteryzują się niską różnorodnością biologiczną.

Funkcja środowiskowa pól uprawnych na terenie gminy Głusk wynika z aktywności biologicznej i bezpośredniego sąsiedztwa ze strukturami przyrodniczymi wyższego rzędu tj. łąkami o cechach naturalnych, nieużytkami, zadrzewieniami i lasami. Stanowią one niejako uzupełnienie i bufor dla środowisk o wyższej randze przyrodniczej. W aspekcie odporności na degradację i zdolności do regeneracji, pola uprawne są ogniwem niezwykle słabym. Decyduje o tym przede wszystkim bardzo ograniczony skład gatunkowy – zazwyczaj jeden gatunek. Monokultury rolne są narażone na infekcje grzybowe i bakteryjne.

Zieleń terenów zabudowanych:

Zieleń towarzysząca zabudowie jest zróżnicowana, zależy od jej lokalizacji, charakteru oraz zagospodarowania działki. Na niektórych, szczególnie większych posesjach zbiorowiska roślinne mają charakter typowo ozdobny, dominują tu trawniki, krzewy i drzewa często gatunków introdukowanych, oraz byliny kwitnące (poszczególne gatunki dobierane są na podstawie wyglądu, a ich nadrzędną funkcją jest poprawa estetyki). Ogrody przydomowe są najczęściej nieznacznych rozmiarów.

Udział terenów zieleni publicznej w gminie jest stosunkowo niewielki. Należy do nich zaliczyć przede wszystkim park dworski w Dominowie, park w Wilczopolu, ogródki działkowe w Kalinówce oraz zieleń cmentarna.

Trudno jest jednoznacznie scharakteryzować tereny zieleni towarzyszącej zabudowie w aspekcie zdolności do degeneracji i odporności na degradację. W przypadku zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej udział powierzchni biologicznie czynnej jest stosunkowo wysoki, dlatego też powstałe tam środowiska funkcjonują prawidłowo. W przypadku terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i produkcyjno-usługowej odporność terenów zieleni na degradację jest nieco niższa, głównie ze względu na większą intensyfikację zagospodarowania obszaru.

Świat roślinny i zwierzęcy:

Na terenie gminy Głusk występują różnorodne zbiorowiska roślinne: lasy, zadrzewienia śródpolne, łąki i pastwiska w dolinach rzecznych oraz tereny pól uprawnych. Zidentyfikowano następujące siedliska roślinne: ols (dolina Czerniejówki powyżej stawów w Domaniewie), łągi (dolina Czerniejówki i Bystrzycy), grądy (lasy w Majdanie Mętowskim, Głuszczyźnie i Kolonii Prawiedniki), kontynentalny bór roślinny (kompleks leśny Dąbrowa, Ćmiłów i Kolonia Prawiedniki), zbiorowiska roślinne łąk i pastwisk, zbiorowiska wodne i szuwarowe (zakola Czerniejówki i Bystrzycy, stawy, rowy melioracyjne) oraz zbiorowiska synantropijne.

Na terenie gminy Głusk stwierdzono występowanie 11 gatunków roślin prawnie chronionych:

gatunki objęte ochroną ścisłą

- naparstnica zwyczajna (*Digitalis grandiflora*) – las chłopski na wschód od Biedaczowa,
- lilia złoto głów (*Lilium martagon*) – kilkanaście okazów w lesie na południe od Majdanu Mętowskiego i w lesie w rejonie Ćmiłowa,
- widłak jałowcowaty (*Lycopodium annotinum*) – 1 płat o pow. 1 m² w lesie chłopskim Ćmiłów,
- rojownik pospolity (*Jovibarba sobolifera*) – Las Rudki, około 300 okazów,

gatunki objęte ochroną częściową

- kruszyna pospolita (*Frangula alnus*) – gatunek pospolity w lasach całej gminy,
- kalina koralowa (*Viburnum opulus*) – najliczniej w lesie prywatnym koło Biedaczowa
- porzeczka czarna (*Ribes nigrum*) – pojedyncze krzewy w olszynach w dolinie Czerniejówki,
- przytulia wonna (*Galium odoratum*) – Las Dąbrowa, lasy prywatne w rejonie Ćmiłowa i Kol. Prawiedniki,
- kopytnik pospolity (*Asarum europaeum*) – uroczysko Dąbrowa,
- konwalia majowa (*Convallaria majalis*) – uroczysko Dąbrowa, w lasach prywatnych koło Ćmiłowa, Kol. Prawiedniki i Głuszczyzny,
- pierwiosnek lekarski (*Primula versis*) – pojedyncze okazy w lesie prywatnym koło Ćmiłowa.

Gmina Głusk, z uwagi na małą lesistość należy do terenów stosunkowo ubogich pod względem faunistycznym. Najliczniejsza i najciekawsza grupa zwierząt należy do fauny leśnej. Są to między innymi 3 gatunki dzięciołów (w tym jedno stanowisko rzadkiego dzięcioła czarnego), 6 gatunków sikor, kowalika, pełzacza leśnego i 2 gatunki muchołówek – szara i żałobna. W okresie wędrówki wiosennej można zaobserwować samca muchołówki białoszyjej. Ponadto na terenach rolnych stwierdzono kilka gatunków ptaków, które wyginęły bądź są silnie zagrożone w Europie Zachodniej. Należą do nich: ortolan, potrzyszcz i przepiórka.

Największe walory pod względem faunistycznym posiada dolina Czerniejówki. W tym rejonie stwierdzono występowanie 9 gatunków płazów (w tym rzekotkę drzewną, kumaka nizinnego, ropuchę zieloną). Na terenach podmokłych znajdują się liczne gatunki ptaków: czajka, krzyżówka, strumieniówka, potrzosz, dziwonia, perkoz, kokoszka, łyska, brzęczek.

Główne źródła zagrożeń środowiska:

Zagrożenia dla wód powierzchniowych i podziemnych:

- odprowadzanie ścieków komunalnych do wód powierzchniowych bądź gromadzenie ich w nieszczelnych zbiornikach,

- niewłaściwe składowanie obornika i gnojowicy w gospodarstwach rolnych,
- zanieczyszczenia obszarowe – spływy powierzchniowe z użytków rolnych, spowodowane niewłaściwym stosowaniem nawozów sztucznych i organicznych oraz środków ochrony roślin,
- deponowanie odpadów (tzw. dzikie wysypiska) w ciekach wodnych oraz na powierzchni terenu.

Zagrożenia dla powietrza atmosferycznego:

- niska emisja – związana jest z wykorzystywaniem węgla jako głównego paliwa do wytwarzania ciepła w gospodarstwach domowych zaopatrywanych z indywidualnych systemów grzewczych,
- emisja ze źródeł komunikacyjnych – za najbardziej zagrożone należy uznać tereny w sąsiedztwie drogi ekspresowej S12/S17 i drogi wojewódzkiej nr 835, stanowiących drogi wylotowe z Lublina,

Zagrożenia dla gleb i powierzchni terenu:

- nadmierne zakwaszenie gleb na terenach rolnych – prowadzi do obniżenia ich jakości. Sprzyjają mu czynniki antropogeniczne, takie jak: zanieczyszczenie powietrza, składowanie kwaśnych i kwasotwórczych odpadów, czy stosowanie nawozów fizjologicznie kwaśnych,
- nadmierne rozlewanie się zabudowy na terenach, na których występują gleby wysokich klas bonitacyjnych,

Zagrożenia dla terenów zieleni :

- nadmierna wycinka drzew w ramach pielęgnacji zieleni,
- przekształcanie terenów w sąsiedztwie dolin rzecznych, np.: pod uprawy rolne,
- presja zabudowy na obszary bezpośrednio sąsiadujące z terenami leśnymi.

Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych oraz stanu zachowania walorów krajobrazowych, w tym krajobrazu kulturowego:

Zasoby przyrodnicze oraz wartości krajobrazowe na analizowanym obszarze są stosunkowo wysokie i dobrze zachowane. Najcenniejsze pod tym względem tereny są chronione w postaci Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Największym walorem przyrodniczo-krajobrazowym gminy jest obecność dolin rzecznych, wzdłuż których ukształtowały się łąki i pastwiska, porożcinane zadrzewieniami. Należy również zwrócić uwagę na fakt, iż zabudowa na terenie poszczególnych miejscowości ma z reguły zwarty charakter, co również pozytywnie wpływa na krajobraz.

Krajobraz kulturowy jest reprezentowany przede wszystkim przez obszary i obiekty zabytkowe, w tym wpisane do rejestru zabytków. Obiekty te podlegają ochronie na podstawie przepisów odrębnych z zakresu ochrony zabytków.

Wnioski w zakresie uwarunkowań przyrodniczych:

Najważniejsze uwarunkowania przyrodnicze gminy Glusk to:

- obecność obszarów przyrodniczych objętych ochroną oraz wartościowych kompleksów użytków zielonych zasiedlanych przez rzadkie gatunki flory i fauny,
- wysokie walory krajobrazowe dolin rzecznych,
- występowanie gleb wysokich klas bonitacyjnych (II i III),
- niska lesistość na terenie gminy - niecałe 8%,
- występowanie na terenie gminy lasów ochronnych, których status wynika z położenia w odległości mniejszej niż 10 kilometrów od granic administracyjnych miasta Lublin,
- występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,

- **występowanie na terenie gminy złóż kruszyw naturalnych,**
- **niezadowalający stan czystości wód powierzchniowych,**

Jako główne cele w zakresie kształtowania struktury przyrodniczej w gminie Glusk należy określić:

- **ochronę użytków zielonych przed osuszaniem i zarastaniem prowadzącym do utraty siedlisk i zanikania tych obszarów,**
- **ochronę kompleksów leśnych i obszarów zadrzewień, utrzymanie oraz wzmocnienie ich ekologicznych funkcji,**
- **utrzymanie ciągłości ekologicznej w gminie i zapobieganie fragmentaryzacji najcenniejszych przestrzeni przyrodniczych,**
- **utrzymanie otwartych przestrzeni, głównie terenów rolnych i użytków zielonych, jako struktur współbudujących powiązania środowiskowe oraz krajobraz.**

Jako główne cele w zakresie kształtowania krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego należy uznać:

- **utrzymanie przestrzeni otwartych, jako struktur pozytywnie wpływających na krajobraz,**
- **przeciwdziałanie nadmiernemu rozpraszaniu zabudowy poza obszary zwartej zabudowy poszczególnych miejscowości,**
- **ochronę obiektów zabytkowych ujętych w rejestrze i ewidencji zabytków, a także krzyży, kapliczek, miejsc pamięci, cmentarzy i innych obiektów o wartościach kulturowych.**

ROZDZIAŁ 5

~~STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ~~

DZIEDZICTWO KULTUROWE GMINY GŁUSK: HISTORIA I DIAGNOZA STANU

Struktura osadnicza i własnościowa, zabytki nieruchome położone na obszarze gminy

Gmina Głusk historycznie zintegrowana była z terenami przyległymi bezpośrednio do południowej granicy Lublina i znajdującymi się tam głównymi miejscowościami: Abramowicami, Dominowem i XVII-wiecznym miastem Głuskim. Najstarsze ślady kulturowe odnotowuje się jednak w Mętowie, gdzie przechowały się relikty ciałopalnego cmentarzyska kurhanowego z IX/X w.

Najstarsze wsie gminy, jak Wilczopole, Mętów, Ćmiłów wzmiankowane już od k. XIV, XV w. należały pierwotnie do drobnej szlachty zagrodowej Wilczopolskich, Śmiłowskich, Mętowskich, Dominowskich, Dłuskich, a następnie Oszczepalskich, Stępkowskich, Skorkowskich. W 2 poł. XVII w. nastąpił proces kumulacji małych majątków w jednych rękach. Tak stało się w przypadku Tomasza Kazimierza Głuskiego z Drzewiec, który posiadał Dominów, Abramowice, część Wilczopola, Ćmiłów oraz odleglejsze Skrzynice (poza gminą). Jako ukoronowanie działalności założył w 1688 r. typowo rolnicze miasteczko Głusko, późniejszy Głusk. W XVII wieku właściciele klucza dóbr zabiegali o pozyskanie kolejnych terenów, nawet odległych, jak w przypadku Stefana i Aleksandra Gałęzowskich, którzy w latach 79/80 dokupili Prawiedniki (od Kiełczewskich). W latach 20-tych XIX w. dobra przeszły w ręce Grabowskich. Jednocześnie zaczęła spadać ranga podopadającego gospodarczo Głuska, jako centrum i głównej siedziby właścicieli. Sparalizowany sąsiedztwem wielkiej aglomeracji, nękany pożarami i epidemiami, wreszcie odsunięty od ruchu tranzytowego wskutek poprowadzenia po prostej, nowej strategicznej szosy Lublin-Piaski, Głusk w latach 1869-70 utracił prawa miejskie. W 1885 r. nastąpiło wydzielenie przez Marię Stroynowską z domu Grabowską dóbr Dominów, a następnie ich rozbudowa w eklektyczną rezydencję z folwarkiem, ogrodem i rozległymi stawami hodowlanymi, o tradycji jeszcze szesnastowiecznej, gdyż od XVI w. wzmiankowany był tu wyprzedzająco przed dworem, folwark z ogrodem, specjalizujący się w hodowli ryb, z którego zyski odprowadzano w ręce dominikanów lubelskich.

Ze źródeł rękopiśmiennych i planów archiwalnych wyłania się także historia innych miejscowości. Najwcześniej, bo już w XVI w. odnotowany jest folwark Mętowskich w Mętowie, pokazany na planie z 1873 r. Obecnie zachowany śladowo (czworak, pozostałości parku XIX/XX w.). Jedną z najstarszych miejscowości – Wilczopole, posiadała w XVII w. „dwór wielki” Lubowieckich z browarem w otoczeniu parku oraz wzmiankowany folwark XIX w., rozparcelowany pod koniec tego samego stulecia. Reliktowe pozostałości folwarku i zieleni komponowanej w 1988 r. zostały wykreślone z ewidencji.

W wieku XVIII funkcjonował w Prawiednikach potwierdzony przez Kajetana Koźmiana „dwór ogromny drewniany z sienią na przestrzał”, już wtedy w bardzo złym stanie. Nie zachowany, być może usytuowany był w okolicach istniejącego stawu. Natomiast pozostałości zespołu folwarcznego znajdującego się po prawej stronie szosy z Lublina widoczne na mapie Kwatermistrzostwa z 1830 r. widoczne były jeszcze po II wojnie światowej. Jeden z budynków wykorzystywany był również jako czteroklasowa szkoła podstawowa. Park nie zachowany. Również XVIII-wieczną tradycję posiadały niezachowane folwarki w Głuszczyźnie, gdzie do okresu powojennego przetrwał spichlerz mурowany z budynkiem gospodarczym i pozostałościami ogrodu, a także w Żabiej Woli, gdzie znajdował się „folwark drewniany z ogrodem warzywnym”.

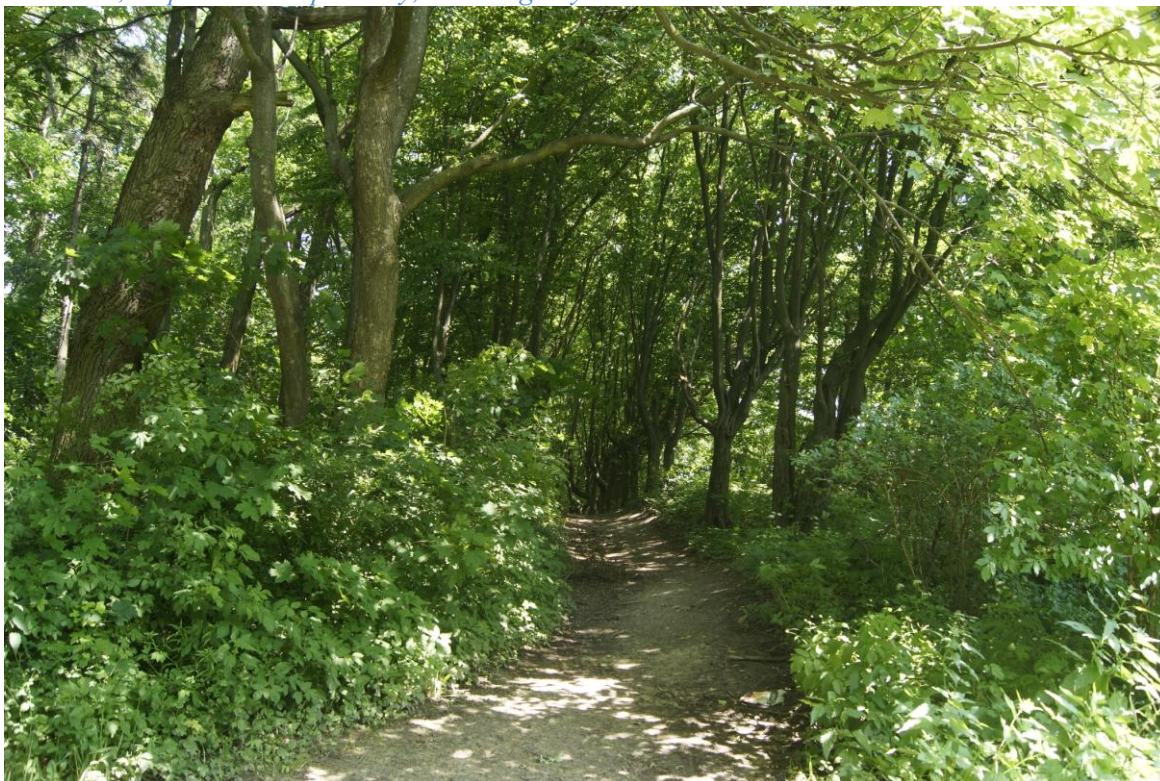
Obecnie poza Dominowem zabudowa dworska zachowała się tylko w Abramowicach, a więc poza gminą. W ciągu dziejów, na części wsi i folwarków ciążyły zobowiązania wobec kościołów i klasztorów, jak np. Dominowie - spłacającym dziesięcinę lubelskim dominikanom. Niektóre posiadłości wręcz stanowiły własność duchowną, jak Głuszczyzna, należąca do jezuitów chodelskich, czy wieś Mętów – w XVIII w. w rękach dominikanów. Miejscowość Wilczopole stanowi przykład kolonizacji niemieckiej już z końca XIX w. Na gruntach folwarku Wilczopole powstała skolonizowana wieś Kliny, pierwotnie podzielona na 20 równych działek. Trwałym jej śladem były pozostałości zboru baptyistów (istniejący jeszcze do k. XX w., następnie rozebrany). Podobnej kolonizacji podlegały już w pocz. XX w. Prawiedniki.

Część dóbr klucza Głuskiego uległa rozdrobieniu w latach 20-tych XX w. w ramach tzw. małej parcelacji (Dominów, Mętów) lub wylicytowana przez Towarzystwo Kredytu Ziemskiego (Kalinówka).

Po II wojnie światowej majątki ponownie rozparcelowano. W Dominowie na obszarze zespołu dworsko-parkowego i folwarcznego z historycznymi stawami hodowlanymi ulokowano w 1962 r. zamknięty Zakład Poprawczy dla Nieletnich.



Dominów, zespół dworsko-parkowy, widok ogólny.



Dominów, zespół dworsko-parkowy, aleja grabowa w parku.

Adaptacja dworu i parku dla potrzeb tej placówki doprowadziła do zubożenia zabytkowych wartości zespołu, przede wszystkim przez przebudowę dworu i zatarcie powiązań funkcjonalnych pomiędzy głównym obiektem a otaczającym go obszarem parku i stawami, stanowiącymi nie tylko element gospodarstwa hodowlanego w majątku ziemskim, ale także element kompozycyjny zespołu. Relikty założenia XIX w. stanowią obecnie: przebudowany dwór, neogotycka brama wjazdowa z budynkiem gospodarczym oraz pozostałości parku – szpaler grabowy i nieliczne pomnikowe drzewa.

Paradoksalnie Głusk, nadający nazwę gminie, leży obecnie poza jej granicami. Zmajoryzowany przez rozrastający się Lublin, sukcesywnie traci odrębność urbanistyczną i architektoniczną. Zwłaszcza, iż zacieranie się układu lokacyjnego z prostokątnym rynkiem i znakomitym ratuszem z przeł. XVII/XVIII w. rozpoczęło się już od poł. XIX w., po utracie praw miejskich. Także dwór w Abramowicach znajduje się już na obszarze Lublina. Zatem Dominów stanowi jedyny odosobniony na terenie gminy przykład zachowanych pozostałości zespołu dworsko-parkowego i folwarcznego i przeniesienie w 2015 r. siedziby administracyjnej gminy w sąsiedztwo tego zespołu było jednym z najtrafniejszych posunięć władz gminy.

Przykłady starszej zabudowy zagrodowej najliczniej występują na wyższych, prawych brzegach rzek, trudniej dostępnych, a zatem pozostających w pewnej izolacji od postępu, łączącego się z gwałtownym usprawnianiem komunikacji. Zabudowa ta, tworzy wraz z ciągle czytelnymi łąnowymi nadziałami pól (Mętów, Wólka Abramowicka, Ćmiłów, Żabia Wola) strefę o zachowanej tożsamości krajobrazu kulturowego.

Na obszarze gminy nie ma świątyń o wartościach zabytkowych. Kościoły w Ćmiłowie, Kazimierzówce i Wilczopolu powstały w ostatnim dziesięcioleciu i reprezentują architekturę nowoczesną. Unikalnym zabytkiem był dawny zbór baptystów z ok. 1920 r. w Wilczopolu wzniesiony z kamienia wapiennego, obecnie nieistniejący.

W zakresie **kapliczek** wartości historyczne prezentuje murowana kapliczka ze znajdującym się obok niej krzyżem w Dominowie i jedyna na tym terenie kapliczka słupowa, drewniana, także w Dominowie.



Dominów, drewniana kapliczka słupowa.

Zachowały się **budowle przemysłowe** – dwa młyny z okresu międzywojennego, które mogłyby stanowić atrakcję turystyczną, tym bardziej, że młyn w Wilczopolu posiada oryginalne wyposażenie. Najstarszy młyn o tradycji XVI w., zaznaczony na mapie K. Pertheesa z 1784 r. oraz uwzględniony na kilku planach z XIX w., został rozebrany. Młyn w Prawiednikach, również okresu staropolskiego, także nie istnieje.



Wilczopole, młyn.

W okresie międzywojennym przy folwarku Kalinówka istniała cegielnia.

Wciąż czytelne są pierwotne, **lanowe rozmierzenia pól** w najstarszych wsiach: Wólka Abramowicka, Mętów, Ćmiłowie i Żabiej Woli, tworzące charakterystyczny pejzaż pól pasmowych.

Historyczna sieć drożna

Przez tereny położone na południowy-wschód od granic Lublina oraz obecnej gminy Głusk, przebiegał w średniowieczu uczęszczany trakt ruski vel lubelski, zastąpiony następnie w okresie nowożytnym, skierowanym południkowo „traktem skrzyneckim”, biegnącym po wschodniej stronie Czerniejówki od Lublina via Abramowice, Głusk, Dominów, Skrzynice, Chmiel, Olszanek, Krzczonów, Sobieską Wołę, Żółkiewkę, Tomaszów Lubyczą Królewską do Rawy Ruskiej. W Głusku następowało „życiodajne” dla Wilczopola odgałęzienie tej trasy ku starym traktowi ruskiemu, z którym łączyła się przed Piaskami (od pocz. XIX w. z nowszą szosą). W pobliżu południowej granicy gminy, w Chmielu, przypadało skrzyżowanie traktów idących na wschód (z pominięciem Lublina) ku południowemu zachodowi, czyli do Krakowa oraz drogi idącej diagonalnie ze Lwowa poprzez Zamość, Krasnystaw (lub Krzczonów), Lublin do Warszawy. Widowym skutkiem takich „pulsujących” styków dróg, było szczególnie liczne występowanie karczmi, co potwierdza przykład Chmiela. Zastąpienie w l. 20-tych XIX w. traktu skrzyneckiego strategiczną szosą o przebiegu północno-zachodnim – południowo-wschodnim Lublin-Suchodoły-Piaski-Fajstławice-Łopiennik-Krasnystaw-Zamość, znacznie pogorszyło koniunkturę Głuska i w rezultacie stało się jedną z przyczyn utraty praw miejskich.

Obecnie rangę głównych arterii komunikacyjnych posiada wymieniona trasa na Piaski oraz ulepszona dawna droga o przebiegu pn.-pd., poprowadzona lewym brzegiem Czerniejówki, z Lublina na Wysokie przez Ćmiłów, Czerniejów, Jabłonę. Połączenie z daleko wysuniętymi na zachód

Prawiednikami, stanowi historyczna droga lokalna wybiegająca z Ćmiłowa, podrzędnej klasy, utwardzona na całej długości.

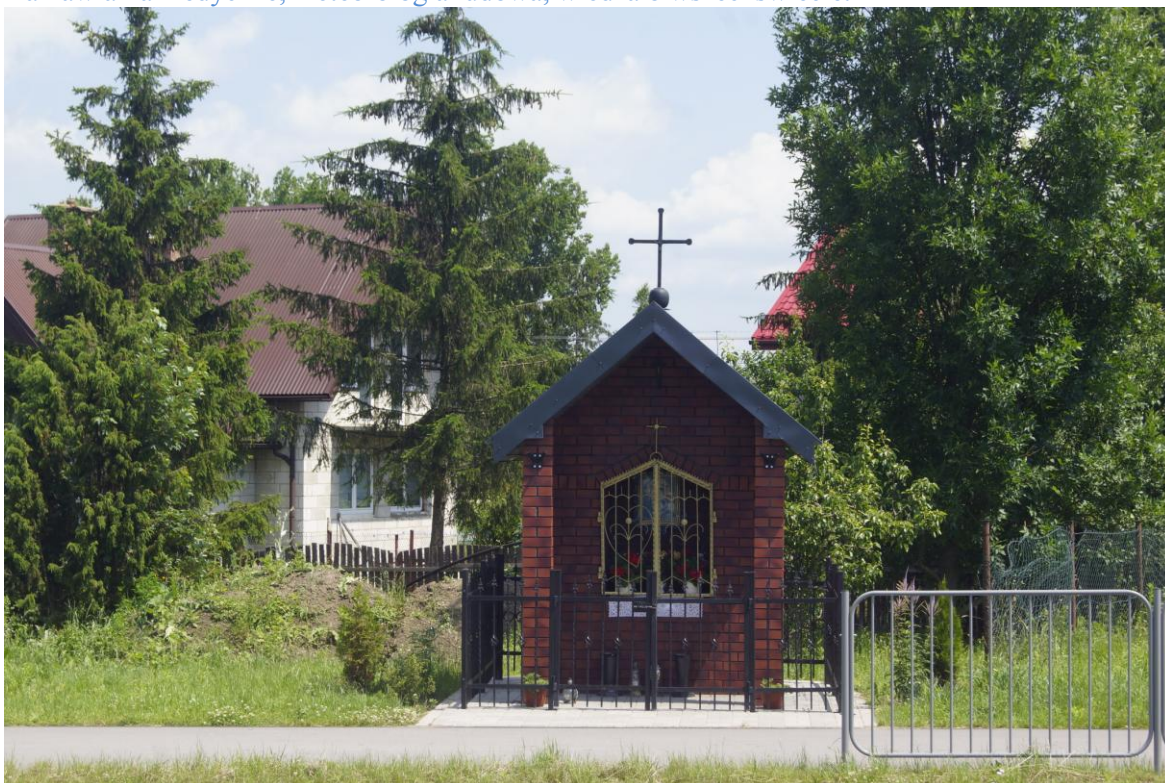
Niematerialne elementy dziedzictwa kulturowego

Dziedzictwo niematerialne jest źródłem tożsamości i ciągłości różnych grup społecznych na danym terenie. Termin ten został przyjęty przez organizację UNESCO w październiku 2003 r. w Paryżu w Konwencji o ochronie dziedzictwa niematerialnego.

Zgodnie z treścią artykułu 2 Konwencji dziedzictwem niematerialnym są: „praktyki, wyobrażenia, przekazy, wiedza i umiejętności – jak również związane z nimi instrumenty, przedmioty, artefakty i przestrzeń kulturowa - które wspólnoty, grupy i, w niektórych przypadkach, jednostki uznają za część własnego dziedzictwa kulturowego. To niematerialne dziedzictwo kulturowe, przekazywane z pokolenia na pokolenie, jest stale odtwarzane przez wspólnoty i grupy w relacji z ich otoczeniem, oddziaływaniem przyrody i ich historią oraz zapewnia im poczucie tożsamości i ciągłości, przyczyniając się w ten sposób do wzrostu poszanowania dla różnorodności kulturowej oraz ludzkiej kreatywności.

Niematerialne dziedzictwo kulturowe, zgodne z definicją podaną powyżej, przejawia się w następujących dziedzinach:

- tradycje i przekazy ustne, których nośnikiem jest język: bajki, legendy, przysłowia, zagadki, pieśni, oracje, opowieści wspomnieniowe i wierzeniowe, historie, przemowy, modlitwy, śpiewy, lamenty pogrzebowe, zawołania, zaklęcia;
- widowiska;
- zwyczaje, rytuały i obrzędy świąteczne: rytuały i zwyczaje doroczne, sytuacyjne, rodzinne, chrzciny, wesela, pogrzeby, ceremonie lokalne, zwyczaje odpustowe, pielgrzymki, gry i zabawy, folklor dziecięcy, sposoby świętowania, praktyki nawiązywania kontaktów międzyludzkich, gware;
- umiejętności związane z rzemiosłem tradycyjnym;
- wiedza i praktyki dotyczące przyrody i wszechświata: tradycyjne sposoby leczenia, zamawiania medyczne, meteorologia ludowa, wiedza o wszechświecie.



Mętów, nowozbudowana kapliczka w miejscu starej, zniszczonej, rozebranej.

Świadectwem historii i dziedzictwem gminy Głusk są wartości niematerialne tradycji osadniczej takie jak nazwy miejscowości i inne nazwy ważnych miejsc w topografii gminy, znaki i symbole, w

tym herb i barwy gminy. Istnieje społeczna potrzeba kultywowania tradycji i gromadzenia pamiątek przeszłości. Ważnym elementem jest utrzymanie i dalsza aktywizacja działalności Skansen Wsi Gluskiej.

Materialnym świadectwem wierzeń są zachowane na terenie gminy kapliczki i krzyże przydrożne. Kapliczki te są jednocześnie punktami orientacyjnymi, lokalne ośrodki życia duchowego przejawiającego się podczas Nabożeństw Majowych.

Krajobraz kulturowy

Krajobraz kulturowy to niepowtarzalne, indywidualne oblicze miejsca, którego wizerunek jest syntezą elementów przyrody, klimatu i ukształtowania terenu oraz zachodzących na tym terenie procesów politycznych, gospodarczych, społecznych i kulturowych, związanych z aktywnością człowieka. Ujawnia się poprzez dziedzictwo materialne, kształtujące krajobraz przyrodniczy na przestrzeni dziejów oraz dziedzictwo niematerialne - zwyczaje, przekaz ustny, wiedza i umiejętności oraz związane z nimi przedmioty i przestrzeń kulturowa, które są przekazywane z pokolenia na pokolenie i ustawicznie odtwarzane przez ludzi w relacji z ich środowiskiem, historią i stosunkiem do przyrody. Krajobraz kulturowy jest źródłem poczucia tożsamości i ciągłości. Ochrona dziedzictwa kulturowego, które należy przekazać przyszłym pokoleniom, jest najistotniejszym czynnikiem kształtowania tożsamości i osobowości mieszkańców, by mogli identyfikować się ze swoją miejscowością oraz zrozumieć jego historię.

W krajobrazie kulturowym gminy Glusk obszarami o największym nasyceniu obiektami zabytkowymi jest obszar centralny, obejmujący miejscowość Dominów, stanowiącą siedzibę Gminy.

Rys historyczny:

~~Na terenie obecnej gminy Glusk w średniowieczu przebiegał uczęszczany trakt ruski vel lubelski. W okresie nowożytnym został on zastąpiony „traktem skrzyneckim” biegnącym od Lublina przez Abramowice do Rawy Ruskiej. Moeno obecnie uszczuplona gmina Glusk historycznie zintegrowana była z terenami przyległymi bezpośrednio do południowej granicy Lublina i znajdującymi się tam głównymi miejscowościami Abramowicami, Dominowem i XVII-wiecznym miastem Gluskiem. Najstarsze ślady kulturowe odnotowuje się jednak w Mętowie, gdzie przechowały się relikty ciałopalnego ementarzyska kurhanowego z przeł. IX/X w.~~

~~Najstarsze wsie gminy, jak Wilczopole, Mętów, Ćmiłów, wzmiankowane już od XIV-XV w. należały pierwotnie do drobnej szlachty zagrodowej Wilczopolskich, Śmiłowskich, Mętowskich, Dominowskich, Dłuskich, a następnie Oszezepalskich, Stępkowskich, Skorkowskich. W II poł. XVII w. nastąpił proces kumulacji małych majątków w jednych rękach. Tak stało się w przypadku Tomasza Kazimierza Gluskiego z Drzewiec, który posiadał Dominów, Abramowice, część Wilczopola, Ćmiłów oraz odleglejsze Skrzyńce (poza gminą).~~

~~W XVIII w. ranga Glusk zaczęła spadać. W 1869/70 r. utracił on prawa miejskie. Spowodowały to m.in. następujące czynniki: bliskość Lublina, pożary, epidemie oraz odsunięcie od ruchu tranzytowego wskutek przeprowadzenia prostej szosy Lublin-Piaski.~~

~~W 1885 r. nastąpiło wydzielenie przez Marię Stroynowską z d. Grabowską dóbr Dominów, a następnie ich rozbudowa w eklektyczną rezydencję z folwarkiem, ogrodem i rozległymi stawami hodowlanymi, o tradycji jeszcze szesnastowiecznej. Obecnie jest to jedyny zachowany na terenie gminy zespół dworski. W ciągu dziejów, na części wsi i folwarków ciążyły zobowiązania wobec kościołów i klasztorów, jak np. w Dominowie – spłacającym dziesięcinę lubelskim dominikanom. Niektóre z nich stanowiły własność duchowną (np. Gluszczyzna, należąca do jezuitów chodelskich), czy wieś Mętów (w XVIII w. będąca w rękach dominikańskich). Natomiast Wilczopole stanowi przykład kolonizacji niemieckiej już z końca XIX w. Na gruntach folwarku Wilczopole powstała~~

~~skolonizowana wieś Kliny. Trwałym jej przykładem są pozostałości zboru baptystów. Podobnej kolonizacji podlegały już na początku XX w. Prawiedniki.~~

~~Administracyjnie obszar obecnej gminy Glusk po 1474 r. należał do nowoutworzonego województwa lubelskiego. Po utracie niepodległości, w 1773 r. tereny województwa znalazły się pod zaborem austriackim i weszły w skład Prowincji Polskiej. Po 1785 r. występował jako cyrkuł lubelski w Galicji Zachodniej. Po 1842 r. tereny wokół Głuska ponownie znalazły się w województwie lubelskim. Następstwem Powstania Styczniowego była wzmożona rusyfikacja i unifikacja ziem Królestwa z Imperium Rosyjskim, co próbowano osiągnąć poprzez rozdrobnienie jednostek administracyjnych, umożliwiających skuteczniejszy nadzór policyjny. Uszczuplona gubernia lubelska podzielona została na powiaty i gminy wiejskie. Lokowany w 1688 r. Glusk stał się wówczas siedzibą gminy, jakkolwiek niebawem utracił prawa miejskie.~~

~~Po wybuchu I wojny światowej, w 1915 r. tereny powiatu lubelskiego znalazły się pod okupacją austriacko-węgierską. Wprowadzone początkowo obwody, w 1917 r. zastąpione zostały dawnymi gminami. W okresie międzywojennym przywrócono historyczne przynależności administracyjne w postaci województw i powiatów. Glusk mianowano siedzibą gminy Zemborzyce. Podczas II wojny światowej, Lublin i jego okolice znalazły się w odnośnym dystrykcie i powiecie Generalnej Guberni. Po wyzwoleniu, obszar gminy Zemborzyce z siedzibą w Głusku należał do województwa i powiatu lubelskiego. Po reformie z 1973 r. Glusk sam stał się siedzibą gminy w woj. lubelskim. W 1987 r. włączono w granice Lublina północny obszar gminy wraz z Głuskiem i Abramowicami. Stąd do końca 2013 r. siedziba władz gminnych znajdowała się poza jej granicami. Obecnie została ona przeniesiona do Dominowa.~~

Charakterystyka wartości kulturowych gminy:

~~Gmina Glusk jest stosunkowo uboga w zakresie zasobów dziedzictwa kulturowego. Historyczna zabudowa na ogół została wyparta przez nową, pozbawioną walorów architektonicznych. Przykłady starszej zabudowy zagrodowej najliczniej występują na wyższych, prawych brzegach rzek, trudniej dostępnych, a zatem pozostających w pewnej izolacji od postępu, łączącego się z gwałtownym usprawnianiem komunikacji. Zabudowa ta tworzy wraz z ciągle czytelnymi łanowymi nadziałami pól (Mętów, Wólka Abramowicka, Ćmiłów, Żabia Wola) strefę o zachowanej tożsamości krajobrazu kulturowego.~~

~~Obecnie na terenie gminy tylko w nielicznych miejscowościach zachowały się historyczne układy osiedleńcze. Są to układy jednodrożnicowe, z obu lub jednostronną zabudową, spotykane w Wilezopolu, Klinach i w Majdanie Mętowskim. W pozostałej części gminy w ostatnich latach powstają nowe układy parcelacyjne, wzorowane na miejskich osiedlach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. W przypadku miejscowości Wólka Abramowicka, Ćmiłów i Mętów stary, ulicowy układ parcelacyjny, niemal całkowicie został wtopiony w nowe osiedla zabudowy mieszkaniowej.~~

~~W miejscowościach: Dominów, Prawiedniki, Kalinówka i Kazimierzówka występują obydwie ww. systemy osiedleńcze. Skutkuje to zaburzeniem czytelności historycznych układów wsi jedno- i dwurzędowych, wpływając dysharmonizująco na krajobraz i stan ładu przestrzennego tych miejscowości.~~

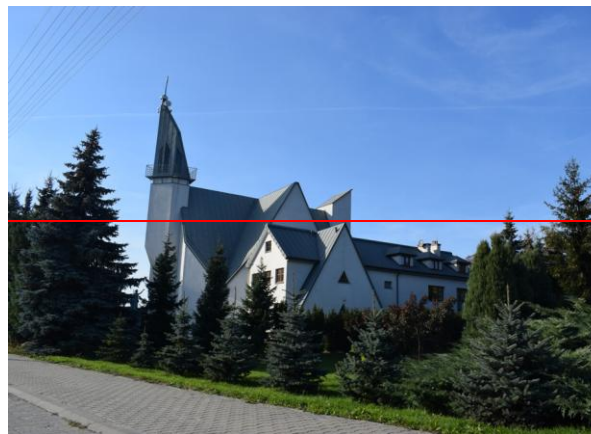
~~W przeszłości na terenie gminy Glusk znaczącą rolę odgrywała kultura folwarczna i dworska. Obecnie jedyny zachowany na terenie gminy zespół dworsko-parkowy znajduje się w Dominowie. Na zachód od dworu zachowała się ponadto częściowo zabudowa folwarczna, zaadaptowana do współczesnych funkcji. Pozostałością po folwarku są również stawy hodowlane na prawym brzegu Czerniejówki. W przeszłości na terenie gminy funkcjonowały również zespoły dworskie i folwarczne w Mętowie,~~

~~Wilczopolu, Prawiednikach, Głuszczyźnie i Żabiej Woli. Do chwili obecnej zachowały się jedynie reliktywne pozostałości tych zespołów.~~

~~Architektura sakralna na terenie gminy nie prezentuje wysokich wartości kulturowych. Kościoły w Ćmiłowie, Kazimierzówce i Wilczopolu powstały w ostatnim dziesięcioleciu i reprezentują architekturę nowoczesną.~~



Fot. 19. Kościół parafii pw. Świętego Ducha w Ćmiłowie



Fot. 20. Kościół parafii pw. Narodzenia NMP – MB Siewnej w Wilczopolu

~~Istotnym elementem krajobrazu kulturowego gminy są liczne kapliczki i krzyże przydrożne. Najcenniejsze z nich to: kapliczka murowana z figurą Św. Jana Nepomucena w Dominowie oraz drewniana kapliczka domkowa w Głuszczyźnie ze współczesnym obrazem Matki Boskiej Częstochowskiej. Ponadto w Dominowie znajduje się jedyna na tym terenie kapliczka słupowa.~~

~~Większość krzyży przydrożnych na terenie gminy powstała stosunkowo niedawno. Nie mniej jednak stanowią one przedłużenie tradycji miejsca. Do najcenniejszych pod względem prezentowanych wartości kulturowych zaliczyć należy drewniane krzyże w Klinach, Prawiednikach i w Żabiej Woli oraz żeliwny krzyż na czterostopniowym cokole w Majdanie Mętowskim.~~



Fot 21. Krzyż przydrożny w Dominowie

Stosunkowo licznie na terenie gminy Głusk reprezentowane są stare młyny. Tradycja najstarszego, w Mętowie, sięga XVI w. Obecny drewniany młyn wodny wraz z towarzyszącą zabudową mieszkalno-gospodarczą pochodzą z początku XX w. W Wilezopolu zachował się młyn drewniano-murowany, wzniesiony w latach 20. XX w. z wykorzystaniem wcześniejszego. W Kazimierzówce istnieje ponadto dobrze zachowany młyn z kamienia wapiennego, z dekoracyjnymi obramieniami z czerwonej cegły, elektryczny, wzniesiony w okresie międzywojennym. Z kolei w Prawiednikach zachowała się zabudowa mieszkalno-gospodarcza towarzysząca nieistniejącemu już młynowi z okresu staropolskiego spalony w 1998 r.). Obecnie została ona zaadaptowana na funkcje rekreacyjne.



Fot 22. i 23. Drewniano-murowany młyn w Wilezopolu

Zabytki nieruchome zlokalizowane na obszarze gminy Głusk, planowane do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków



Na obszarze gminy Głusk znajdują się następujące zabytki nieruchome (w tym nieruchome zabytki archeologiczne), które planowane są do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków, opracowanej w 2020 r. w formie kart adresowych:













- zabytki nieruchome i nieruchome zabytki archeologiczne, wpisane do rejestru:
 - Dominów, zespół dworsko-parkowy w granicach wg załączonego planu, obejmujący: dwór, bramę przejazdową i pak - wpis do rejestru zabytków pod numerem A/745 na podstawie decyzji z 29 października 1977 r., znak: KL.IV-7/31/77,
 - Mętów, cmentarzysko kurhanowe z okresu wczesnego średniowiecza - wpis do rejestru zabytków pod numerem C/11 na podstawie decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z 11 lutego 1969 r., znak: Kl.V/7/108/69;
- zabytki nieruchome i nieruchome zabytki archeologiczne znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- inne zabytki nieruchome wyznaczone przez Wójta Gminy Głusk w porozumieniu z Lubelskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Wykaz kart adresowych został uporządkowany w formie 2 tabel. Pierwsza tabela obejmuje zabytki nieruchome wpisane do rejestru i niewpisane do rejestru zabytków, oraz jeden nieruchomy zabytek archeologiczny wpisany do rejestru, posiadający własną formę terenową (kurhan). Zabytki te zostały zadokumentowane na fotografiach. Druga tabela obejmuje nieruchome zabytki archeologiczne, nieposiadające własnej formy terenowej (dla tych zabytków także zostały wykonane karty adresowe, zawierające mapę ze wskazaniem ich lokalizacji).

Tabela 1:

- zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków województwa lubelskiego ujęte w gminnej ewidencji zabytków
- pozostałe zabytki nieruchome ujęte w gminnej ewidencji zabytków

Lp.		Miejscowość	Nr ew. nieruchomości	Nazwa obiektu (w brzmieniu jak na karcie adresowej GEZ)	Fotografia
1.	■	Dominów Nr 81	157/1, 157/3, 157/5, 157/7 (część)	ZESPÓŁ DWORSKO- PARKOWY	
2.	■	Dominów Nr 81	157/1, 157/5, 157/7 (część)	PARK W ZESPOLE DWORSKO- PARKOWYM	

3.		Dominów Nr 81	157/1	DWÓR W ZESPOLE DWORSKO- PARKOWYM	
4.		Dominów Nr 81	157/3	WIEŻA W ZESPOLE DWORSKO- PARKOWYM	
5.		Dominów	498/12	KAPLICZKA SŁUPOWA	
6.		Dominów	503/5	KAPLICZKA PRZYDROŻNA I KRZYŻ	
7.		Kazimierzówka 13	118	ZBOŻOWY MŁYN MĄCZNY	
8.		Mętów	912/1 i 912/2	MIEJSCE PO CMENTARZU WOJENNYM Z I WOJNY ŚWIATOWEJ (?)	

9.		Mętów Nr 131A	82/12	STANOWIKO ARCHEOLOGICZNE -CMENTARZYSKO KURHANOWE	
10.		Wilczopole	341/1 i 345/3	ZBOŻOWY MŁYN MĄCZNY	

Tabela 2:
Wykaz nieruchomości zabytków (stanowisk) archeologicznych na terenie gminy Głusk

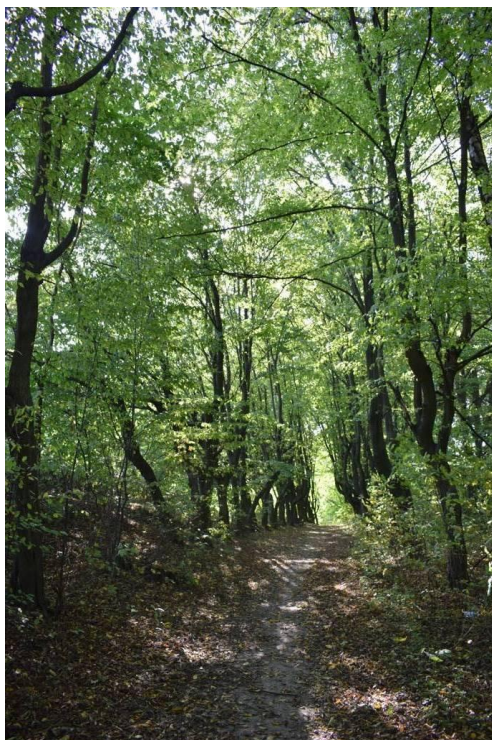
np.	Miejscowość	gmina	obszar AZP	Nr stan. na obszarze	Nr stan. w miejsc.	Uwagi
1.	Abramowice Prywatne	Głusk	78-82	1	1	
2.	Abramowice Prywatne	Głusk	78-82	6	2	
3.	Abramowice Prywatne II	Głusk	78-82	12	2	
4.	Abramowice Prywatne II	Głusk	78-82	15	3	
5.	Ćmiłów	Głusk	79-81	83	1	
6.	Ćmiłów	Głusk	79-81	90	2	
7.	Ćmiłów	Głusk	79-81	91	3	
8.	Ćmiłów	Głusk	79-81	92	4	
9.	Ćmiłów	Głusk	79-81	102	5	
10.	Ćmiłów	Głusk	79-81	103	6	
11.	Dominów	Głusk	79-82	3	3	
12.	Dominów	Głusk	79-82	4	4	
13.	Kalinówka	Głusk	78-82	13	1	
14.	Kalinówka	Głusk	78-82	14	2	
15.	Kliny	Głusk	79-82	5	1	
16.	Kolonia Dominów	Głusk	79-82	6	1	
17.	Kolonia Dominów	Głusk	79-82	7	2	
18.	Lublin - Abramowice Prywatne II	Głusk	78-82	33	5	
19.	Lublin - Abramowice Prywatne II	Głusk	78-82	34	6	

20.	Lublin - Abramowice Prywatne II	Głusk	78-82	35	7	
21.	Lublin - Abramowice Prywatne II	Głusk	78-82	36	8	
22.	Mętów	Głusk	79-81	41	1	cmentarzysko kurhanowe z okresu wczesnego średniowiecza (wpis do rejestru nieruchomości zabytków archeologicznych C/11)
23.	Mętów	Głusk	79-81	79	2	
24.	Mętów	Głusk	79-81	80	3	
25.	Mętów	Głusk	79-81	81	4	
26.	Mętów	Głusk	79-81	82	5	
27.	Mętów	Głusk	79-81	110	6	
28.	Mętów	Głusk	79-82	8	7	
29.	Mętów	Głusk	79-82	9	8	
30.	Mętów	Głusk	80-82	5	1	w wojewódzkiej ewidencji zabytków figuruje jako Głuszczyzna
31.	Prawiedniki	Głusk	80-81	1	1	
32.	Prawiedniki	Głusk	80-81	3	2	stanowisko niezwyfikowane w zakresie lokalizacji
33.	Prawiedniki	Głusk	80-81	38	3	
34.	Prawiedniki	Głusk	80-81	39	4	
35.	Prawiedniki	Głusk	79-81	42	5	
36.	Prawiedniki	Głusk	79-81	84	6	
37.	Prawiedniki	Głusk	79-81	85	7	
38.	Prawiedniki	Głusk	79-81	86	8	
39.	Prawiedniki	Głusk	79-81	87	9	
40.	Prawiedniki	Głusk	79-81	88	10	
41.	Prawiedniki	Głusk	79-81	89	11	
42.	Prawiedniki	Głusk	79-81	107	12	
43.	Prawiedniki	Głusk	79-81	108	13	
44.	Prawiedniki II	Lublin	80-81	41	1	stanowisko poza gminą Głusk
45.	Wilczopole	Głusk	79-82	10	1	
46.	Wilczopole	Głusk	79-82	11	2	
47.	Wilczopole	Głusk	79-82	12	3	

48.	Wilczopole	Głusk	79-82	13	4	
49.	Wilczopole	Głusk	79-82	14	5	
50.	Wilczopole	Głusk	79-82	15	6	
51.	Wilczopole	Głusk	79-82	17	8	
52.	Wilczopole	Głusk	79-82	18	9	
53.	Wilczopole	Głusk	79-82	19	10	
54.	Wilczopole "Zamek"	Głusk	79-82	16	7	
55.	Żabia Wola	Głusk	79-82	20	14	
56.	Żabia Wola	Głusk	79-82	21	15	
57.	Żabia Wola	Głusk	79-82	22	16	

~~Przeszłość historyczną opisywanych terenów dokumentują stanowiska archeologiczne oraz obiekty zabytkowe. W obrębie gminy Głusk do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego został wpisany zespół dworsko-parkowy w Dominowie (nr rej. A/745):~~

- ~~▪ przebudowany dwór wzniesiony pod koniec XIX w. dla Stroynowskich (ztracił cechy zabytkowe w trakcie adaptacji do obecnej funkcji);~~
- ~~▪ park (z zachowanym szpalerem grabowym);~~
- ~~▪ neogotycka brama wjazdowa do dawnego folwarku.~~



~~Fot. 24. Szpaler grabowy w zespole dworsko-parkowym w Dominowie~~



~~Fot. 25. Brama wjazdowa w zespole dworsko-parkowym w Dominowie~~

~~Ponadto na terenie gminy Głusk znajdują się następujące obiekty ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków:~~

- ~~▪ — magazyn spirytusu w zespole dworsko-parkowym w Dominowie;~~
- ~~▪ — zbożowy młyn mączny z I poł. XX w. w Kazimierzówce;~~
- ~~▪ — zbożowy młyn mączny z I poł. XX w. w Wilczopolu.~~

~~Dla gminy Głusk nie została opracowana gminna ewidencja zabytków.~~

~~Oprócz wyżej wymienionych obiektów pisanych do rejestru zabytków oraz ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków, na terenie gminy występują stanowiska archeologiczne.~~

Obszar gminy Głusk został rozpoznany w ramach AZP – Archeologicznego Zdjęcia Polski (arkusze AZP: 78-82, 79-81, 79-82, 80-81, 80-82). Na terenie gminy Głusk znajduje się 57 stanowisk archeologicznych o dużej wartości poznawczej. Jedno z nich zostało wpisane do rejestru zabytków archeologicznych województwa lubelskiego. Jest to kurhan wczesnośredniowieczny z IX/X w. (nr rej. C/11), oznaczony numerem ewidencyjnym AZP 79-81/41-1.

~~W tabeli 5. przedstawiono wykaz stanowisk archeologicznych na terenie gminy Głusk.~~

~~Tabela 5. Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie gminy Głusk — stan na 30.11.2017 r. (źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Lublinie)~~

L.P.	NR AZP STANOWISKA ARCHEOLOGICZNEGO	MIEJSCOWOŚĆ	FORMA OCHRONY
1	78-82/12-2	ABRAMOWICE KOŚCIELNE	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
2	78-82/33-5	ABRAMOWICE KOŚCIELNE	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
3	78-82/36-8	ABRAMOWICE KOŚCIELNE	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
4	78-82/35-7	ABRAMOWICE KOŚCIELNE	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
5	79-81/90-2	ĆMIŁÓW	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
6	79-81/91-3	ĆMIŁÓW	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
7	79-81/92-4	ĆMIŁÓW	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
8	79-81/102-5	ĆMIŁÓW	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
9	79-81/103-6	ĆMIŁÓW	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
10	79-81/83-1	ĆMIŁÓW	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
11	79-82/3-3	DOMINÓW	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
12	79-82/4-4	DOMINÓW	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
13	79-82/6-1	DOMINÓW	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
14	79-82/7-2	DOMINÓW	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
15	79-82/21-15	DOMINÓW	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
16	79-82/20-14	DOMINÓW	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
17	79-81/112-5	DOMINÓW	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
18	78-82/15-3	GŁUSK	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków

19	78-82/34-6	GLUSK	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
20	78-82/13-6	KALINÓWKA	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
21	78-82/14-2	KALINÓWKA	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
22	79-82/5-1	KLINY	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
23	79-81/84-6	KOL.PRAWIEDNIKI	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
24	79-81/85-7	KOL.PRAWIEDNIKI	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
25	79-81/86-8	KOL.PRAWIEDNIKI	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
26	79-81/87-9	KOL.PRAWIEDNIKI	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
27	79-81/42-5	KOL.PRAWIEDNIKI	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
28	79-82/15-6	KOL.WILCZOPOLE	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
29	79-82/16-7	KOL.WILCZOPOLE	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
30	79-82/17-8	KOL.WILCZOPOLE	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
31	79-82/19-10	KOL.WILCZOPOLE	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
32	79-82/18-9	KOL.WILCZOPOLE	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
33	79-81/79-2	MĘTÓW	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
34	79-81/80-3	MĘTÓW	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
35	79-81/81-4	MĘTÓW	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
36	80-82/5-1	MĘTÓW	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
37	79-81/82-5	MĘTÓW	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
38	79-82/8-7	MĘTÓW	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
39	79-82/9-8	MĘTÓW	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
40	79-81/41-1	MĘTÓW	zabytek archeologiczny wpisany do rejestru zabytków woj. lubelskiego pod nr. C/II
41	79-81/110-6	MĘTÓW	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
42	79-81/88-10	PRAWIEDNIKI	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
43	80-81/38-3	PRAWIEDNIKI	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
44	79-81/107-12	PRAWIEDNIKI	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
45	79-81/108-13	PRAWIEDNIKI	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
46	80-81/39-4	PRAWIEDNIKI	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
47	79-82/10-1	WILCZOPOLE	stanowisko ujęte w wojewódzkiej

			ewidencji zabytków
48	79-82/11-2	WILCZOPOLE	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
49	79-82/12-3	WILCZOPOLE	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
50	79-82/13-4	WILCZOPOLE	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
51	79-82/14-5	WILCZOPOLE	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków
52	79-82/22-16	ŻABIA WOLA	stanowisko ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Głównym zagrożeniem dla stanowisk archeologicznych występujących na terenie gminy Głusk są inwestycje budowlane i przemysłowe. Ponadto istotne zagrożenie dla stanowisk archeologicznych zlokalizowanych w obrębie pól uprawnych stanowi głęboka orka. Wiele zagrożeń wynika z intensywnego rozwoju gospodarczego. Oprócz używania ciężkiego sprzętu rolniczego należy tu wymienić również budowę dróg, rozbudowę sieci infrastruktury technicznej i rozwój turystyki.

~~Ponadto na terenie gminy Głusk zidentyfikowano następujące obiekty niebędące zabytkami o wysokich walorach architektonicznych i kulturowych, które proponuje się do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków, gdy ta zostanie opracowana:~~

~~Tabela 6. Obiekty niebędące zabytkami o wysokich walorach architektonicznych i kulturowych (opracowanie własne)~~

L.P.	OBIEKT	MIEJSCOWOŚĆ
1	Kuźnia w zespole dworsko-parkowym z II poł. XIX w.	Dominów
2	Czworak z I poł. XX w.	Kalinówka
3	Zespół kościelny z I poł. XX w.: –kościół parafialny –dzwonnica	Kazimierzówka
4	Kapliczka z XIX w.	Mętów
5	Młyn z II poł. XXIX w. (zachowana zagroda młynarska)	
6	Zespół folwarczny z przełomu XIX i XX w.	
7	Czworak z przełomu XIX i XX w.	
8	Park z przełomu XIX i XX w.	

Wnioski w zakresie dziedzictwa kulturowego:

- Obszar gminy Głusk jest stosunkowo ubogi w zakresie zasobów dziedzictwa kulturowego.
- Na dziedzictwo kulturowe gminy Głusk składa się przede wszystkim zespół dworsko-parkowy w Dominowie wpisany do rejestru zabytków oraz inne zabytki nieruchome ~~planowane do ujęcia~~ **ujęte** w gminnej ewidencji zabytków. O bogatej przeszłości tego obszaru świadczą również ~~liczne~~ **liczne** stanowiska archeologiczne.
- ~~Pośród obiektów będącymi materialnymi śladami przeszłości gminy można wyróżnić następujące grupy: sakralne (kapliczki przydrożne, krzyże), nieliczne pozostałości po obiektach dworskich i folwarcznych – w szczególności stare młyny.~~

- **Najmocniejszą stroną dziedzictwa kulturowego gminy jest zachowany zespół dworsko-parkowy w Dominowie. Kierunki działań ochronnych w jego obrębie powinny polegać przede wszystkim na utrzymaniu kompozycji przestrzennej założenia (zwłaszcza w obrębie parku), a także na zachowaniu zabytkowych budynków.**
- **Wiele budynków i obiektów, nie będących zabytkami, szczególnie: kapliczki i krzyże, nielicznie zachowane dawne zabudowania mieszkalne i gospodarskie, współtworzy charakterystyczny, tradycyjny, krajobraz kulturowy gminy. W przypadku budynków o wartościach historycznych nie zachodzi szczególna konieczność obejmowania ich ochroną konserwatorską, ale wskazane byłoby podejmowanie działań zmierzających do ich zachowania, poprzez remonty z dopuszczeniem zmiany sposobu użytkowania na inne cele, ewentualne odtwarzanie lub realizację nowych z zachowaniem skali obiektu, regionalnych cech architektonicznych i materiałów budowlanych.**

ROZDZIAŁ 6

REKOMENDACJE I WNIOSKI ZAWARTE W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIE PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH

Ustawą z dnia 24 kwietnia 2015 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu, został wprowadzony obowiązek sporządzenia przez organy samorządu województwa audytu krajobrazowego. Dokument ten ma być sporządzany dla obszaru całego województwa nie rzadziej niż raz na 20 lat.

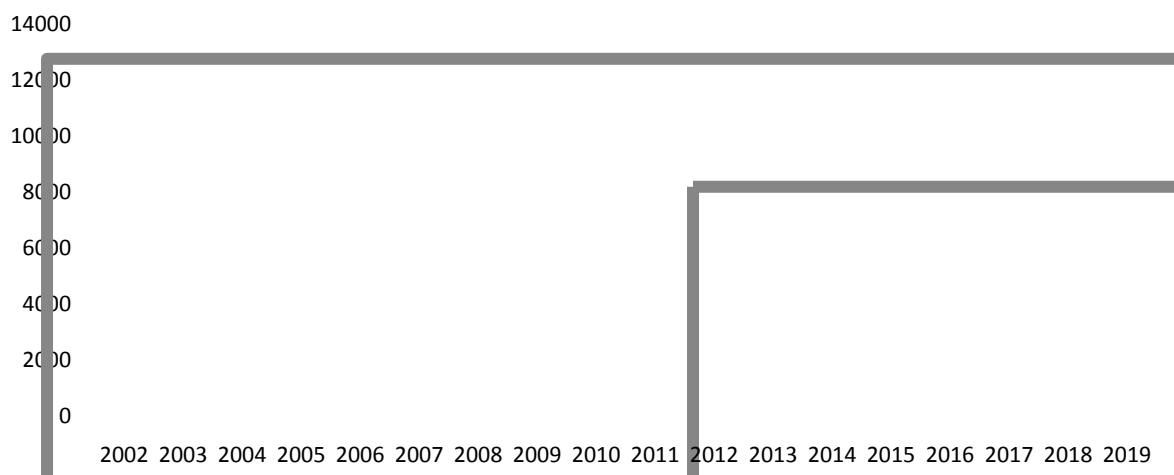
Audyt krajobrazowy identyfikuje krajobrazy występujące na obszarze danego województwa, wskazuje lokalizację krajobrazów priorytetowych, granice: parków kulturowych, parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, obiektów znajdujących się na listach Światowego Dziedzictwa UNESCO, obszarów Sieci Rezerwatów Biosfery UNESCO. Ponadto, audyt krajobrazowy wskazuje: zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów priorytetowych i krajobrazów obszarów chronionych oraz rekomendacje i wnioski dotyczące ochrony tych krajobrazów, a także lokalne formy architektoniczne w obrębie krajobrazów priorytetowych.

W związku z nałożonym na niego nowym obowiązkiem, Zarząd Województwa Lubelskiego w dniu 16 lutego 2016 roku Uchwałą Nr LXXXIII/1734/2016 przystąpił do wykonania audytu krajobrazowego dla województwa lubelskiego. Na etapie sporządzania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głusk, prace nad audytem krajobrazowym nie zostały zakończone, w związku z czym rekomendacje i wnioski nie są jeszcze znane.

ROZDZIAŁ 7 DEMOGRAFIA

Według danych Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego teren gminy Głusk zamieszkiwało ~~11 148~~ **11 707** mieszkańców (stan na ~~31.12.2018 r.~~ **6 listopada 2020 r.**). W latach 2002-~~2016~~ **2019** liczba ta systematycznie się zwiększała (wykres 1.). Tendencje wzrostową można zaobserwować także w przypadku zmian w liczbie ludności powiatu lubelskiego. Natomiast liczba ludności województwa lubelskiego spada.

Wykres 1. Liczba ludności w gminie Głusk w latach 2002-2019 (opracowanie własne na podstawie BDL GUS)



W tabeli 7. przedstawiono liczbę mieszkańców gminy Głusk w poszczególnych miejscowościach (stan na ~~31.12.2016 r.~~ **06.11.2020 r.**) w latach: 2005, 2010, 2016 i 2020 r.

Wynika z niej, że najwięcej osób zamieszkuje na terenie miejscowości: Kalinówka, Ćmiłów, Dominów, Mętów i Prawiedniki. W latach 2005-~~2016~~ **2020** najwyższy wzrost liczby mieszkańców odnotowano w Kalinówce (~~+865~~ **+1362**), Dominowie (~~+373~~ **+652**) i ~~Ćmiłowie~~ (~~+345~~ **+513**) i **Prawiednikach** (**+513**). Generalnie rzecz biorąc, w niemal wszystkich miejscowościach (za wyjątkiem Abramowice Kościelnych) w ostatnim 10-leciu nastąpił wzrost liczby mieszkańców. Najmniej dynamicznie ten proces przebiega w południowej i centralnej części gminy (Głuszczyzna, Majdan Mętowski, Żabia Wola, ~~Kliny~~).

Tabela 7. Liczba mieszkańców gminy Głusk w podziale na miejscowości w latach: 2005, 2010, 2016 i 2020 r. (opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Głusk)

Miejscowość	Liczba mieszkańców w latach:				Zmiana liczby mieszkańców w latach 2005-2020
	2005	2010	2016	2020	
Abramowice Kościelne	11	11	10	9	-2
Abramowice Prywatne	312	412	531	651	339
Ćmiłów	775	973	1120	1160	385
Dominów	659	841	1032	1311	652
Głusk	0	0	0	2	2
Głuszczyzna	373	389	413	430	57
Kalinówka	747	1038	1612	2109	1362
Kazimierzówka	343	403	497	574	231

Kliny	208	237	268	301	93
Majdan Mętowski	179	187	204	228	49
Mętów	1172	1291	1421	1493	321
Nowiny	137	172	187	209	72
Prawiedniki	737	937	1070	1250	513
Prawiedniki Kolonia	120	127	160	191	71
Wilczopole	454	476	549	607	153
Wilczopole Kolonia	485	493	543	570	85
Wólka Abramowicka	301	350	373	387	86
Żabia Wola	195	226	225	225	30

Wskaźnik przyrostu naturalnego w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w gminie Głusk w ~~2017 r.~~ 2019 r. wynosił ~~+8,88~~ +6,36 i był wyższy niż dla powiatu lubelskiego oraz dla województwa lubelskiego (~~-1,4~~ -1,77). Wskaźnik urodzeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w gminie Głusk wynosił w ~~2017~~ 2019 roku ~~14,7~~ 10,42, zaś wskaźnik zgonów – ~~7,1~~ 4,06. Od 2006 r. przyrost naturalny w gminie Głusk kształtuje się na dodatnim poziomie. Obserwuje się cykliczne okresy spadku i wzrostu.

Współczynnik dzietności ogólnej w gminie Głusk wynosił w 2015 roku 1,31 i był wyższy od średniej dla województwa lubelskiego (1,26) oraz dla kraju (1,29).

W ostatnich latach obserwuje się wzrost salda migracji zagranicznych na terenie gminy Głusk, przy czym w ~~2017 r.~~ latach 2015-2017 r. wynosił on 0. Przeanalizowano również dane dotyczące migracji ludności w ruchu wewnętrznym (w obrębie gminy). Dodatkowo saldo migracji wewnętrznych wskazuje na to, że gmina Głusk stale zwiększa liczbę osób zameldowanych na jej obszarze, ~~jednak od 2015 r. od 2017 r.~~ obserwuje się ~~spadek~~ wzrost.

Tabela 8. Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych w gminie Głusk w latach 2010-~~2017~~ 2019 (opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS)

Kategoria	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
zameldowania w ruchu wewnętrznym	328	340	315	315	379	328	335	401	456	468
wymeldowania w ruchu wewnętrznym	51	81	76	87	109	89	104	114	125	135
saldo migracji wewnętrznych	277	259	236	228	270	239	231	287	331	333
zameldowania z zagranicy	5	2	1	2	0	0	0	0	4	4
wymeldowania za granicę	1	3	1	0	5	0	0	0	1	1
saldo migracji zewnętrznych	4	-1	0	2	-5	0	0	0	3	3

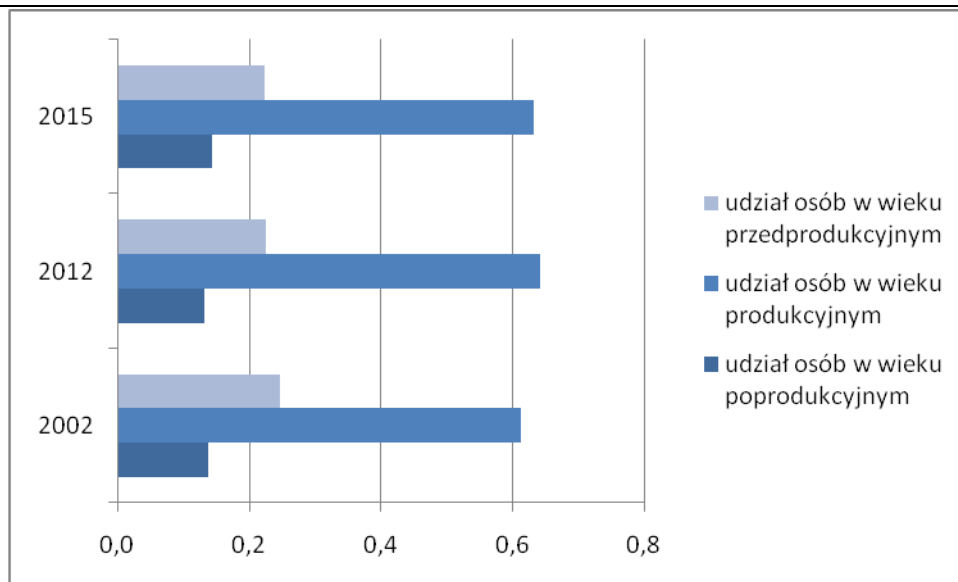
Analizując strukturę wiekową ludności w latach 2002-2015 (wykres 2.) zaobserwowano utrzymującą się zdecydowaną przewagę osób w wieku produkcyjnym w stosunku do pozostałych grup wiekowych. Jednocześnie w analizowanym okresie zmniejszył się udział osób w wieku przedprodukcyjnym (o ok. 2,5%). W stosunku do 2002 r. zwiększył się natomiast udział osób w wieku produkcyjnym w ogóle społeczeństwa (o 1,8%). Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym utrzymuje się na stałym poziomie ok. 14%.

Wskaźniki obciążenia demograficznego, są niższe od średniej dla województwa lubelskiego (stan na ~~2015 r.~~ 2019 r.):

- ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – ~~58,2~~ 63,5 (średnia dla województwa – ~~61,1~~ 66,5),

- ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – ~~22,8~~ 25,8 (średnia dla województwa – ~~32,3~~ 37,2),
- ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym – ~~64,6~~ 68,4 (średnia dla województwa – ~~112,1~~ 127,1).

Wykres 2. Struktura wiekowa ludności w gminie Głusk w roku 2002, 2012 i 2015 (opracowanie własne na podstawie BDL GUS)



Wykonując symulację liczby potencjalnych mieszkańców gminy Głusk do 2018 r. wykorzystano funkcję liniową otrzymaną w wyniku wyznaczenia linii trendu zmiany liczby mieszkańców w okresie od 2004 roku do 2018 roku oraz prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050 sporządzonej przez Główny Urząd Statystyczny w roku 2014. Na podstawie średniej wyników funkcji liniowej $y = +312,5x + 6558$ i funkcji wielomianowej $y = 2,819x^2 + 267,4x + 6685$ wyznaczono liczbę mieszkańców gminy w okresie do 2048 roku. Liczba ta będzie wzrastała w tempie około +200 osób rocznie.

Zgodnie z otrzymaną prognozą, w roku 2048 (okres 30 lat) liczba mieszkańców na terenie gminy wyniesie około 22 800 i wzrośnie w stosunku do roku 2018 o ok. 11 650 osób.

Według Prognozy demograficznej dla gmin na lata 2017-2030 opracowanej przez Główny Urząd Statystyczny przewidywane są zmiany w strukturze wiekowej ludności. Według danych GUS udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności pozostanie na tym samym poziomie - 62%. Prognozuje się dalszy spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym (o ok. 3%) i wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym do 18% w 2030 r.

Tabela 9. Prognozowana struktura wieku ludności Gminy Głusk w latach 2017, 2020 i 2030 (opracowanie własne na podstawie danych Prognozy demograficznej ludności gmin na lata 2017-2030)

	2017	2020	2030
udział osób w wieku przedprodukcyjnym	23%	22%	20%
udział osób w wieku produkcyjnym	62%	62%	62%
udział osób w wieku poprodukcyjnym	15%	16%	18%

Wnioski w zakresie sytuacji demograficznej:

- Liczba mieszkańców gminy Glusk od 2002 r. systematycznie rośnie.
- Analizując poszczególne miejscowości, w latach 2005-~~2016~~ 2020 niemal we wszystkich miejscowościach odnotowano znaczący wzrost liczby mieszkańców. Największą dynamikę wzrostu zaobserwowano w centralnej i północnej części gminy (Kalinówka, Ćmilów, Dominów).
- Z roku na rok struktura wieku w gminie ulega pogorszeniu – systematycznie maleje liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na rzecz osób w wieku poprodukcyjnym. Jeśli obecny trend demograficzny nie ulegnie zmianie, do 2030 r. udział osób wieku poprodukcyjnym wyniesie 18% ogółu społeczeństwa.
- Prognoza demograficzna dla gminy Glusk jest korzystna. Prognozuje się wzrost liczby mieszkańców gminy w 2048 r. do ok. 22 800.

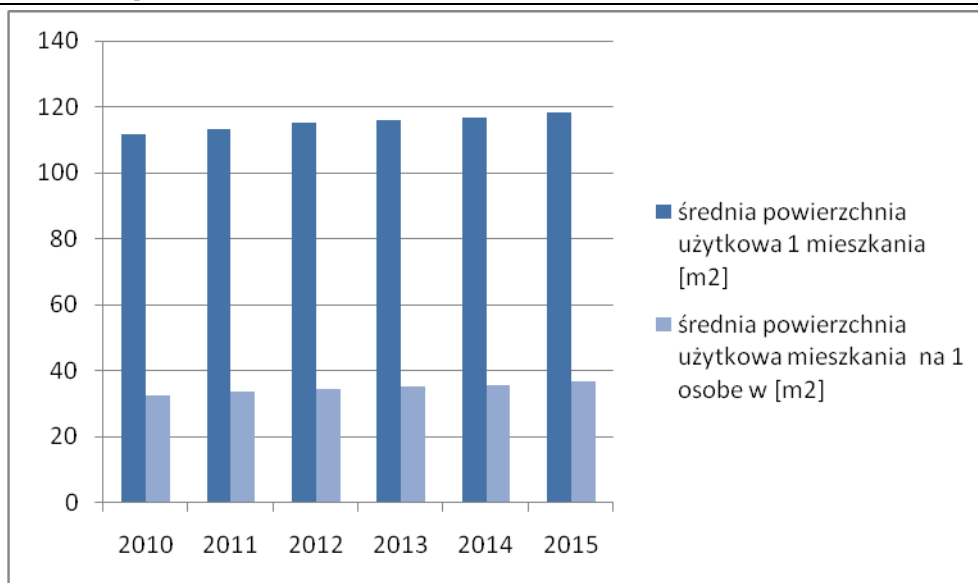
ROZDZIAŁ 8

WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

Sytuacja mieszkaniowa:

Według danych GUS za rok 2017, na terenie gminy Głusk znajduje się 3460 mieszkań. Ich łączna powierzchnia użytkowa wynosi 412 557 m². Oznacza to, że na każdego mieszkańca w 2017 r. przypadało średnio 38,2 m² powierzchni użytkowej mieszkania. W stosunku do 2010 r. wartość ta wzrosła o 4,4 m². Budynki mieszkalne w gminie posiadają dostęp do sieci infrastruktury technicznej: wodociągowej (w 2017 roku zaewidencjonowano 3993 przyłączy do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych), kanalizacyjnej (w 2017 roku zaewidencjonowano 686 przyłączy do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych), oraz gazowej (w 2017 roku zaewidencjonowano 3156 przyłączy do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych).

Wykres 3. Średnia powierzchnia 1 mieszkania i w przeliczeniu na 1 osobę w gminie Głusk w latach 2011-2015 (opracowanie własne na podstawie BDL GUS)



W 2017 r. w zasobie mieszkaniowym Gminy Głusk znajdowały się 3 mieszkania socjalne o łącznej powierzchni użytkowej 100m².

Zgodnie z Powszechnym Spisem Rolnym przeprowadzonym w 2010 roku, na terenie gminy Głusk znajduje się 1 155 gospodarstw domowych. Ich głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności rolniczej (971 gospodarstw).

Rynek pracy:

Według danych GUS stopa bezrobocia w gminie wynosiła w 2017 r. 3,9%. W porównaniu z 2011 r. odnotowano spadek o 4,6%. Jest to wskaźnik niższy niż dla powiatu lubelskiego (7,3% na koniec 2017 r.). Wśród bezrobotnych dominują kobiety – w 2017 r. stopa bezrobocia u kobiet wynosiła 4,8%, zaś u mężczyzn –3,0%.

Z danych GUS wynika, że duża część mieszkańców gminy Głusk wyjeżdża do pracy poza gminę zamieszkania (głównie do Lublina). W 2015 r. poza granicę gminy do pracy wyjeżdżało 782 osób, zaś z innej gminy przyjeżdżało 359 osób. Oznacza to, że saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosiło -423.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie w 2017 r. wyniosło 3 527 zł. Jest to nieco niższa wartość od średniej dla województwa lubelskiego

Tabela 10. Bezrobotni na terenie gminy Głusk w latach 2011–2017 (opracowanie własne na podstawie BDL GUS)

bezrobotni	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
mężczyźni	135	181	173	133	109	79	60
kobiety	160	167	165	142	124	106	93
ogółem	295	348	338	275	233	185	153

Opieka społeczna:

Podstawową instytucją działającą w zakresie opieki społecznej na terenie gminy jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dominowie. Realizuje on zadania zlecone gminie przez administrację rządową, przy zapewnieniu środków z budżetu państwa oraz zadania własne gminy. Zadania te realizowane są w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Polegają one głównie na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- pracy socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z zakresu pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozpoznanych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Jak wynika z danych GUS, liczba gospodarstw domowych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na terenie gminy rosła do 2014 roku, jednak od tamtej pory systematycznie spada. W 2011 r. korzystało z niej 234 rodziny, w 2013 r. – 265 rodzin, zaś w 2017 r. – 246 rodzin. Łączna liczba beneficjentów pomocy społecznej wynosiła w 2017 r. 691 osób, co stanowiło ok. 6,6% ogólnej liczby mieszkańców gminy.

Zgodnie ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Głusk na lata 2016-2026 głównymi powodami przyznania pomocy społecznej są: ubóstwo (161 rodzin w 2015 r.), bezrobocie (138 rodzin w 2015 r.) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (104 rodziny w 2015 r.).

Zgodnie ze Strategią, głównymi zadaniami na najbliższe lata w zakresie opieki społecznej są:

- przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu (m.in. poprzez aktywizację bezrobotnych do poszukiwania zatrudnienia, zabezpieczenie finansowe najuboższych osób i rodzin, organizowanie kursów i szkoleń dla osób bezrobotnych),
- przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom (m.in. poprzez finansowanie działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych, przeciwdziałanie występowaniu zjawiska przemocy w rodzinie),
- zapewnienie godnego życia osobom starszym, niepełnosprawnym (m.in. poprzez organizowanie imprez kulturalnych, zorganizowanie systemu wsparcia środowiskowego),
- wzmocnienie podstawowych funkcji rodziny (m.in. poprzez organizowanie szkoleń, spotkań, prelekcji),

- wzrost integracji społeczności lokalnej (m.in. poprzez organizację imprez środowiskowych o charakterze turystycznym, kulturalnym i sportowym).

Podmioty gospodarcze:

Według danych GUS w 2017 r. na terenie gminy były zarejestrowane 1052 podmioty gospodarcze (w tym 1034 w sektorze prywatnym i 18 w publicznym). Od 2011 r. obserwuje się wzrost liczby podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności. Odnotowuje się rocznie ok. 85-100 nowo zarejestrowanych podmiotów. Wśród podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy, najwięcej jest przedstawicieli branży handlu hurtowego i detalicznego, budowlanej, przetwórstwa przemysłowego i transportu. W 2017 r. na terenie gminy działało 26 średnich przedsiębiorstw (zatrudniające od 10 do 49 pracowników) oraz 5 dużych przedsiębiorstw (zatrudniające powyżej 50 pracowników).

Do największych podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy należą:

- RURGAZ Sp. z o. o. - Prawiedniki,
- hurtownia kwiatów ciętych "ANGO" s.c. - Ćmiłów,
- hurtownia art. Spożywczych - Kalinówka, Głuszczyzna,
- Zakład Przetwórstwa Owocowego - Warzywnego "ARGO-PAL" - Dominiów,
- Zakład Przetwórstwa Mięsnego - Kalinówka,
- Zakład Produkcji Mebli "Skorpion" - Kalinówka,
- Zakład Produkcji Mebli "Miran" Sp. z o. o. - Kazimierzówka,
- Zakład Produkcji Armatury Wodociągowej - Abramowice Kościelne,
- "ZN" P.P.H.U. Wytwórnia Materiałów Budowlanych - Kazimierzówka,
- "Wat" Przedsiębiorstwo Wielobranżowe - Mętów,
- Orzeł Spółka Akcyjna.

Zgodnie z przeprowadzonym w 2010 roku Powszechnym Spisem Rolnym (GUS 2010), na terenie gminy Głusk istniały 1 155 gospodarstwa rolne o łącznej powierzchni ok. 4 735 ha. Dominują gospodarstwa małe - w przedziale wielkości do 5 ha mieści się 916 gospodarstw, co stanowi ok. 80% wszystkich gospodarstw rolnych w gminie.

Tabela 11. Pogłowie zwierząt w gospodarstwach rolnych na terenie gminy Głusk w 2010 r. (BDL BUS)

ZWIERZĘTA W GOSPODARSTWACH	POGŁOWIE W SZTUKACH
bydło	656
trzoda chlewna	1778
konie	174
drób	166415

Tabela 12. Powierzchnie zasiewów na terenie gminy Głusk w 2010 r. (BDL BUS)

NAJWAŻNIEJSZE UPRAWY	POWIERZCHNIA W HA
zboża	2839,6
kukurydza na ziarno	6,79
ziemniaki	145,31
uprawy przemysłowe	409,13
buraki cukrowe	217,79

Ochrona zdrowia:

Usługi medyczne na terenie gminy Głusk są świadczone przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "ANIMA" (Mętów). Ponadto w Mętowie działa apteka.

Usługi szpitalne dla społeczności gminnej świadczy Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Lublinie. Świadczona jest tam pomoc medyczna m.in. z zakresu: chirurgii ogólnej, chorób wewnętrznych, kardiologii, onkologii, ortopedii, pediatrii czy rehabilitacji. Ponadto działa tam Szpitalny Oddział Ratunkowy.

Oświata:

Na terenie gminy Głusk działają obecnie następujące placówki oświatowe:

Przedszkola - 232 dzieci w 2017 r. +280 dzieci w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych w 2017 r.):

- Niepubliczne Przedszkole „Elemelek” w Wilczopolu – Kolonii,
- Przedszkole Niepubliczne „Kubuś” w Mętowie,
- Przedszkole „Tajemniczy Las” w Prawiednikach,
- Przedszkole „Mały VIP” w Kalinówce,
- Przedszkole Niepubliczne „Bajka” w Dominowie,
- Niepubliczne Przedszkole „Kucykowa Kraina” w Kalinówce,
- Niepubliczny Punkt Przedszkolny w Prawiednikach,
- Klub Przedszkolaka w Kalinówce prowadzony przez Stowarzyszenie Nasza Szkoła.

Szkoły podstawowe - 820 uczniów w 2017 r. (45 oddziałów):

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Prawiednikach,
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Mętowie (w Zespole Szkół w Mętowie),
- Szkoła Podstawowa im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Wilczopolu - Kolonii (w Zespole Szkół w Wilczopolu-Kolonii),
- Szkoła Podstawowa w Kalinówce, (w Zespole Szkół w Kalinówce),

Kultura:

W gminie dużą rolę odgrywa Centrum Promocji i Kultury Gminy Głusk, które podejmuje szereg inicjatyw związanych z organizacją przedsięwzięć kulturalnych na terenie gminy. W ramach działań Centrum Kultury dotyczących kultywowania tradycji należą: organizowane corocznie dożynki, jarmark kultury ludowej, konkursy bożonarodzeniowe i wielkanocne. Organizuje również zajęcia dla dzieci i młodzieży w zakresie plastycznym, teatralnym, recytatorskim, tanecznym, wokalnym, instrumentalnym. Centrum Kultury organizuje wiele przedsięwzięć kulturalnych, konkursów

recytatorskich, czytelniczych, fotograficznych, pokazów oraz wycieczek. W gminie działa także Orkiestra Dęta.

Na terenie gminy działa Gminna Biblioteka Publiczna Dominiów z filią w Wilczopolu. Księgozbiór bibliotek jest oceniany na ponad 20 tys. woluminów. Biblioteki zajmują się działalnością informacyjną oraz promocją czytelnictwa.

W Abramowicach Prywatnych, Ćmiłowie, Klinach, Majdanie Mętowskim. Prawiednikach i Wilczopolu istnieją świetlice wiejskie, które również pełnią ważną funkcję kulturalną w lokalnej społeczności.

Sport i Rekreacja:

Na terenie gminy od 1993 r. działa Gminny Klub Sportowy "Głusk". Klub posiada trzy drużyny sekcji piłki nożnej oraz od 2006r. sekcje tenisa stołowego.

W Dominowie znajduje się zespół boisk sportowych, wybudowany w ramach II edycji programu Ministerstwa Sportu "Moje Boisko - Orlik 2012".

Pozostała infrastruktura sportowa na terenie gminy:

- Kompleks sportowy przy Zespole Szkół w Kalinówce,
- Kompleks sportowy przy Zespole Szkół w Mętowie,
- Kompleks sportowy przy Szkole Podstawowej w Prawiednikach,
- Kompleks sportowy przy Szkole Podstawowej w Wilczopolu.

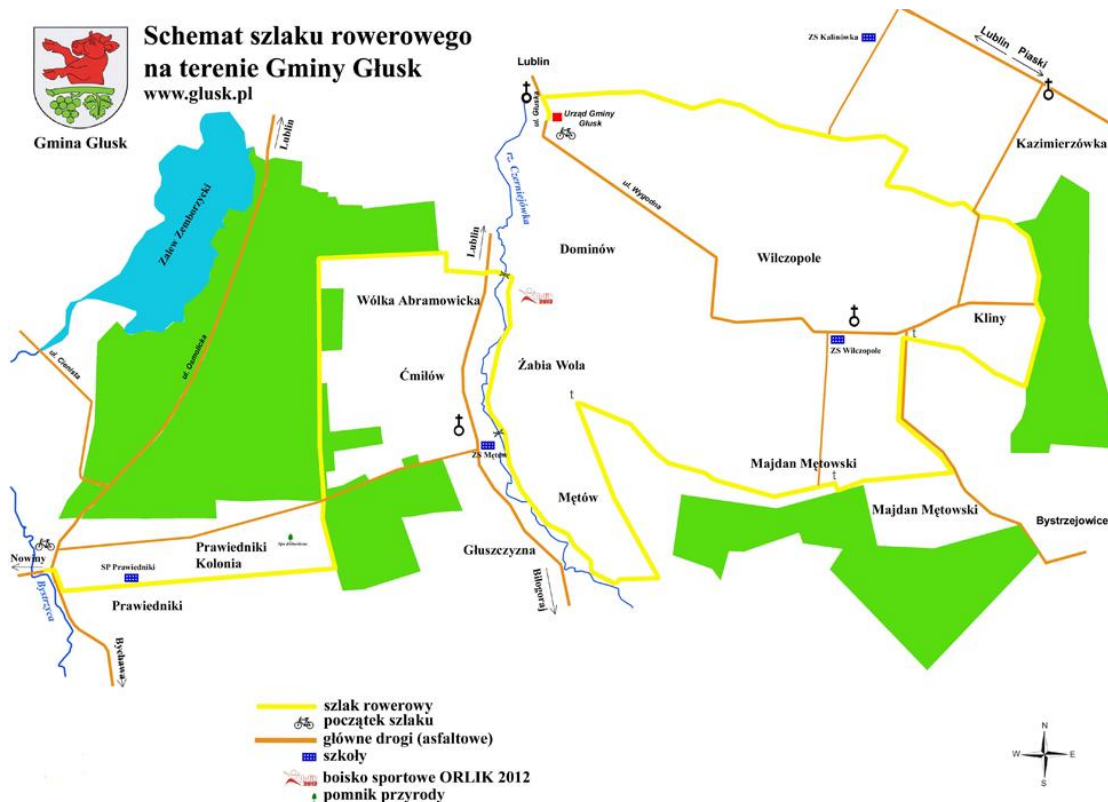
Każdego roku organizowane są cykliczne imprezy sportowe: turnieje piłki nożnej, rozgrywki powiatowej ligi piłkarskich i wiele innych. GLKS organizuje corocznie wyjazdy na powiatowe i wyższych szczebli zawody i turnieje sportowe. Młodzi sportowcy, uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów z Gminy Głusk biorą udział w cyklicznych imprezach w tenisie stołowym, w piłkach: nożnej, ręcznej i w koszykówce. Placówki oświatowe organizują wyjazdy dzieci na baseny.

Turystyka:

Gmina Głusk posiada dogodne warunki do rozwoju turystyki. Do głównych atrakcji turystycznych gminy należą przede wszystkim bogate zasoby przyrodnicze i krajobrazowe –tereny leśne oraz doliny rzeczne. Dodatkowo krajobraz wzbogacają zadrzewienia śródpolne i przydomowe, stanowiące ciekawe obszary zarówno pod względem krajobrazowym jak i przyrodniczym. Stwarzają poprzez to dogodne warunki do turystyki pieszej oraz rowerowej.

Przez obszar gminy przebiega szlak rowerowy, o długości 37,2 km. Przebiega przez miejscowości: Głusk, Kalinówka, Kazimierzówka, Kliny, Wilczopole, Majdan Mętowski, Głuszczyzna, Mętów, Ćmiłów, Żabia Wola, Dominów, Prawiedniki. Szlak rozpoczyna się w pobliżu Urzędu Gminy Głusk, nieopodal przystanku MPK.. Trasa prowadzi przez teren o zróżnicowanej wysokości, od 189 m n.p.m. do 236 m n.p.m.. Na trasie znajdują się ważne dla dziedzictwa kulturowego gminy obiekty takie jak: Kościół pw. św. Jakuba Apostoła, zespół dworsko-parkowy w Dominowie, czy młyn elektryczny w Kazimierzówce.

Rysunek 4. Przebieg szlaku rowerowego na terenie Gminy Głusk (<http://www.glusk.pl/wp-content/uploads/2014/08/schemat.jpg>)



Ponadto na terenie gminy Głusk oznakowano dwa turystyczne szlaki piesze:

- szlak wyżynny (Wschodni) - czerwony - biegnący w północnej i północno-wschodniej części gminy, w miejscowościach Kalinówka, Kazimierzówka i Kliny,
- szlak partyzancki - zielony - biegnący wzdłuż Lasu Rudnickiego, Lasu Dąbrowa, przez Las Mętowski, wzdłuż północnej granicy Lasu Skrzynickiego i dalej wzdłuż wschodniej granicy gminy.

Gmina Głusk nie posiada rozwiniętej bazy noclegowej. Na jej terenie znajduje się jeden hotel z 30 miejscami noclegowymi (w Kazimierzówce) oraz jedno gospodarstwo agroturystyczne (w Wilczopolu).

Bezpieczeństwo

W zakresie bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy funkcjonuje 6 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Jednostki te funkcjonują w miejscowościach: Ćmiłów, Kliny, Majdan Mętowski, Mętów, Prawiedniki i Wilczopole. Dwie z nich - OSP Wilczopole i OSP Mętów są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego. Główne zadania Jednostek OSP to: prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom, udział w akcjach ratowniczych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych i innych klęsk żywiołowych, prowadzenie w społeczności lokalnej działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej.

Według danych GUS w 2017 r. na terenie Gminy Głusk popełniono łącznie 96 przestępstw, z czego:

- 61 przestępstw o charakterze kryminalnym,
- 11 przestępstw o charakterze gospodarczym,
- 18 przestępstw drogowych,

- 3 przestępstwa przeciwko zdrowiu i życiu,
- 43 przestępstwa przeciwko mieniu.

W porównaniu z 2012 r. liczba przestępstw spadła o ok. 87% (w 2012r. odnotowano 914 przestępstw). Średnia ilość przestępstw na 1000 mieszkańców w 2015 r. wyniosła 11,06 co jest wynikiem lepszym niż dla województwa lubelskiego (15,34), i średniej dla kraju (20,80). Wskaźnik wykrywalności przestępstw utrzymuje się na poziomie 64% i jest niższy niż dla województwa lubelskiego (71%).

Wnioski w zakresie warunków i jakości życia mieszkańców:

- **Sytuacja mieszkaniowa w gminie jest zadowalająca. W ostatnich latach wzrastała liczba mieszkań i ich średnia powierzchnia użytkowa w przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy.**
- **Placówki oświatowe są dobrze rozwinięte, a ich liczba wystarczająca.**
- **Mieszkańcy gminy mają dostęp do usług zdrowia, w tym do usług specjalistycznych (w Szpitalu Wojewódzkim im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Lublinie).**
- **Wskaźnik bezrobocia w gminie systematycznie spada i jest niższy od średniego wskaźnika dla powiatu i województwa lubelskiego. Wśród osób bezrobotnych przeważają kobiety.**
- **Liczba gospodarstw domowych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej systematycznie spada od 2014 r.**
- **Gmina posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę sportową.**
- **Poprawia się bezpieczeństwo mieszkańców gminy, głównie za sprawą spadającej liczby popełnianych przestępstw i zwiększającej się wykrywalności ich sprawców.**
- **Infrastruktura turystyczna na terenie gminy nie jest wystarczająco rozwinięta, zwłaszcza w zakresie bazy noclegowej.**

ROZDZIAŁ 9

ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Wraz z rozwojem gminy Głusk, powstają nowe potrzeby w zakresie bezpieczeństwa publicznego i obrony cywilnej. Nowe inwestycje, a także opracowywane plany miejscowe powinny umożliwiać realizację zadań obrony cywilnej związanych z bezpieczeństwem publicznym, co najmniej w zakresie: budownictwa ochronnego, zaopatrzenia w wodę w warunkach specjalnych, skutecznego działania systemu alarmowania ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze, hydrosferze oraz szeroko pojętym środowisku geograficznym i wczesnego ostrzegania mieszkańców o zagrożeniach.

Do istotnych zagrożeń, na które są narażeni mieszkańcy gminy należą: zagrożenia radiologiczne, pożarowe, powodziowe, spowodowane warunkami atmosferycznymi oraz różnego typu zagrożenia komunikacyjne.

Zagrożenie skażeniami promieniotwórczymi:

Tego typu zagrożenie może nastąpić w wyniku: uszkodzenia źródeł promieniowania wykorzystywanych w procesach technologicznych, uwolnienia materiałów i opadów promieniotwórczych podczas składowania i transportu, uwolnienia substancji promieniotwórczych podczas awarii reaktorów jądrowych. Na terenie gminy Głusk zagrożenia radiologiczne mogą być spowodowane jedynie przez materiały radioaktywne stosowane w czujkach izotopowych montowanych w instalacjach sygnalizacyjno – alarmowych. Są to źródła o stosunkowo niewielkiej mocy, w związku z czym zasięg tych zagrożeń ma charakter lokalny. Przewóz materiałów radioaktywnych jest incydentalny i dotyczy bardzo małych ilości – praktycznie nie stwarzających zagrożenia. Należy liczyć się ponadto z zewnętrznym niebezpieczeństwem związanym z eksploatacją elektrowni jądrowych w Europie (6 czynnych elektrowni znajduje się w odległości około 350 km od granicy Polski).

Zagrożenie pożarowe:

Może ono wystąpić głównie w zwartej zabudowie poszczególnych miejscowości. Potencjalne zagrożenie pożarowe stwarzają większe obiekty handlowe, budynki inwentarskie w gospodarstwach rolnych oraz budynki użyteczności publicznej. Należy liczyć się również z zagrożeniami spowodowanymi wybuchem lub wtórną emisją toksycznych środków przemysłowych spowodowanych uszkodzeniami gazociągów, zbiorników na stacjach baz paliw, stacjach LPG i punktach dystrybucji gazów propan–butan. Potencjalne zagrożenie pożarowe stwarzają również znajdujące się w granicach gminy kompleksy leśne i ogrody.

Zagrożenie powodziowe:

Studium określa granice obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, tj. obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat oraz obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat. Ponadto w Studium określono granice obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat.

Zagrożenia w transporcie samochodowym:

Największe zagrożenie występuje na drodze ekspresowej S12/S17 oraz na drodze wojewódzkiej nr 835, po których odbywa się transport w ruchu tranzytowym. W efekcie dużego i stale rosnącego natężenia przewozów materiałów niebezpiecznych i toksycznych oraz niejednokrotnie fatalnego stanu

technicznego taboru ciężarowego rośnie ryzyko zagrożenia. Potencjalnym niebezpieczeństwem mogą być cysterny samochodowe przewożące niebezpieczne substancje chemiczne.

Zagrożenia spowodowane warunkami atmosferycznymi:

Do zagrożeń, do jakich może dojść na terenie gminy, należy zaliczyć susze, a także ostatnio częściej spotykane nawałnice, które głównie powodują zniszczenia dachów. Na podstawie Systemu Monitoringu Suszy Rolniczej, prowadzonego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, gleby w gminie Głusk są podatne na wystąpienie suszy. W 2017 roku w okresie od 11.05 do 10.07 kryterium suszy zostało przekroczone dla zbóż ozimych, zbóż jarych, tytoniu, krzewów owocowych, truskawek i roślin strączkowych. z koeli w okresie od 1.05 do 30.06 - dla zbóż jarych. W okresie zimowym może dochodzić do utrudnień w dojeździe do miejscowości i posesji. Gmina posiada podpisane umowy w celu szybkiej interwencji w razie zagrożenia. Dodatkowo lokalnie może dochodzić do podtopień w przypadku długotrwałych lub bardzo intensywnych opadów. W związku z tym wskazane jest niezabudowywanie naturalnych dolin rzecznych, ani obniżenia terenu oraz dbałość o systemy odwadniające i melioracyjne.

ROZDZIAŁ 10

WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Na terenie gminy Głusk nie występują osuwiska, a także tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

ROZDZIAŁ 11

WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH ORAZ OGRANICZENIA W ZAGOSPODAROWNIU TERENÓW WYNIKAJĄCE Z PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu:

Południowa i centralna część gminy Głusk położona jest w granicach Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, dla którego obowiązują zasady i ograniczenia w zagospodarowaniu zgodnie z uchwałą Rozporządzeniem Nr 40 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 r. (Dz.U. Woj. Lubelskiego z dnia 31.03.2006 r. Nr 65, poz. 1225), a także wynikające z przepisów odrębnych z zakresu ochrony przyrody.

Pomniki przyrody:

Zgodnie z następującymi aktami prawnymi:

- Zarządzeniem Nr 42 Wojewody Lubelskiego z dnia 22 października 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. U. Woj. Lubelskiego Nr 12, poz. 211 z dnia 6.11.1987 r.),
- Rozporządzeniem Nr 2 Wojewody Lubelskiego z dnia 5 stycznia 1999 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody (Dz. U. Woj. Lubelskiego Nr 1, poz. 3 z dnia 5.01.1999 r.),

na terenie gminy Głusk ustanowiono 2 pomniki przyrody, dla których obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu ich najbliższego otoczenia wynikające z przepisów odrębnych z zakresu ochrony przyrody.

Grunty rolne i leśne:

Grunty rolne klas I-III oraz grunty leśne podlegają ochronie na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Polega ona na ograniczeniu przeznaczenia gruntów na inne cele, zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji, rekultywacji, przywracaniu/poprawie wartości użytkowej, zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych, a także ograniczeniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Wszelkie działania mające na celu zmianę przeznaczenia gruntów rolnych/leśnych na cele nierolnicze/nieleśne muszą być poprzedzone uzyskaną zgodą:

- ministra właściwego do spraw rolnictwa i rozwoju wsi – dla gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I – III położonych poza granicami administracyjnymi miast,
- ministra właściwego do spraw środowiska – dla gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa,
- marszałka województwa – dla pozostałych gruntów leśnych.

Strefa ograniczeń w wysokości obiektów budowlanych:

Do przedsięwzięć wpływających na ograniczenia w zagospodarowaniu określonych fragmentów gminy Głusk zaliczyć należy Port Lotniczy "Lublin" w Świdniku. Północna część gminy leży w zasięgu nieprzekraczalnych ograniczeń wysokości obiektów budowlanych (budynki i budowle, w tym inwestycje celu publicznego z zakresu łączności publicznej) oraz naturalnych, określonych w dokumentacji rejestracyjnej lotniska, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2003 roku w sprawie warunków, jakie powinny spełniać obiekty budowlane oraz naturalne w otoczeniu lotniska (Dz. U. Nr 130, poz. 1192 z późn. zm.).

Nadmienić należy, że ograniczenie wysokości obiektu obejmuje także umieszczone na nim urządzenia, a w szczególności anteny, reklamy, a w przypadku dróg lub linii kolejowych – również ich

skrajnie, zgodnie z §3 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2003 roku w sprawie warunków, jakie powinny spełniać obiekty budowlane oraz naturalne w otoczeniu lotniska.

Dodatkowo zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu lotnictwa w odległości do 5 km od granicy lotniska zabrania się budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych, które mogą stanowić źródło żerowania ptaków, z kolei na nieruchomościach w rejonach podejść do lądowania zabrania się sadzenia i uprawy krzewów i drzew mogących stanowić przeszkody lotnicze.

Ponadto znaczna część obszaru gminy Głusk znajduje się w zasięgu powierzchni ograniczającej (powierzchnia BRA) zabudowę od lotniczego urządzenia naziemnego - radiolatarni ogólnokierunkowej (DVOR). W strefie tej występują ograniczenia w realizacji turbin wiatrowych o wysokości powyżej 255 m n.p.m.

Złóża kopalin:

Występujące na terenie gminy Głusk udokumentowane złoża kruszyw naturalnych podlegają ochronie na podstawie przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska, zgodnie z którymi ochrona złóż kopalin polega na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących. Eksploatację złóż kopalin prowadzi się w sposób gospodarczo uzasadniony, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i zagospodarowania kopaliny. Podejmujący eksploatację złóż kopaliny lub prowadzący tę eksploatację jest zobowiązany przedsięwziąć środki niezbędne do ochrony zasobów złoża, jak również do ochrony powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych, sukcesywnie prowadzić rekultywację terenów poeksploatacyjnych oraz przywracać do poprzedniego stanu inne elementy przyrodnicze.

Zlikwidowane odwierty poszukiwawcze:

Na terenie gminy znajdują się zlikwidowane odwierty poszukiwawcze Wilczypole-1 o współrzędnych w układzie "PL-2000" X= 5671616.10, Y= 8405356. 10 oraz Wilczypole-2 o współrzędnych X= 5670120.79, Y= 84071 12.05. Od powyższych odwiertów należy zachować strefę wolną od zabudowy o promieniu R = 5m.

Obiekty zabytkowe:

W odniesieniu do obiektów zabytkowych obowiązują zapisy zawarte w ustawie z 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Ustawa określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków i opieki nad nimi, w tym finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych, a także organizację organów ochrony zabytków.

Zgodnie z art. 18 ww. ustawy, „ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami uwzględnia się przy sporządzaniu.... strategii rozwoju gmin, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej... W ww. dokumentach określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu; ustala się przeznaczenie terenu i zasady zagospodarowania terenu uwzględniające opiekę nad zabytkami.

Zagrożenie powodziowe:

Na podstawie map zagrożenia powodziowego sporządzonych w ramach programu ISOK (Informatycznego Systemu Osłony Kraju) na terenie gminy Głusk zidentyfikowano następujące kategorie obszarów, na których występuje zagrożenie powodziowe:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat,
- obszary zagrożenia powodziowego, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat,

Na obszarach zagrożonych powodzią obowiązują ograniczenia w użytkowaniu zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony przed powodzią.

Inne obiekty:

Ograniczenia dla zabudowy wynikają także z przepisów odrębnych z zakresu dróg publicznych, które określają m.in. odległości w jakich mogą być usytuowane obiekty budowlane od poszczególnych rodzajów dróg.

Z przepisów dotyczących poszczególnych urządzeń infrastruktury wynikają warunki dotyczące lokalizacji i utrzymania tych urządzeń.

Pozostałe ograniczenia dla zagospodarowywania terenów i lokalizacji zabudowy wynikają z odrębnych, szczegółowych przepisów z zakresu prawa budowlanego.

ROZDZIAŁ 12

WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

Złóża kopalin

Gmina Głusk nie jest zasobna w surowce mineralne. Zgodnie z rejestrem udokumentowanych złóż kopalin Państwowego Instytutu Geologicznego na jej terenie występują następujące złoża kruszyw naturalnych:

- **Dominów I:**
 - kopalina: kruszywa naturalne,
 - powierzchnia: ok. 2,376 ha,
 - położenie: Dominów, część działki ewidencyjnej nr 531,
 - stan zagospodarowania: złożo rozpoznane szczegółowo,
 - forma złoża: pokładowa,
 - średnia miąższość złoża: 1,17 m,
 - zasoby geologiczne złoża: 41,83 tys. ton (bilansowe),
- **Mętów I:**
 - kopalina: kruszywa naturalne,
 - położenie: Mętów
 - powierzchnia: ok. 0,450 ha,
 - stan zagospodarowania: eksploatacja złoża zaniechana,
 - forma złoża: pokładowa,
 - średnia miąższość złoża: 1,25 m,
 - zasoby geologiczne złoża: 2,06 tys. ton (bilansowe),
- **Wilczopole I:**
 - kopalina: kruszywa naturalne
 - położenie: Wilczopole,
 - powierzchnia: ok. 0,610 ha,
 - stan zagospodarowania: eksploatacja złoża zaniechana,
 - forma złoża: pokładowa,
 - średnia miąższość złoża: 4,00 m,
 - zasoby geologiczne złoża: 15,90 tys. ton (bilansowe),
- **Zemborz.-Prawiedniki:**
 - kopalina: kruszywa naturalne,
 - położenie: Zemborzyce-Prawiedniki
 - powierzchnia: 4,040 ha,
 - stan zagospodarowania: złożo rozpoznane szczegółowo,
 - forma złoża: pokładowa,
 - miąższość złoża: od 0,80 m do 9,80 m,

- zasoby geologiczne złoża: 341,00 tys. ton (bilansowe).

Wody podziemne:

Na obszarze gminy Głusk występuje jeden podstawowy poziom wodonośny, związany z węglanowymi utworami górnej kredy i częściowo paleocenu. Są to wody szczelinowo-warstwowe, krążące w silnie spękanych skałach wieku kredowego. Magazynowanie wód odbywa się w porach i szczelinach skalnych, natomiast przepływ następuje głównie poprzez system otwartych szczelin.

Zasilanie paleoceńsko-kredowego poziomu wodonośnego odbywa się poprzez infiltrację opadów atmosferycznych. Intensywność infiltracji zależy od stopnia izolacji warstwy wodonośnej od powierzchni terenu. Korzystne warunki zasilania występują na przeważającym obszarze gminy ze względu na niemal odsłonięty lub przykryty cienką warstwą przepuszczalnych piasków polodowcowych, podstawowy kredowy poziom wodonośny. Wysoka przepuszczalność utworów strefy aeracji, stwarza korzystne warunki dla uzupełnienia zasobów wód podziemnych. Jest to jednocześnie zagrożeniem jakości wód z powodu łatwego przenikania zanieczyszczeń.

Cały obszar gminy Głusk położony jest w obrębie **Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Niecka Lubelska (Lublin) (nr 406)**. Jest to zbiornik porowo-szczelinowy o powierzchni ok. 7476 km². Jego przybliżone zasoby dyspozycyjne wynoszą 1 052 700 tys. m³/d. Głębokość zalegania wód waha się od 40 m do 100 m. Średnia głębokość ujęć szacowana jest na 85 m.

Gmina Głusk położona jest w zasięgu następujących Jednolitych Części Wód Podziemnych:

- **nr 89 (kod PLGW200089)**, w obrębie której znajdują się 2 piętra wodonośne – piętro czwartorzędowo-kredowe (na głębokości do 10 m) oraz piętro paleoceńskie-kredowe (na głębokości do 15-50 m).

Zasilanie piętra paleoceńsko-kredowego (występującego na terenie gminy Głusk) ma charakter bezpośredni lub odbywa się na drodze przesączania się wód opadowych poprzez występujące na powierzchni terenu lessy, ewentualnie poprzez cienkie pokrywy glin zwałowych lub gliniastych deluwiów na zwietrzelinie kredowej. Bazę drenażową tego poziomu stanowi rzeka Bystrzyca oraz jej dopływy na całej swej długości. Z badań wynika, że około 30% wód podziemnych pochodzących z zasilania infiltracyjnego drogami regionalnego krążenia w głębszych partiach poziomu wodonośnego przepływa ku północy, gdzie jest prawdopodobnie drenowana przez równoleżnikowy odcinek Wieprza.

Zasoby wód podziemnych dostępnych do zagospodarowania w obrębie JCWPd 89 wynoszą 203 445 m³/d.

Dla JCWPd PLGW200089, określono następujące parametry (dane na podstawie Planu zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2016):

- JCWPd jest monitorowana,
 - stan ilościowy – dobry,
 - stan chemiczny – dobry,
 - ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrożona.
- **nr 90 (kod PLGW200090)**, w obrębie której występują 3 piętra wodonośne: kredowe, czwartorzędowo-kredowe i czwartorzędowe.

Poziom kredowy (występujący na terenie gminy Głusk) na przeważającej części obszaru nie jest izolowany od powierzchni terenu lub izolowany cienką pokrywą utworów słabo przepuszczalnych. Jego zasilanie ma charakter bezpośredni lub odbywa się na drodze

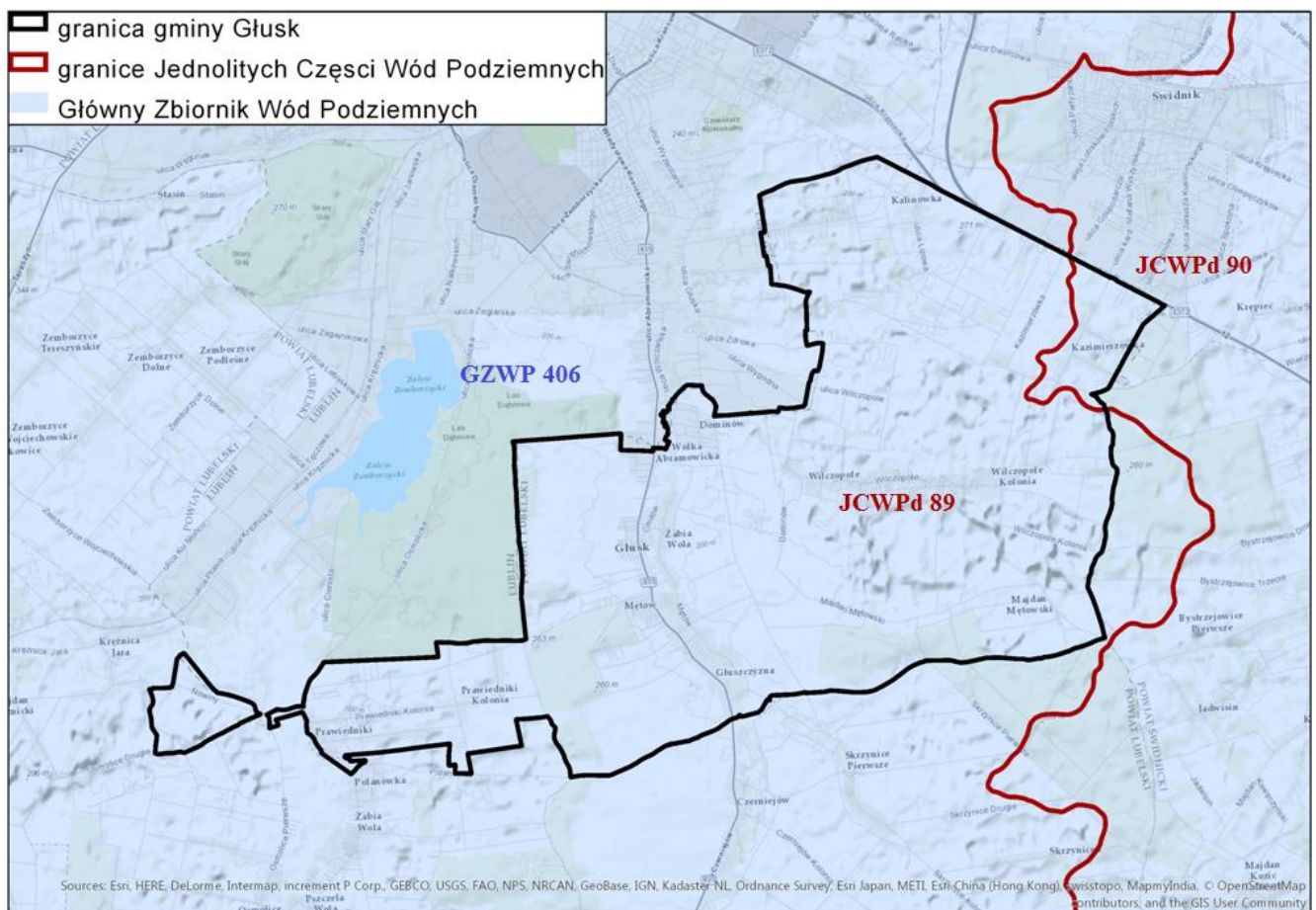
przesączania się wód opadowych poprzez występujące na powierzchni terenu utwory piaszczyste, ewentualnie poprzez cienkie pokrywy glin zwałowych lub gliniastych deluwiiów na zwietrzelinie kredowej. W części północnej zasilanie ma charakter pośredni poprzez utwory słabo przepuszczalne z poziomu czwartorzędowego. Bazę drenażową tego poziomu stanowi rzeka Wieprz oraz jej dopływy na całej swej długości.

Zasoby wód podziemnych dostępnych do zagospodarowania w obrębie JCWPd 90 wynoszą 675 140 m³/d.

Dla JCWPd PLGW200090, określono następujące parametry (dane na podstawie Planu zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2016):

- JCWPd jest monitorowana,
- stan ilościowy – dobry,
- stan chemiczny – dobry,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrażona.

Rysunek 12. Gmina Głusk na tle Jednolitych Części Wód Podziemnych oraz Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (opracowanie własne na podstawie Centralnej Bazy Danych Geologicznych Państwowego Instytutu Geologicznego)



Udokumentowane kompleksy składowania dwutlenku węgla:

Na terenie gminy Głusk nie występują żadne udokumentowane kompleksy składowania dwutlenku węgla.

ROZDZIAŁ 13

**WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE
PRZEPISÓW ODREBNYCH**

Zgodnie z rejestrem prowadzonym przez Państwowy Instytut Geologiczny, na terenie gminy Głusk nie występują obszary górnicze wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych.

ROZDZIAŁ 14

**STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM
STAN STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ,
ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI**

Układ drogowy:

Sieć drogowa na terenie gminy charakteryzuje się dość dużą gęstością, zwłaszcza w jej centralnej i północnej części, przez którą przebiega m.in. droga wojewódzka nr 835, którą odbywa się transport w ruchu tranzytowym. Ponadto przez północną część gminy przebiega droga ekspresowa S12/S17 (wspólny przebieg obu dróg). Infrastruktura komunikacyjna wymaga jednak poprawy, rozbudowy i modernizacji ze względu na jej niezadowalający stan techniczny. Wiele odcinków dróg (zwłaszcza kategorii gminnej) nie posiada dostatecznej nośności, co przy wzroście natężenia ruchu oraz przewozu towarów transportem kołowym, może powodować znaczne utrudnienia. Koniecznym jest także poprawienie stanu poboczy, wykonanie odwodnienia oraz poprawa bezpieczeństwa poprzez wybudowanie chodników oraz ścieżek rowerowych.

Sieć drogową na terenie gminy tworzą:

- droga krajowa nr 12 - droga publiczna klasy ekspresowej relacji: granica państwa - Łęknica - Żary - Żagań - Szprotawa - Przemków - Radwanice - Drożów - Głogów - Szlichtyngowa - Wschowa - Leszno - Gostyń - Jarocin - Pleszew - Kalisz - Błaszki - Sieradz - Łask - Piotrków Trybunalski - Sulejów - Opoczno - Przysucha - Radom - Zwoleń - Puławy - Kurów - Lublin - Piaski - Chełm - Dorohusk - granica państwa (na odcinku Lublin - Piaski - Chełm - granica państwa została zaliczona do sieci dróg międzynarodowych jako droga nr E 373),
- droga krajowa nr 17 - droga publiczna klasy ekspresowej relacji: Warszawa (Zakręt) - Garwolin - Ryki - Kurów - Lublin - Piaski - Krasnystaw - Zamość - Tomaszów Lubelski - Hrebenne - granica państwa (na całym przebiegu została zaliczona do sieci dróg międzynarodowych jako droga nr E 372).

Obie drogi posiadają wspólny przebieg na odcinku węzeł „Jastków” - węzeł „Piaski Wschód”. Bezpośrednią łączność z drogą ekspresową zapewniają drogi serwisowe zlokalizowane w Kalinówce i Kazimierzówce.

- droga wojewódzka nr 835 - droga publiczna klasy głównej ruchu przyspieszonego, łącząca Lublin z Grabownicą Starzeńską. Przebiega przez centralną część gminy w kierunku północ-południe. Jest to droga jednojezdniowa, z utwardzonymi poboczami, zatokami autobusowymi i chodnikami (w rejonie terenów zabudowanych).
- drogi powiatowe:

Tabela 13. Drogi powiatowe na terenie gminy Głusk (*Zarząd Dróg Powiatowych w Lublinie z siedzibą w Bełżycach*)

Nr drogi	Przebieg drogi	Długość [km]	Nawierzchnia utwardzona [km]	Nawierzchnia gruntowa [km]
2265L	Niedrzwica Duża - Prawiedniki - Lublin (ul. Prawiednicka)	8,550	5,150	3,400
2268L	Nowiny - Osmolice	3,885	3,885	-

2269L	Lublin (ul. Zemborzycza, ul. Osmolicka) - Bychawa	12,988	12,988	-
2270L	Prawiedniki - Mętów	5,648	5,648	-
2271L	Wólka Abramowicka - Dominów	0,553	0,553	-
2272L	Lublin (ul. Głuska) - Głusk - Skrzynice - Chmiel - Krzczonów - Sobieska Wola - dr.woj.837	30,539	26,151	4,388
2107L	Lublin (ul. Wygoda) - Głusk - Wilczopole - Kliny - Wierzchowiska	5,863	5,764	0,099
2109L	Kliny - Majdan Mętowski - Bystrzejowice	3,242	3,242	-
2273L	Lublin (ul. Zorza) - Abramowice Prywatne - Kalinówka	2,628	2,628	-

- drogi gminne:

Tabela 14. Drogi gminne na terenie gminy Głusk (opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Głusk)

Lp.	Numer ewidencyjny drogi	Przebieg drogi	Rodzaj nawierzchni
1	106529 L	Lublin (ul. Parafialna) - Abramowice Kościelne - Wilczopole - Kalinówka - Kazimierzówka - Kliny	Gruntowa Bitumiczna Tłuczniowo - żwirowa
2	106636 L	Abramowice Prywatne - Kalinówka	Bitumiczna
3	107098 L	Kalinówka, ul. Lipowa	Bitumiczna
4	107099 L	Kalinówka (szkolna) <i>Poblże szkoły</i>	Bitumiczna
5	107100 L	Kalinówka, ul. Dwie Topole	Bitumiczna

6	107101 L	Kalinówka - Kazimierzówka	Bitumiczna
7	107102 L	Kazimierzówka - Kliny	Bitumiczna
8	107103 L	Kazimierzówka	Bitumiczna
9	107104 L	Wilczopole - Wilczopole Kolonia	Bitumiczna Tłuczniowa gruntowa
10	107105 L	Wilczopole - do granicy zabudowy	Tłuczniowa Bitumiczna
11	107106 L	I - Wilczopole (Kliny) II - Kol. Wilczopole	Bitumiczna
12	107107 L	Wilczopole - Majdan Mętowski	Bitumiczna
13	107108 L	Majdan Mętowski - Mętów	Bitumiczna Tłuczniowa
14	107109 L	Głuszczyzna - Mętów	Bitumiczna Płyty betonowe Gruntowa
15	107110 L	Majdan Mętowski	
16	107111 L	Mętów - Żabia Wola	Bitumiczna
17	107112 L	Dominów - Mętów - 1 odcinek (koło UG) Mętów - 2 odcinek koło szkoły 3 odcinek k/OSP	Bitumiczna Bitumiczna Bitumiczna
18	107113 L	Mętów, ul. Lazurowa	Bitumiczna
19	107114 L	Prawiedniki Wygon szkolny Prawiedniki-Kol. Prawiedniki (poblize szkoły)	Bitumiczna Bitumiczna Tłuczniowa
20	107115 L	Prawiedniki - Wygon III	Bitumiczna
21	107116 L	Kolonia Prawiedniki - Prawiedniki	Bitumiczna

22	112435 L	Kalinówka, ul. Chmielna	Bitumiczna
23	112438 L	Kalinówka ul. Brzozowa ul. Kasztanowa	Bitumiczna
24	112439 L	Kalinówka ul. Irysowa Biała droga	Tłuczniowa Bitumiczna
25	112440 L	Kalinówka - Wilczopole Wilczopole Kalinówka ul. Sosnowa	Bitumiczna
26	112452 L	Wólka Abramowicka - Ul. Kwiatów Polskich Ćmiłów - Mętów	Bitumiczna Gruntowa
27	112453 L	Wólka Abramowicka - Ćmiłów (na granicy)	Tłuczniowa
28	112454 L	Ćmiłów - ul. Kwiatów Polnych	Kostka brukowa
29	112455 L	Dominów ul. Prześwit - Wilczopole	Bitumiczna
30	112456 L	Dominów - ul. Gwiazdzista + dz. nr 135	Bitumiczna Bitumiczna
31	112475 L	Ćmiłów ul. Rumiankowa	Gruntowa Bitumiczna Bitumiczna
32	112487 L	Wilczopole - Dominów (ul. Graniczna)	Tłuczniowa Gruntowa Płyty betonowe
33	112504 L	Mętów (początek od drogi gminnej 107111L do skrzyżowania z drogą powiatową nr 2272L)	Gruntowa
34	112505 L	Dominów nad stawami	Bitumiczna
35	112508 L	Dominów - Żabia Wola	Bitumiczna Tłuczniowa

36	112536 L	Mętów (od drogi gminnej nr 107111L do drogi powiatowej nr 2272L)	Gruntowa
----	----------	--	----------

Według danych z Urzędu Gminy Głusk długość dróg publicznych kategorii gminnej wynosiła ok. 72,6 km. Zdecydowanie przeważają drogi o nawierzchni bitumicznej - ok. 54, 9 km. Wśród dróg o kategorii gminnej nawierzchnię tłoczniową posiada ok. 8 535 m dróg (ok. 1,1%), gruntową - ok. 7 820 m, z płyt betonowych ok. 1 020 m, zaś o nawierzchni z kostki brukowej - ok. 330 m.

Komunikacja autobusowa:

Na terenie gminy Głusk działa publiczny transport zbiorowy prowadzony przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Lublinie z przystankami w Prawiednikach, Dominowie, Ćmiłowie, Mętowie i w Abramowicach Prywatnych.

W skali regionalnej transport zbiorowy w gminie funkcjonuje w oparciu o komunikację PKS i przewoźników prywatnych. Ponadto w bliskiej odległości względem gminy znajduje się stacja kolejowa Lublin Zemborzyce, a także Port Lotniczy Lublin.

Zaopatrzenie w wodę:

Na terenie gminy Głusk znajdują się 4 ujęcia wód podziemnych:

- Kalinówka (dz. ew. nr 96/4 i 96/5 obręb Kalinówka) - ujęcie składa się z 2 studni o głębokości 80 m i 90 m , ujęcie zaopatruje w wodę miejscowości: Kalinówka, Abramowice Prywatne, Abramowice Kościelne, Głusk i Lublin (ul. Sachsów, ul. Zorza i część ul. Głuskiej),
- Wilczopole (dz. ew. nr 29/9 obręb Wilczopole-Kolonia) - ujęcie składa się z 2 studni o głębokości 50 m każda, o wydajności 72 m³/h i 62 m³/h, ujęcie zaopatruje w wodę miejscowości: Wilczopole i Wilczopole Kolonia,
- Kliny (dz. ew. nr 270/3 i 271 obręb Kliny) - ujęcie składa się z 1 studni o głębokości 65 m, o wydajności 15 m³/h, ujęcie zaopatruje w wodę miejscowości: Majdan Mętowski, Kliny i Kazimierzówka,
- Prawiedniki (dz. ew. nr 672/30 obręb Prawiedniki) - ujęcie składa się z 2 studni o głębokości 80 m i 90 m, o wydajności 50 m³/h każda, ujęcie zaopatruje w wodę miejscowości: Prawiedniki, Prawiedniki Kolonia i Lublin (część ul. Osmolickiej).

Strefy ochrony dla ww. studni zostały ustawowo wygaszone z końcem 2012 r. (zostały ustanowione przed dniem 01.01.2002 r.). Ponadto na terenie gminy znajdują się studnie miejskie, które zostały oznaczone w części graficznej Studium.

Według danych GUS w 2017 r. dostęp do zbiorczej sieci wodociągowej posiadało 96,7% mieszkańców gminy Głusk. Jej łączna długość wynosiła w 2017 r. 169,3 km. W porównaniu z 2011 r. jej długość wzrosła o ok. 9,9 km 11,5 km. W: 2017 r. zaewidencjonowano 3 993 przyłączy do budynków mieszkalnych.

Odprowadzanie ścieków:

Sieć kanalizacyjna w gminie Głusk jest stosunkowo słabo rozbudowana. Do 2014 r. na terenie gminy nie było jej w ogóle. Obecnie korzysta z niej nieco ponad . (według danych GUS) wynosiła 37,5 km.

Sieć kanalizacji sanitarnej zlokalizowana jest w centralnej, najgęściej zaludnionej części gminy, na terenie miejscowości: Ćmiłów, Dominów, Mętów, Wólka Abramowicka i Żabia Wola. Dalsza realizacja sieci kanalizacyjnej ma przebiegać etapowo, w miarę posiadanych środków. Docelowo planuje się objęcie siecią kanalizacji sanitarnej całej gminy Głusk.

Na terenie gminy nie ma zlokalizowanej oczyszczalni ścieków. Ścieki z terenu gminy zostają poddane oczyszczeniu w oczyszczalni ścieków „Hajdów” położonej we wschodniej części miasta Lublina.

Gazownictwo i ciepłownictwo:

W 2017 r. dostęp do sieci gazowej posiadało ok. 76,1% mieszkańców gminy Głusk. Długość czynnej sieci gazowej na terenie gminy wynosi 166,12 km, z czego sieć rozdzielcza stanowi 160,62 km. W 2017 r. gaz był dostarczany do 2 628 gospodarstw domowych (wzrost o 771 gospodarstw w porównaniu z 2011 r.).

Przez północną część gminy Głusk przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN500 Felin - Wrotków. Ponadto na terenie gminy występuje rozbudowana sieć gazowa średniego ciśnienia. Główne ciągi sieci średnioprężnej przebiegają z północy na południe przez miejscowości położone w ciągu drogi wojewódzkiej nr 835 oraz w ciągu doliny rzeki Czerniejówki. Dwa odgałęzienia wyprowadzone od tej sieci w kierunku zachodnim doprowadzają gaz do miejscowości: Głuszczyzna, Prawiedniki, Kol. Prawiedniki i Nowiny. Odgałęzienie poprowadzone w kierunku południowo – wschodnim doprowadza gaz do miejscowości: Wilczopole, Kol. Wilczopole, Kliny i Majdan Mętowski. Dwa dalsze odgałęzienia poprowadzone w kierunku wschodnim zasilają w gaz: Abramowice Prywatne, Abramowice Kościelne, Kalinówkę i Kazimierzówkę.

Gospodarka ciepła w gminie oparta jest na lokalnych kotłowniach lub indywidualnych urządzeniach grzewczych opalanych przeważnie paliwem stałym lub gazem ziemnym. Zastosowanie gazu dla celów grzewczych sukcesywnie wzrasta, szczególnie w nowej zabudowie mieszkaniowej.

Elektroenergetyka:

Sieć elektryczna podłączona jest do wszystkich gospodarstw domowych oraz jednostek gospodarczych i społecznych. Bezpośrednio gmina Głusk zasilana jest przez sieci średniego i niskiego napięcia. Jest to w zdecydowanej większości sieć napowietrzna. Linie kablowe występują na długości niecałego kilometra.

Ponadto przez teren gminy przebiegają:

2 linie elektroenergetyczne najwyższych napięć:

- linia 220 kV relacji GSZ Abramowice - Elektrownia Stalowa Wola,
- linia 220 kV relacji GSZ Abramowice - GPZ Zamość - Mokre,

4 linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia:

- linia 110 kV relacji GSZ Abramowice - GPZ Wschód,
- linia 110 kV relacji GSZ Abramowice - GSZ Odlewnia,
- linia 110 kV relacji GSZ Abramowice - GPZ Świdnik,
- linia 110 kV relacji GSZ Abramowice - GPZ Bychawa.

Usuwanie odpadów:

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 1 lipca 2011r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, gminy zostały zobowiązane do wdrożenia do

lipca 2013 r. nowych rozwiązań systemowych w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Tym samym usuwaniem odpadów zajmuje się gmina.

Na terenie gminy Głusk raz w miesiącu odbierane są odpady komunalne: zmieszane oraz zbierane w sposób selektywny (w tym biodegradowalne). Na terenie gminy Głusk nie ma czynnego składowiska odpadów komunalnych. Odbiorem, transportem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych położonych na terenie gminy zajmuje się Zakład Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Bełżycach. Na terenie gminy znajduje się ponadto Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (w Wilczopolu Kolonii), do którego bezpłatny dostęp posiadają wszyscy mieszkańcy gminy.

Wnioski w zakresie infrastruktury komunikacyjnej i infrastruktury technicznej:

- Istniejąca sieć dróg powiatowych i gminnych jest dobrze wykształcona, wymagane są jedynie bieżące remonty oraz w miarę możliwości wydzielenie nowych dróg rowerowych.
- Na terenie gminy działa publiczny transport zbiorowy prowadzony przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Lublinie. Mieszkańcy mają także możliwość dojazdu do dużych ośrodków miejskich, głównie poprzez transport kolejowy oraz komunikacje PKS.
- Sieć wodociągowa niemalże w całości zaopatruje tereny zabudowane, niemal równie dobrze rozwinięta jest sieć gazowa.
- Sieć kanalizacji sanitarnej rozwija się na terenie gminy dopiero od kilku lat. Docelowa planuje się objęcie nią całej gminy Głusk.
- Gmina nie posiada zbiorczej sieci ciepłowniczej. Większość gospodarstw domowych zaopatrywanych jest w ciepło ze źródeł indywidualnych opalanych paliwami stałymi, głównie węglem i drewnem, a także gazem.

ROZDZIAŁ 15

ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

W niniejszym Studium uwzględniono zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych zawarte w dokumentach strategicznych o znaczeniu ponadlokalnym takich jak: Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.) i Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. Zgodnie z wymogami ustawowymi zawarte w niej ustalenia i zalecenia zostały przeniesione do planów zagospodarowania województw.

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.) określiła cele strategiczne rozwoju województwa na najbliższe lata. Są to:

- wzmocnienie urbanizacji regionu,
- restrukturyzacja rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich,
- selektywne zwiększenie potencjału wiedzy, kwalifikacji, zaawansowania technologicznego, przedsiębiorczości i innowacyjności regionu,
- funkcjonalna, przestrzenna, społeczna i kulturowa integracja regionu.

Najważniejsze cele operacyjne (mające odniesienie do zagospodarowania przestrzennego gminy Głusk), umożliwiające osiągnięcie ww. celów strategicznych to:

- rozwijanie funkcji metropolitalnych Lublina jako głównego ośrodka Polski Wschodniej, koncentrującego gospodarcze, naukowe i kulturalne kontakty ze światem, zwłaszcza ze wschodnimi sąsiadami,
- poprawa warunków dla wzrostu konkurencyjności i towarowości gospodarstw przez m.in. promowanie i wspieranie scalania gruntów i powiększania obszaru gospodarstw, poprawę struktury gospodarstw i przyspieszenie przepływu ziemi do gospodarstw większych obszarowo i nastawionych na produkcję towarową,
- rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego, pozwalający na wykorzystanie istniejącego potencjału surowcowego regionu,
- poprawa wewnętrznego skomunikowania regionu dzięki powiązaniu jego najważniejszych miast sprawną siecią drogową, budowaną w pierwszej kolejności tam, gdzie jej niedoskonałość jest barierą rozwoju,
- racjonalne i efektywne wykorzystywanie zasobów przyrody dla potrzeb gospodarczych i rekreacyjnych, przy zachowaniu i ochronie walorów środowiska przyrodniczego.

W Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego obszar gminy Głusk został zaliczony do następujących kategorii obszarów problemowych:

- obszar funkcjonalny Lubelskiego Ośrodka Metropolitalnego - uznano, że największą słabością kształtującego się LOM jest: niedostosowany do jego potrzeb układ komunikacyjny (zarówno w aspekcie dostępności zewnętrznej, jak i wewnętrznej), niski stopień funkcjonalnej integracji obszaru oraz wysoka koncentracja zagrożeń wynikających z żywiołowej suburbanizacji.

Działania interwencyjne na tym obszarze powinny mieć na celu zwiększenie: zewnętrznej (kolejowej i drogowej) dostępności komunikacyjnej na kierunkach powiązań z Warszawą, Łodzią (Radomiem), Krakowem (Kielcami), Rzeszowem i Białymstokiem, wewnątrzregionalnej

dostępności komunikacyjnej stolicy regionu z innymi miastami województwa oraz w obrębie kształtującego się LOM (m.in. poprzez rozwijanie systemu transportu niskoemisyjnego).

Ponadto interwencja powinna mieć na celu wspieranie działań na rzecz podnoszenia konkurencyjności, dążenie do rozwijania gospodarki niskoemisyjnej, usprawnienie i integrację systemów gospodarki komunalnej, rozwój instytucji nauki i kultury, rozwój i promocję turystyki, kompleksową rewitalizację, wspieranie rozwiązań integrujących przestrzeń w zakresie zagospodarowania przestrzennego.

- obszar intensywnej produkcji rolniczej w obrębie którego zidentyfikowano następujące zjawiska problemowe:
 - wysoce zróżnicowany stan zainwestowania i zagospodarowania przestrzeni rolniczej, z enklawami zaawansowanych specjalizacji wysokotowarowej produkcji rolnej oraz drobnotowarowej i niedoinwestowanej gospodarki rolnej,
 - koncentracja zwartych arealów gleb o najwyższej przydatności dla produkcji żywności i roślin przemysłowych oraz szczególnie przydatnych dla rozwoju rolnictwa towarowego, a także koncentracja zakładów branży zbożowo-młynarskiej, cukrowej, tytoniowej, piwowarskiej, gorzelniczej, piekarniczo-cukierniczej, owocowo-warzywnej, zielarskiej oraz mięsnej.

Działania interwencyjne na tym obszarze powinny mieć na celu wsparcie inicjatyw na rzecz edukacji i podnoszenia kompetencji rolników, wsparcie tworzenia i rozwoju rynków hurtowych produktów rolnych, wsparcie rozwoju grup producenckich, wsparcie rozwoju zakładów przetwórstwa, zakładów branży mięsnej i mleczarskiej, wsparcie rozwoju infrastruktury gospodarki rybackiej, uzupełnienie sieć dróg i wyposażenia w infrastrukturę komunalną oraz zaplecza sanitarnego, rozbudowę i modernizację infrastruktury elektroenergetycznej i gazowej w celu umożliwienia poboru zwiększonej ilości energii ze źródeł rozproszonych.

Cele i kierunki polityki przestrzennej województwa sformułowane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego zostały wyprowadzone bezpośrednio z Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 oraz innych dokumentów strategicznych przyjętych na poziomie krajowym i wojewódzkim i przekładają się one na odpowiednie zapisy dotyczące rozwoju społeczno-gospodarczego oraz na zagadnienia przestrzennego rozwoju i przekształceń elementów struktury przestrzennej województwa.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego (PZPWL) jest najważniejszym dokumentem dotyczącym zagospodarowania przestrzennego w województwie Lubelskim. Określa on zasady i kierunki kształtowania rozwoju regionu oraz działania mające na celu realizację ponadlokalnych celów publicznych. Dokument ten jest punktem odniesienia do wydawania decyzji przestrzennych. PZPWL zawiera, jako jego część, plan zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego – Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego (PZP LOM).

Zgodnie z zapisami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa gmina Głusk jest gminnym ośrodkiem położonym w zasięgu oddziaływania Lubelskiego Ośrodka Metropolitalnego (LOM). W związku z tym, tereny te są coraz bardziej atrakcyjne do zamieszkania, wypoczynku lub prowadzenia działalności pozarolniczej. Odnowa obszarów wiejskich i związane z tym rozwój przestrzeni publicznych, rozbudowa sieci infrastrukturalnej oraz przekształcenie funkcji osadniczej, mogłyby wpłynąć na poprawę życia mieszkańców. Urbanizacja wsi podlegać będzie regulacjom prawno-ekonomicznym wspomagającym osiągnięcie ładu przestrzennego, co będzie sprzyjać zróżnicowaniu przestrzennych układów i form osadnictwa wiejskiego. Gmina Głusk jest w PZPWL

uwzględniona jako jedna z priorytetowych w zasięgu miejskich systemów komunalnych Lublina. Ważne jest, aby dążyć do krystalizowania struktury przestrzennej LOM w kierunku jej optymalizacji funkcjonalnej wraz ze wzmacnianiem powiązań funkcjonalno- przestrzennych ośrodków osadniczych LOM, w tym gminy Głusk.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego - Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego Dominów został wskazany jako ośrodek osadniczy koncentracji przedsiębiorczości pozarolniczej. Jako główne kierunki rozwoju przestrzennego LOM (mające odniesienie do gminy Głusk) wskazano:

- intensyfikację procesów urbanizacyjnych na obszarach już zagospodarowanych, tak aby minimalizować ekspansję na nowe tereny,
- porządkowanie obszarów objętych procesami semi- i suburbanizacyjnymi poprzez określenie stabilnych granic rozwoju terenów zurbanizowanych jako terenów wymagających sporządzenia planów miejscowych,
- rewaloryzację zdegradowanych przestrzeni przyrodniczych dla ich rekreacyjnego wykorzystania,
- rozwój i podnoszenie jakości zagospodarowania przestrzeni publicznych,
- realizację kolei aglomeracyjnej,
- realizację elementów infrastruktury (dworce, przystanki, parkingi P+R) zapewniających integrację poszczególnych gałęzi transportu,
- realizację sieci ścieżek rowerowych,
- rozbudowę sieci infrastruktury komunalnej z uwzględnieniem włączania podmiejskich (urbanizujących się) jednostek osadniczych w miejskie systemy infrastruktury, w tym przede wszystkim w zakresie infrastruktury kanalizacyjnej i ciepłowniczej,
- wzmacnianie powiązań pomiędzy SPM a regionalną siecią ekologiczną,
- odtwarzanie i budowa zbiorników wodnych.

Głusk jako gmina wiejska uczestniczy w procesach rozwojowych integracji funkcjonalnej z najważniejszymi ośrodkami miejskimi. Charakteryzują się również dobrą dostępnością komunikacyjną do usług wyższego rzędu (komunikacja miejska Lublina), jak i dobrym potencjałem rolniczym wykorzystywanym rynkowo i miejscami pracy w obsłudze rolnictwa. Zaletą tego obszaru jest duża koncentracja gleb o dużej przydatności dla produkcji żywności oraz szczególnie korzystnych dla rozwoju rolnictwa towarowego. Obszar ten traci jednak swoją dotychczasową funkcję rolniczą. Rozwijające się tutaj układy osadniczo-gospodarcze wymagają ukierunkowanych działań w zakresie gospodarki przestrzennej, aby zapewnić ich właściwe funkcjonowanie. Należy stworzyć warunki dla dywersyfikacji sektorowej gospodarki rolnej oraz rozwoju przedsiębiorczości pozarolniczej. Główny ośrodek tej koncentracji zlokalizowany będzie w Dominowie, gdzie obecnie liczba podmiotów gospodarczych przekracza 350. Te warunki rozwoju będą możliwe z uwagi na położenie Gminy w kierunku zbiegu głównych tras komunikacyjnych.

Gmina znajduje się także w obszarze zielonego pierścienia LOM, co będzie miało kluczowe znaczenie w kształtowaniu zagospodarowania przestrzennego. Granice zielonego pierścienia wyznaczają strefy o różnej intensywności zagospodarowania i wskazują kierunki rozwoju urbanizacji powstrzymując jednocześnie żywiołowe rozlewanie się zabudowy w obszarach podmiejskich. Główną funkcją zielonego pierścienia w gminie Głusk jest ochrona (poprzez Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu) i zwiększanie bazy terenów rekreacyjnych LOM (zbiorniki wodne i kompleksy leśne). Należy zadbać o zachowanie powiązań przyrodniczych miasta, poprzez dolinę Czerniejówki,

z regionalną siecią ekologiczną i terenami otwartymi, Powiązania przyrodnicze mogą stanowić miejsce wypoczynku dla LOM (zbiorniki wodne-Prawiedniki) i znacząco wpłynąć na rozwój funkcji rekreacyjnej w tym obszarze.

W PZPW gmina Głusk została włączona do obszaru funkcjonalnego rozwoju gospodarki żywnościowej, do podobszaru **wyżynnego (centralnego) roślinnej rolniczej przestrzeni produkcyjnej**, która w Planie została określona jako strategiczny obszar żywicielski obejmujący strefę wyżynną województwa, wskazany do wysokotowarowej produkcji rolnej i wymagający szczególnej ochrony gleb dla celów roślinnej produkcji rolnej. Jako kierunki zagospodarowania w tej strefie wskazano:

- produkcję roślinną,
- rozwój bazy przetwórstwa rolno-spożywczego,
- rozwój agroturystyki jako formy wzbogacania funkcjonalnego obszarów wiejskich,
- rozwój infrastruktury turystycznej (głównie szlaków turystycznych),
- produkcję zdrowej żywności,
- rozwój infrastruktury technicznej i transportowej.

W gminie Głusk projektowany jest szczególny obszar ochronny Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP). W projektowanych obszarach ochronnych GZWP wyklucza się realizację przedsięwzięć wpływających negatywnie na stan jakościowy i ilościowy wód podziemnych. W celu ochrony obszarów bardzo wrażliwych na zanieczyszczenia (o dużej przepuszczalności) oraz obszarów wokół dużych ujęć wód podziemnych w obrębie projektowanych obszarów ochronnych GZWP wyodrębnia się obszary szczególnej ochrony. Na terenie gminy wskazują się potrzebę wyznaczenia wspólnej strefy ochronnej ujęć wód. Na terenie projektowanych stref ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych uznaje się za celowe eliminowanie działań powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, w tym w szczególności lokalizowania składowisk odpadów.

Na terenie gminy Głusk, jako całego województwa lubelskiego istnieją duże możliwości wykorzystania energii odnawialnej. Większość obszaru jest uznany za obszar o najlepszych warunkach usłonecznienia o potencjalnej energii użytecznej powyżej 950 kWh/rok. Dodatkowo, południowo-zachodnia część gminy jest wskazana jako obszar proponowany do rozwoju energetyki wiatrowej.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego przyjęto następujące wytyczne dotyczące kształtowania przestrzeni w dokumentach planistycznych (poniżej wymieniono te, które mogą dotyczyć gminy Głusk):

w zakresie kształtowania sieci osadniczej:

- porządkowanie poprzez regulacje planistyczne obszarów objętych procesem suburbanizacji,
- kształtowanie granic zielonych pierścieni (Green Belts) w lokalnych dokumentach planistycznych,
- dążenie do integracji systemów infrastruktury i transportu publicznego terenów podmiejskich z ośrodkami ponadlokalnymi,
- zwiększenie udziału funkcji pozarolniczej w kształtowaniu osadnictwa wiejskiego,
- zachowanie dziedzictwa kulturowego wraz z wykorzystaniem w rozwoju turystyki,
- poprawie stanu infrastruktury energetycznej i jej wymaganego zaopatrzenia, wprowadzeniu źródeł energii odnawialnej,

- lokalizacji w gminnych ośrodkach lokalnych: usług podstawowych w zakresie administracji, porządku publicznego i bezpieczeństwa, telekomunikacji, ochrony zdrowia ludzi i zwierząt, kultury, oświaty i wychowania, handlu i gastronomii, a także innych usług i drobnej przedsiębiorczości,
- dla właściwego funkcjonowania regionalnego portu lotniczego należy uwzględnić strefę ograniczeń wysokości zabudowy obejmującą fragment m.in. gminy Głusk,

w zakresie środowiska kulturowego:

- wskazanie w dokumentach szczebla lokalnego obiektów dziedzictwa kulturowego,
- rozwijanie turystyki związanej z pasmem kulturowych Jana III Sobieskiego,
- ochrona i eksponowanie miejsc pamięci narodowej, w tym miejsc wydarzeń historycznych,

w zakresie środowiska przyrodniczego:

- racjonalne gospodarowanie ograniczonymi zasobami wód śródlądowych,
- zabezpieczeniu zasobów wód podziemnych udokumentowanych w GZWP przed degradacją,
- ochrona planistyczna projektowanych obszarów ochronnych zlewni rzek,
- ochrona stref ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych,
- stosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych zapobiegających zanieczyszczeniu azotanami pochodzenia rolniczego,
- zachowanie i ochrona planistyczna elementów ekspozycji krajobrazowej,
- przeciwdziałanie lokalizowaniu funkcji wrażliwych na uciążliwości hałasu w bezpośrednim sąsiedztwie głównych powiązań transportowych,
- ustanawianie stref ciszy przy strefach szczególnie narażonych na oddziaływanie hałasu,
- prowadzenie racjonalnej gospodarki zalesieniowej i zadrzewieniowej,
- ochrona obszarów złóż kopalin przed zainwestowaniem uniemożliwiającym podjęcie eksploatacji,
- stosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych w celu poszukiwań gazu ziemnego z łupków.

Po analizie dokumentów strategicznych i planistycznych na szczeblu krajowym i wojewódzkim stwierdzono, że na terenie gminy Głusk planowana jest do realizacji jedna inwestycja celu publicznego o znaczeniu lokalnym: przebudowa drogi wojewódzkiej nr 835 (odcinek od km 10+014 do km 43+162, Lublin-Wysokie).

ROZDZIAŁ 16

WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Zagrożenie powodziowe na terenie gminy Głusk związane jest z przepływającymi przez jej teren rzekami: Czerniejówką i Bystrzycą. Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego opracowanymi w ramach projektu „Informatyczny System Osłony Kraju” (ISOK) na terenie gminy Głusk występuje:

- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$),
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$),
- obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi, dla obszarów szczególnego zagrożenia powodzią sporządza się mapy ryzyka powodziowego, na ich podstawie sporządza się z kolei plany zarządzania ryzykiem powodziowym. W tym przypadku jest to Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18.10.2016 r. poz. 1841). Określono w nim m.in. priorytety działań w kwestii ochrony przeciwpowodziowej w obszarze dorzecza Wisły.

W poniższej tabeli przedstawiono problemy związane z zarządzaniem ryzykiem powodziowym na obszarze dorzecza Wisły (mające odniesienie do terenu gminy Głusk) wraz z ich głównymi przyczynami.

Tabela 15. Problemy związane z zarządzaniem ryzykiem powodziowym na obszarze dorzecza Wisły (*Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły*)

Problem	Przyczyna problemu
<i>Wzrastające zagrożenie i ryzyko powodziowe</i>	zmiany klimatyczne powodujące wzrost wielkości, czasu trwania, a przede wszystkim częstotliwość występowania wezbrań
	brak wystarczających środków finansowych oraz niedostateczny zakres i częstotliwość przedsięwzięć utrzymaniowych i odtworzeniowych koryt i dolin rzecznych, szczególnie na głównych rzekach nizinnej części obszaru dorzecza (Wisła, Narew, Bug), a także obwałowań i innej infrastruktury przeciwpowodziowej
	wzrastający poziom wrażliwości obszarów zagrożonych powodzią w związku z postępującym ich zagospodarowaniem – zabudową nowych obszarów, wzrost wartości w wyniku modernizacji obiektów istniejących, zwłaszcza na obszarach szczególnego zagrożenia, ale także na obszarach o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi oraz chronionych obwałowaniami

	<p>przyspieszenie przejścia fal wezbraniowych na mniejszych ciekach w zlewni, przede wszystkim w związku z ich regulacją i udrażnianiem oraz obwałowywaniem, co w konsekwencji prowadzi do nakładania się fal i wzrostu sumarycznej kulminacji na głównych rzekach obszaru dorzecza, powodującego tzw. transfer ryzyka</p>
<p><i>Wzrastające zagrożenie wystąpienia powodzi zatorowych i utrudnienia akcji lodołamania</i></p>	<p>zmiany w profilu podłużnym i poprzecznym koryta rzecznego wskutek degradacji i dysfunkcji zabudowy regulacyjnej zwiększającej zatorogenność i pogarszającej warunki pracy lodołamaczy (brak odpowiednich głębokości)</p>
	<p>niedostateczna ilość lodołamaczy, a także miejsc postojowych dla tych jednostek, potrzebnych do prowadzenia skutecznych akcji lodołamania</p>
<p><i>Wzrost wrażliwości obszarów zagrożonych powodzią</i></p>	<p>nieuwzględnienie w przepisach prawa krajowego lokalizacyjnych i technicznych aspektów zabudowy na obszarach zagrożenia powodziowego, których wprowadzenie stanowiłoby podstawę prawną zakazu budowy bądź budowy pod określonymi warunkami nowych, a także modernizacji istniejących obiektów</p>
	<p>niewystarczające instrumenty prawne, ekonomiczne i komunikacyjne, które mogłyby zniechęcić do zagospodarowywania terenów zagrożonych powodzią (np. wysokie stawki ubezpieczeń) lub zachęcających do określonych zachowań zwiększających bezpieczeństwo powodziowe, np. budowy zbiorników retencyjnych wód deszczowych - przydomowych oraz kanalizacyjnych - dobrych praktyk gospodarowania gruntami rolnymi, czy zalesiania nieużytków</p>
<p><i>Niewystarczająca sprawność istniejącego systemu reagowania na zagrożenie powodziowe i usuwania skutków powodzi</i></p>	<p>nadmiernie rozbudowany i skomplikowany układ zależności pomiędzy organami działającymi w ramach systemów zarządzania kryzysowego i ochrony przeciwpowodziowej oraz rozproszenie rozwiązań dotyczących zadań i struktur w różnych aktach prawnych</p>

Niska świadomość społeczna w zakresie zagrożenia powodziowego oraz metod ograniczania ryzyka powodziowego	niski poziom świadomości społecznej na temat zagrożenia powodziowego oraz brak odpowiednich akcji informacyjnych i edukacyjnych prowadzonych przez samorządy lokalne jest istotnym problemem dla skutecznego zarządzania ryzykiem powodziowym na całym obszarze dorzecza. Niedostatek informacji dotyczy również metod ograniczania ryzyka powodziowego na etapie przygotowania się do powodzi oraz na etapie prowadzenia akcji przeciwpowodziowej i usuwania skutków powodzi
--	---

W celu osiągnięcia wyznaczonych celów szczegółowych zarządzania ryzykiem powodziowym, w planie wskazano kierunki działań, z których w regionie wodnym Środkowej Wisły (na jego terenie położona jest gmina Głusk) najwyższy priorytet mają:

- wyeliminowanie lub unikanie wzrostu zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią (m.in. zakaz budowy obiektów infrastrukturalnych oraz obiektów zagrażających środowisku),
- ochrona lub zwiększenie retencji na obszarach zurbanizowanych,
- ograniczanie istniejącego zagrożenia powodziowego (m.in. poprzez prowadzenie akcji lodołamania, budowę i modernizację wałów przeciwpowodziowych, poprawę stanu technicznego istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej),
- ograniczenie wrażliwości obiektów i społeczności na zagrożenie powodziowe (m.in. poprzez trwałe zabezpieczanie terenu wokół budynków, uszczelnianie budynków, stosowanie materiałów wodoodpornych,
- budowa instrumentów prawnych i finansowych zniechęcających lub skłaniających do określonych zachowań zwiększających bezpieczeństwo powodziowe,
- budowa programów edukacyjnych poprawiających świadomość i wiedzę na temat źródeł zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego.

Ponadto art. 176 ustawy Prawo wodne stanowi: „1. W celu zapewnienia szczelności i stabilności wałów przeciwpowodziowych zakazuje się wykonywania robót lub czynności, które mogą wpływać na szczelność lub stabilność wałów przeciwpowodziowych, w tym:

- 1) przejeżdżania przez wały oraz wzdłuż wałów pojazdami lub konno oraz przepędzania zwierząt, z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych;
- 2) uprawy gruntu, sadzenia drzew lub krzewów na wałach oraz w odległości mniejszej niż 3 m od stopy wału;
- 3) prowadzenia przez osoby nieuprawnione robót lub czynności ingerujących w konstrukcję wałów przeciwpowodziowych, w tym ich rozkopywania, uszkodzenia darniny lub innych umocnień skarp i korony wałów, wbijania słupów i ustawiania znaków;
- 4) wykonywania na wałach przeciwpowodziowych obiektów lub urządzeń niezwiązanych z nimi funkcjonalnie;

5) wykonywania obiektów budowlanych, kopania studni, sadzawek, dołów oraz rowów w odległości mniejszej niż 50 m od stopy wału;

6) lokalizowania cmentarzy w odległości mniejszej niż 50 m od stopy wału”.

Istnieje jednak możliwość uzyskania zwolnienia od ww. zakazów na podstawie obowiązujących przepisów odrębnych.

ROZDZIAŁ 17 POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji rozszerzyła zakres art. 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w części dotyczącej uwarunkowań wynikających z potrzeb i możliwości rozwojowych gminy oraz wynikających z nich kierunków zagospodarowania. Zmiany, które zostały wprowadzone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nałożyły obligatoryjny obowiązek przeprowadzenia analizy potrzeb i możliwości rozwoju gminy. Musi ona obejmować elementy zawarte w art. 10 ust. 1 pkt 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Niniejszy rozdział stanowi syntezę problematyki i wyników zgromadzonych w przeprowadzonej analizie.

Potrzeby rozwojowe gminy Głusk:

Uwarunkowania sprzyjające rozwojowi gminy to:

- atrakcyjne położenie w sąsiedztwie Lublina,
- położenie przy drodze ekspresowej S12/S17,
- dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna i komunikacyjnej (wodociągi, gaz, sieć elektroenergetyczna),
- duża liczba terenów inwestycyjnych,
- wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe,
- pokrycie obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego,
- duże zasoby atrakcyjnie położonych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i usługową,
- wzrost liczby MŚP, głównie w zakresie usług,
- ulgi podatkowe dla nowopowstałych przedsiębiorstw oraz firm rozszerzających swoją działalność,
- wzrastająca w ostatnich latach liczba mieszkańców.

W chwili obecnej polityka gminy zmierza do:

- kontynuacji zabudowy na terenach wyznaczonych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a dotychczas niezabudowanych,
- koncentracji zabudowy w ramach istniejących jednostek osadniczych (miejscowości),
- przeciwdziałania rozpraszaniu zabudowy mieszkaniowej jako zjawiska niekorzystnego z punktu widzenia wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną poprzez:
 - wypełnianie zabudową istniejących struktur przestrzennych,
 - przyjęcie nadrzędnej zasady równoległej realizacji infrastruktury technicznej przy uruchamianiu nowych terenów zabudowy mieszkaniowej, przy jednoczesnym planowaniu nowej zabudowy na terenach położonych poza zwartą strukturą funkcjonalno-przestrzenną w formie ekstensywnej.

Sporządzając analizę potrzeb i możliwości rozwoju gminy Głusk, biorąc pod uwagę dynamikę zmian uwarunkowań faktycznych, jak i prawnych, a także zmieniających się potrzeb społecznych, mających wpływ na kształtowanie struktury funkcjonalno - przestrzennej gminy, określając zapotrzebowanie na nową zabudowę przyjęto perspektywę czasową wynoszącą 30 lat.

Zgodnie ze sporządzoną prognozą demograficzną liczba mieszkańców gminy Głusk w roku ~~2046~~ 2048 wyniesie ok. ~~22—194~~ 22 800 osób. Kolejnym czynnikiem wpływającym na wzrost

zapotrzebowania na nową zabudowę jest spadek liczby gospodarstw domowych dwu- i wielorodzinnych.

Uwzględniając przeprowadzone analizy ekonomiczne, środowiskowe, społeczne, prognozy demograficzne, jak również przy uwzględnieniu możliwości finansowania, głównymi czynnikami wpływającymi na zapotrzebowanie gminy w zakresie lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej są:

- prognozowany wzrost liczby mieszkańców gminy,
- obserwowany i prognozowany spadek liczebności gospodarstw domowych w gminie,
- położenie w bezpośrednim sąsiedztwie Lublina
- sąsiedztwo drogi ekspresowej S17/12
- dobre powiązania komunikacyjne z dużymi ośrodkami miejskimi w regionie,
- prowadzona przez gminę polityka związana ze stopniowym zwiększaniem ilości nowych miejsc pracy, w tym m.in. terenów pod zabudowę produkcyjno-usługową i usługową,
- stopniowe zwiększanie atrakcyjności gminy w zakresie usług sportu i rekreacji, infrastruktury społecznej i technicznej,
- dostępność środków z różnych programów operacyjnych,
- zmiany strukturalne w rolnictwie, odchodzenie od produkcji w małych gospodarstwach rolnych i zmiany w źródłach dochodów.

Wyznaczenie obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Na potrzeby przeprowadzonej analizy na terenie gminy Głusk wyznaczono obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Podstawowe założenia wyznaczenia tych obszarów to:

- grunty położone w odległości do 200 m od istniejących terenów zurbanizowanych – zabudowanych,
- grunty posiadające dostęp do drogi publicznej,
- grunty posiadające dostęp do elementów infrastruktury technicznej (energia elektryczna i wodociąg),
- z analizy wyłączone są: tereny leśne, tereny infrastruktury technicznej, tereny wód powierzchniowych, tereny kolejowe, tereny i obszary górnicze oraz tereny dróg.

W analizie jako obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej przyjęto te obszary zwartej zabudowy, które posiadają dostęp do istniejących dróg publicznych oraz posiadające dostęp do sieci infrastruktury technicznej.

W wyniku przeprowadzonej analizy wyznaczono obszary o łącznej powierzchni ok. 1 045 ha, co stanowi ok. 16,26% powierzchni całej gminy. W znacznej mierze grunty te położone są w centralnych częściach najintensywniej zabudowanych miejscowości, zwłaszcza w Prawiednikach, Kalinówce, Mętowie i Kazimierzówce. Najmniej o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej wyznaczono w Majdanie Mętowskim, Żabiej Woli i Wólce Abramowickiej. W wyniku przeprowadzonej analizy nie wyznaczono obszarów zwartej zabudowy w miejscowości Głusk i Abramowice Kościelne.

W analizie wyznaczono luki w zabudowie na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, rozumiane jako pojedyncze działki ewidencyjne (lub zespoły działek ewidencyjnych) znajdujących się wewnątrz obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, posiadających dostęp do dróg publicznych oraz infrastruktury technicznej (energia elektryczna, wodociągi i kanalizacja sanitarna), które nie zostały dotychczas zabudowane.

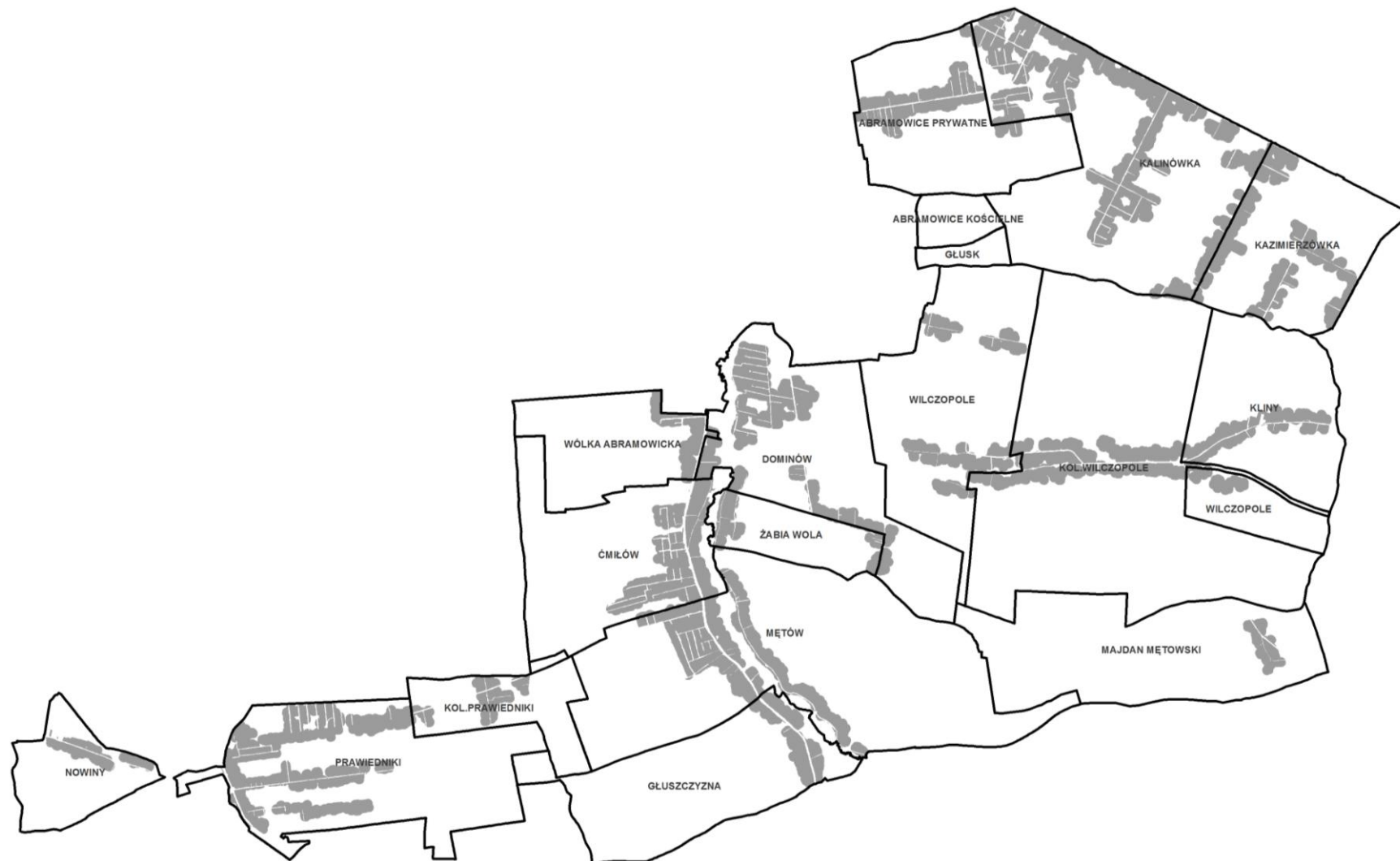
Ważne, aby podkreślić, że realnie tereny te nie zostaną skonsumowane w całości. Część terenów nigdy nie zostanie zabudowana, bądź w perspektywie odleglejszej niż przyjęte 30 lat. Składają się na to następujące czynniki:

- nieuregulowane własności,
- rolnicze użytkowanie gruntów,
- geometrie działek uniemożliwiające zabudowę,
- brak realnej możliwości zapewnienia dojazdu do działek powstających w wyniku wtórnych podziałów nieruchomości rolnych,
- niesprzyjające sąsiedztwo,
- brak planów właścicieli co do ich zabudowy bądź sprzedaży nieruchomości na cele budowlane.

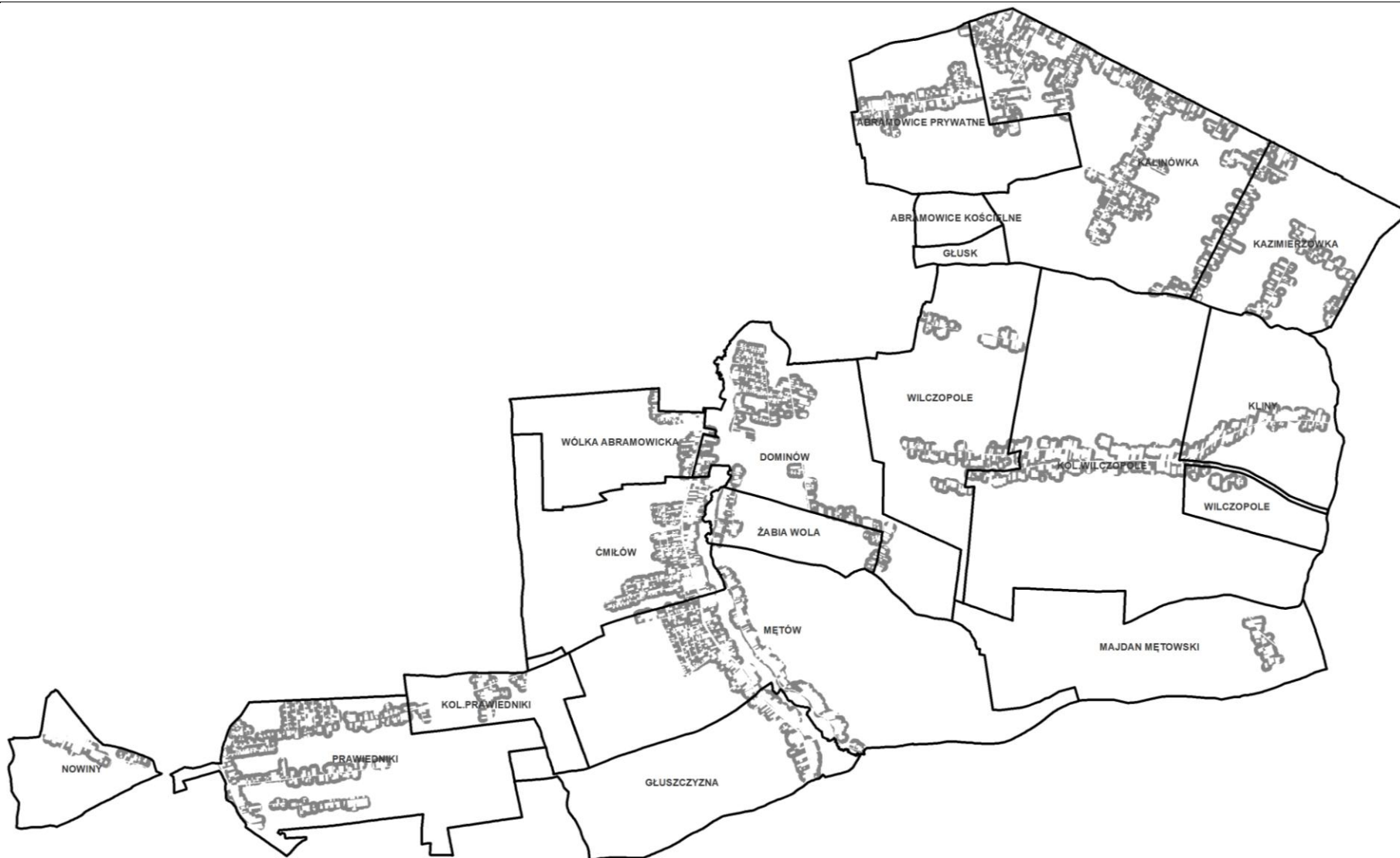
Tabela 16. Powierzchnia obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej wraz z lukami w zabudowie na terenie gminy Głusk (opracowanie własne)

nazwa obrębu geodezyjnego	powierzchnia w ha	powierzchnia w ha	udział w %
	powierzchnia obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej [ha]	powierzchnia luk w zabudowie na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej [ha]	udział luk w zabudowie w obrębie obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej
Abramowice Kościelne	-	-	-
Abramowice Prywatne	53,42	34,97	65,46%
Ćmiłów	75,19	45,62	60,67%
Dominów	96,01	65,78	68,51%
Głusk	-	-	-
Głuszczyzna	31,04	14,82	47,74%
Kalinówka	203,97	137,94	67,63%
Kazimierzówka	77,87	55,25	70,95%
Kliny	37,55	23,12	61,57%
Kolonia Prawiedniki	21,81	13,96	64,01%
Kolonia Wilczopole	80,30	44,31	55,18%
Majdan Mętowski	14,08	9,29	65,98%
Mętów	104,65	55,55	53,08%
Nowiny	17,94	9,31	51,90%
Prawiedniki	121,20	84,88	70,03%
Wilczopole	66,65	46,8	70,22%
Wólka Abramowicka	22,26	11,65	52,34%
Żabia Wola	21,04	14,31	68,01%
SUMA	1044,98	667,56	63,88%

Rysunek 13. Obszary o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno – przestrzennej na terenie gminy Glusk (opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Glusk)



Rysunek 14. Luki w zabudowie na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej na terenie gminy Glusk (opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Glusk)



Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na terenie gminy Głusk obowiązuje aktualnie 15 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które obejmują swym zasięgiem obszar całej gminy w jej granicach administracyjnych. Na potrzeby analizy przeanalizowano zapisy obowiązujących na terenie gminy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w celu identyfikacji terenów przeznaczonych pod zabudowę: mieszkaniową jednorodzinną, mieszkaniową jednorodzinną i zagrodową, mieszkaniowo-usługową, usług sportu i rekreacji, produkcyjną, usługową, handlową i obsługi komunikacji, usługową, usługowo-produkcyjną.

Rysunek 15. Tereny przeznaczone pod zabudowę w obecnie obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Glusk)



Tabela 17. Obszary funkcjonalne w obowiązujących planach miejscowych na terenie gminy Głusk – przeznaczone pod zabudowę (opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Głusk)

nazwa obrębu geodezyjnego	powierzchnia w ha										
	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej	tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej	tereny zabudowy produkcyjnej	tereny zabudowy usługowej i produkcyjnej	tereny zabudowy zagrodowej	tereny zabudowy usługowej	tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej jednorodzinnej	tereny zabudowy usługowej i produkcyjnej	tereny zabudowy usługowej i zabudowy zagrodowej
Abramowice Kościelne	-	-	-	-	-	-	0,90	0,47	-	-	-
Abramowice Prywatne	5,09	-	22,96	-	-	-	68,94	-	-	-	-
Ćmiłów	44,30	-	28,45	-	-	0,59	23,20	2,18	0,27	-	-
Dominów	47,65	-	16,00	0,65	-	0,49	73,96	1,68	2,21	10,95	-
Głusk	0,49	0,95	0,40	-	-	-	15,67	-	-	-	-
Głuszczyzna	0,95	-	0,02	-	-	-	16,76	-	-	-	-
Kalinówka	48,39	-	63,53	-	-	-	171,42	20,20	10,25	0,55	0,05
Kazimierzówka	8,01	-	49,41	-	1,70	15,19	91,00	1,75	0,57	-	-
Kliny	4,55	-	-	-	-	-	48,88	0,37	0,01	-	-
Kolonia Prawiedniki	1,44	-	7,55	-	3,31	3,00	2,89	3,40	-	-	-
Kolonia Wilczopole	2,65	-	3,68	-	-	1,97	95,40	1,83	0,16	-	3,24
Majdan Mętowski	19,30	-	0,54	-	-	0,35	55,63	0,41	-	-	-
Mętów	56,82	-	3,61	-	-	1,60	65,77	3,70	-	-	-
Nowiny	-	-	9,18	-	-	-	18,50	0,17	-	-	-
Prawiedniki	40,98	-	14,25	-	-	0,59	136,98	0,25	0,09	-	-
Wilczopole	6,56	-	14,78	-	-	-	163,13	0,49	-	-	-
Wólka Abramowicka	11,31	-	18,63	-	-	0,80	2,40	0,79	-	-	-
Żabia Wola	0,78	-	-	-	-	-	27,74	-	-	-	-
SUMA	299,27	0,95	252,99	0,65	5,01	24,58	1079,17	37,69	13,56	11,50	3,29

Rysunek 16. Tereny przeznaczone pod zabudowę – niezabudowane w obecnie obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Glusk)

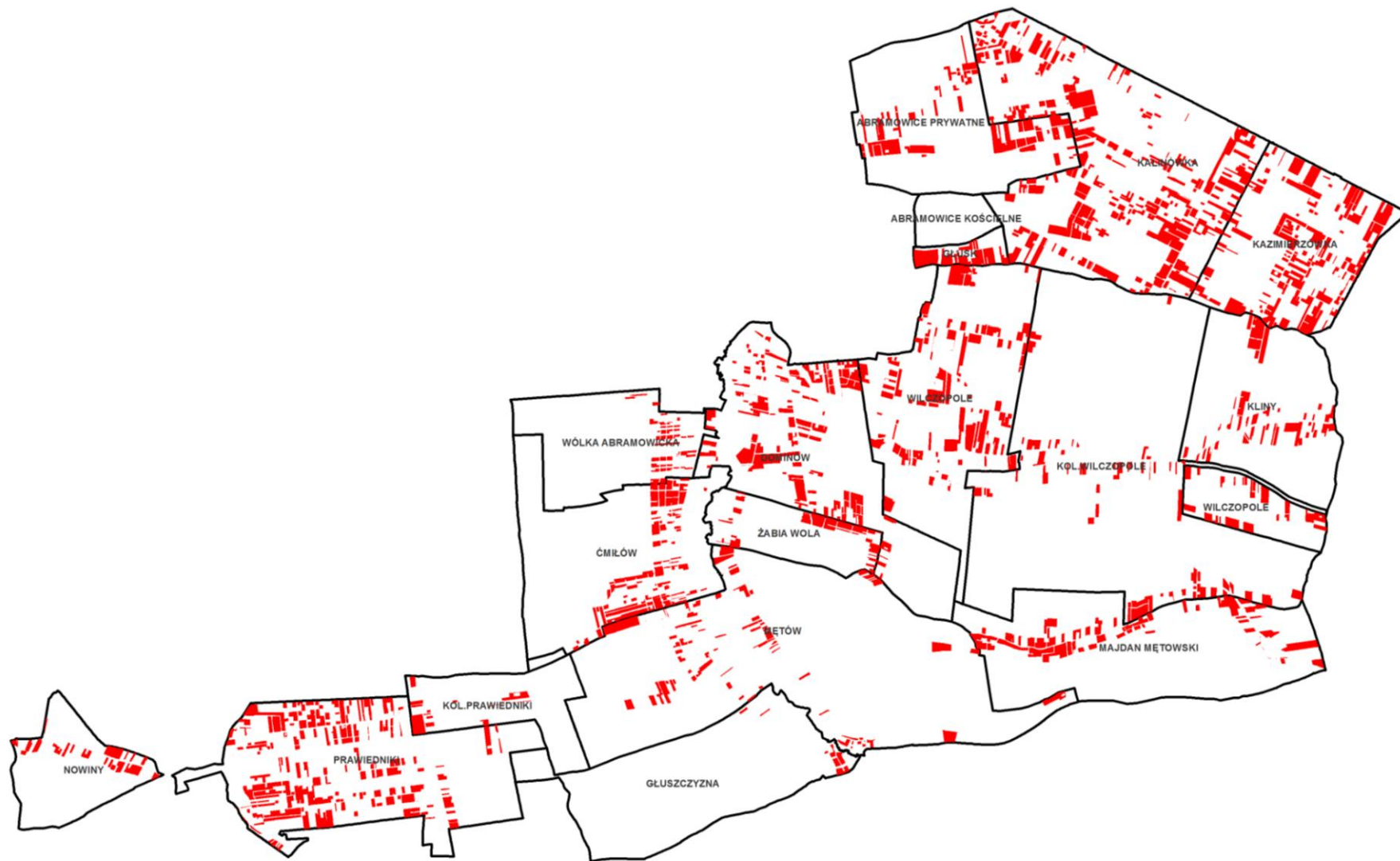


Tabela 18. Obszary funkcjonalne w obowiązujących planach miejscowych na terenie gminy Głusk – niezabudowane (opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Głusk)

nazwa obrębu geodezyjnego	powierzchnia w ha										
	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej	tereny zabudowy mieszkaniowej wielnorodzinnej i usługowej	tereny zabudowy produkcyjnej	tereny zabudowy usługowej i produkcyjnej	tereny zabudowy zagrodowej	tereny zabudowy usługowej	tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej jednorodzinnej	tereny zabudowy usługowej i produkcyjnej	tereny zabudowy usługowej i zabudowy zagrodowej
Abramowice Kościelne	-	-	-	-	-	-	-	0,14	-	-	-
Abramowice Prywatne	3,89	-	17,76	-	-	-	56,19	-	-	-	-
Ćmiłów	34,32	-	18,84	-	-	-	8,44	0,95	0,09	0,59	-
Dominów	35,08	-	12,16	0,27	-	-	55,55	1,14	1,59	5,62	-
Głusk	-	0,59	0,08	-	-	-	15,40	-	-	-	-
Głuszczyzna	0,53	-	-	-	-	-	6,63	-	-	-	-
Kalinówka	38,68	-	47,00	-	-	0,55	145,69	1,15	9,05	-	2,63
Kazimierzówka	6,90	-	41,91	-	0,37	10,61	73,32	0,99	0,46	-	-
Kliny	3,13	-	0,01	-	-	-	36,49	0,27	-	-	-
Kolonia Prawiedniki	1,01	-	5,24	-	0,03	1,65	2,74	3,37	-	-	-
Kolonia Wilczopole	2,16	-	2,39	-	-	0,78	61,64	1,66	0,16	-	2,67
Majdan Mętowski	17,83	-	0,51	-	-	0,17	44,42	0,41	-	-	-
Mętów	34,25	-	3,06	-	-	-	38,46	2,68	-	-	-
Nowiny	-	-	7,22	-	-	-	10,89	0,17	-	-	-
Prawiedniki	30,51	-	12,31	-	-	0,09	106,21	0,25	0,06	-	-
Wilczopole	6,13	-	13,61	-	-	-	128,92	0,38	-	-	-
Wólka Abramowicka	8,62	-	10,90	-	-	0,74	1,82	0,22	-	-	-
Żabia Wola	0,45	-	-	-	-	-	20,43	-	-	-	-
SUMA	223,49	0,59	193,00	0,27	0,40	14,59	813,24	13,37	11,41	6,21	5,30

Z powyższego bilansu wynika, że tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo-usługową, usługową i produkcyjną, w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, są zainwestowane w ok. 26%. Na chwilę obecną gmina Głusk posiada jeszcze ok. 1280 ha niezabudowanych terenów inwestycyjnych, z których najwięcej w planach miejscowych zostało przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną oraz pod zabudowę produkcyjną, usługową, handlową i obsługi komunikacji.

Chłonność luk w zabudowie na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz obszarów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Przedmiotem analizy chłonności jest określenie przybliżonej powierzchni użytkowej zabudowy oraz liczby mieszkańców przy założeniu całkowitej konsumpcji inwestycyjnej terenów obecnie niezabudowanych znajdujących się na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz terenów położonych poza tymi obszarami, które w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zostały przeznaczone pod zabudowę. Obliczono chłonność dla zabudowy o funkcji mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej. Metodyka została szerzej opisana w rozdziale 13 „Analizy potrzeb i możliwości rozwoju gminy Głusk”.

Ostateczna chłonność luk w zabudowie na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz obszarów niezagospodarowanych (położonych poza ww. obszarami), które w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zostały przeznaczone pod zabudowę w gminie Głusk wynosi:

- ok. 584 133 m² powierzchni użytkowej zabudowy o funkcji mieszkaniowej,
- ok. 111 157 m² powierzchni użytkowej zabudowy o funkcji usługowej,
- ok. 28 728 m² powierzchni użytkowej zabudowy o funkcji produkcyjnej.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę

Zgodnie z art. 10 ust. 5 pkt 4 lit. b ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym tylko w przypadku, gdy maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę przekracza chłonność luk w zabudowie na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz obszarów przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych (poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej), przewiduje się rozwój nowej zabudowy poza tymi obszarami. Szczegółowe obliczenia zostały przedstawione w tabeli 19.

Tabela 19. Zapotrzebowanie na nową zabudowę w gminie Głusk w podziale na funkcje zabudowy, wyrażone w powierzchni użytkowej zabudowy (opracowanie własne)

zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w perspektywie 30 lat na podstawie przeprowadzonych analiz z uwzględnieniem niepewności procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz o 30%.				chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy (w m ²)	chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione w art. 10 ust. 5 pkt 2, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy (w m ²)	powierzchnia użytkowa zabudowy do wyznaczenia w Studium (w m ²)
kategoria	prognozowana wielkość	prognozowana przeciętna powierzchnia użytkowa na 1 mieszkańca (w m ²)	maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy powiększone o 30%			
prognozowany wzrost liczby ludności na podstawie analiz demograficznych	11 652 mieszkańców	54	888 170	406 607	177 526	304 037
prognozowana liczba ludności potrzebujących nowych mieszkań w związku ze spadkiem ilości gospodarstw wielorodzinnych	500 mieszkańców					
prognozowana liczba ludności związana z rozwojem istniejących stref aktywności gospodarczych	500 mieszkańców					
zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcyjną, w tym: zabudowę usługową, magazynową i składową w perspektywie 30 lat na podstawie przeprowadzonych analiz z uwzględnieniem niepewności procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz o 30%.				chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy (w m ²)	chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione w art. 10 ust. 5 pkt 2, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy (w m ²)	powierzchnia użytkowa zabudowy do wyznaczenia w Studium (w m ²)
prognozowany stosunek powierzchni zabudowy o funkcji produkcyjnej do zabudowy mieszkaniowej do 10%			88 817	24 121	4 607	60 089

<p>zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową w perspektywie 30 lat na podstawie przeprowadzonych analiz z uwzględnieniem niepewności procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz o 30%.</p>		<p>chloność, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy (w m²)</p>	<p>chloność, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione w art. 10 ust. 5 pkt 2, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy (w m²)</p>	<p>powierzchnia użytkowa zabudowy do wyznaczenia w Studium (w m²)</p>
<p>prognozowany stosunek powierzchni zabudowy o funkcji usługowej do zabudowy mieszkaniowej do 15%</p>	<p>133 255</p>	<p>67 449</p>	<p>43 708</p>	<p>22 068</p>

Zgodnie z art. 10 ust. 5 pkt 4 lit. b ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym tylko w przypadku, gdy maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę przekracza chłonność luk w zabudowie na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej oraz obszarów przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych (poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej), przewiduje się rozwój nowej zabudowy poza tymi obszarami.

Uwzględniając przeprowadzone analizy, stwierdzono zapotrzebowanie gminy Głusk na ok. 174,7 ha nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę [mieszkaniową](#).

W Studium wyznaczono ~~ponadto~~ 160 ha terenów zabudowy mieszkaniowej

Ze względu na brak zależności pomiędzy liczbą ludności a wielkością powierzchni produkcyjnej i usługowej wynikającej m.in. z korzystnego położenia gminy Głusk w granicach aglomeracji Lubelskiej, sąsiedztwa miasta wojewódzkiego - Lublina, rynku zbytu towarów i usług, wpływu drogi ekspresowej na rozwój działalności gospodarczej, a także dużą powierzchnię potencjalnych terenów inwestycyjnych wzdłuż dróg wylotowych z Lublina, m.in. wzdłuż drogi powiatowej 2272L Lublin - droga wojewódzka nr 837, autorzy analizy dopuszczają wyznaczenie większej powierzchni nowych terenów zabudowy usługowej i zabudowy produkcyjnej (w tym składów, baz i magazynów) niż wynika to ww. wyników przeprowadzonej analizy.

Wielkość powierzchni użytkowej zabudowy produkcyjnej i usługowej oraz sposób ich wykorzystania, może powodować zmiany liczby ludności zamieszkującej dany teren. Bardzo istotne jest, biorąc pod uwagę prognozy demograficzne oraz położenie, żeby gmina Głusk posiadała stosunkowo liczne i atrakcyjne tereny umożliwiające lokalizację zabudowy usługowej (o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym) i zabudowy produkcyjnej. Najistotniejszymi czynnikami, które należy brać pod uwagę przy wyznaczaniu takich terenów są przede wszystkim uwarunkowania przyrodnicze, czynniki sprzyjające rozwojowi działalności gospodarczej takie jak: dostęp do infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, odległość do rynków zbytu czy naturalne sąsiedztwo, oraz w drugiej kolejności możliwości finansowe gminy. Wielkość (powierzchnię) terenów produkcyjnych i usługowych należy analizować w skali powiatu lub najlepiej regionu. Niewielkie odległości oraz zwiększająca się mobilność to czynniki wpływające na relacje pomiędzy współczynnikami demograficznymi i przestrzennymi. Zapotrzebowanie na tereny produkcyjne i usługowe jest wynikiem założeń polityki przestrzennej władz gminy, strategii rozwoju gminy Głusk oraz indywidualnych wniosków mieszkańców gminy i podmiotów działających na jej terenie.

W Studium wyznaczono 8,5 ha terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej, co nie przekracza stwierdzonego zapotrzebowania gminy na nowe tereny przeznaczone pod zabudowę.

Uwzględniając powierzchnię nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głusk przyjętym uchwałą Nr V/37/19 Rady Gminy Głusk z dnia 24 stycznia 2019 r., w zmianie Studium ~~stwierdzono zapotrzebowanie na przeznaczenie~~ uchwalonym Uchwałą Nr XVII/149/20 z dnia 27 stycznia 2020 r. wykorzystano pod zabudowę mieszkaniową tereny o powierzchni nieprzekraczającej 6,2 ha. W zmianie Studium wyznaczono 4,0 ha nowych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej (M) oraz 0,8 ha nowych terenów zabudowy usługowej i produkcyjnej (U/P), co nie przekracza stwierdzonego zapotrzebowania gminy na nowe tereny przeznaczone pod zabudowę.

W obecnej zmianie studium wyznaczono tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej o powierzchni 1,15 ha, oraz 0,84 ha terenów zabudowy usługowej co w dalszym ciągu nie przekracza stwierdzonego w „Analizie potrzeb i możliwości rozwoju gminy Głusk” zapotrzebowania gminy na nowe tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową.

Zgodnie z informacjami zawartymi w rozdziale 3. sporządzonej analizy (m.in. na podstawie wydatków za inwestycje z zakresu układu komunikacyjnego i infrastruktury technicznej od 2010 r. oraz prognozę tych wydatków do 2048 r.) stwierdzono, że Gmina Głusk będzie w stanie sfinansować inwestycje z zakresu budowy sieci komunikacyjnej oraz infrastruktury technicznej, a także niezbędnej infrastruktury społecznej towarzyszącej nowo wyznaczonym terenom pod zabudowę w perspektywie 30-letniej.

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY GŁUSK**

**CZEŚĆ II
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

SPIS TREŚCI:

CZEŚĆ II – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

ROZDZIAŁ 1

KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW [110](#)

[ROZDZIAŁ 2](#)

ZASADY OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŁADU PRZESTRZENNEGO GMINY [113](#)

[ROZDZIAŁ 3](#)

KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ ORAZ TERENÓW WYŁĄCZONYCH SPOD ZABUDOWY [114](#)

[ROZDZIAŁ 4](#)

OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK [121](#)

[ROZDZIAŁ 5](#)

OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ [128](#)

[ROZDZIAŁ 6](#)

KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ [131](#)

[ROZDZIAŁ 7](#)

OBSZARY ZDEGRADOWANE [139](#)

[ROZDZIAŁ 8](#)

OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM [142](#)

[ROZDZIAŁ 9](#)

OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 48 UST. 1 USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM Z DNIA 27 MARCA 2003 ROKU [143](#)

[ROZDZIAŁ 10](#)

OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ [144](#)

[ROZDZIAŁ 11](#)

OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE [145](#)

[ROZDZIAŁ 12](#)

KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ [146](#)

[ROZDZIAŁ 13](#)

OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH [148](#)

[ROZDZIAŁ 14](#)

OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY [149](#)

[ROZDZIAŁ 15](#)

OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 ROKU O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY [150](#)

[ROZDZIAŁ 16](#)

OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI [151](#)

[ROZDZIAŁ 17](#)

TERENY ZAMKNIĘTE [152](#)

[ROZDZIAŁ 18](#)

OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE [153](#)

[ROZDZIAŁ 19](#)

OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 kW [154](#)

SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM I UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ [155](#)

ROZDZIAŁ 1

KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

Priorytety rozwojowe gminy Głusk to:

- tworzenie warunków umożliwiających poprawę jakości życia wszystkich mieszkańców gminy,
- tworzenie kompleksowych systemów ekonomicznych i organizacyjnych dla realizacji inwestycji podnoszących rangę gminy oraz wspierających tworzenie nowych form działalności gospodarczej,
- skoordynowany rozwój struktur osadniczych w gminie przy uwzględnieniu cech i walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz tradycji regionu,
- przeciwdziałanie nadmiernemu „rozpraszaniu” zabudowy poza istniejące obszary zwartej zabudowy o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej,
- stałe dążenie do kształtowania i poprawy ładu przestrzennego w gminie,
- ochrona środowiska przyrodniczego i kulturowego, przy założeniu racjonalnego ich wykorzystania dla potrzeb lokalnych i ponadlokalnych,
- wykorzystanie wysokiego potencjału rolniczej przestrzeni produkcyjnej dla rozwoju gospodarczego gminy,
- wykorzystanie ponadlokalnych powiązań komunikacyjnych służących wzmocnieniu konkurencyjności gminy w regionie oraz rozwojowi społeczno-gospodarczemu gminy,
- rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej i komunikacyjnej przy uwzględnieniu integralności wewnętrznej gminy, przyczyniające się do poprawy standardów istniejących i projektowanych zespołów zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, usługowej i produkcyjnej.

Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy Głusk to:

- utrzymanie ścisłych relacji funkcjonalno-przestrzennych z Lublinem, mającym istotny wpływ na funkcjonowanie gminy i stanowiącym zaplecze usługowe w zakresie usług publicznych i komercyjnych oraz rynek pracy dla mieszkańców gminy Głusk,
- wzmocnienie powiązań funkcjonalno-przestrzennych ośrodków osadniczych Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego (do których została zaliczona miejscowość Dominów), przede wszystkim w zakresie infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,
- wykorzystanie położenia gminy w obrębie Lubelskiego Ośrodka Metropolitalnego, a przede wszystkim wiążącego się z tym wzrostu atrakcyjności gminy Głusk jako miejsca zamieszkania, wypoczynku i prowadzenia działalności gospodarczej,
- wzmocnienie roli miejscowości Dominów jako ośrodka obsługi gminy,
- wzmocnienie roli miejscowości: Dominów, Ćmiłów, Kalinówka, Kazimierzówka i Żabia Wola jako podstawowych ośrodków usługowych gminy, przede wszystkim w zakresie usług administracji, usług publicznych oraz szeroko rozumianych usług komercyjnych,
- wzmacnianie roli miejscowości: Dominów, Ćmiłów, Mętów, Prawiedniki, Kolonia Wilczopole, Kalinówka i Kazimierzówka w strukturach przestrzennych gminy jako głównych ośrodków osadniczych,

- wykorzystanie położenia gminy Głusk w sąsiedztwie dwóch węzłów na drodze ekspresowej S12/S17 (odcinek wspólny): „Lublin Felin” i „Świdnik”, poprzez rozwój bazy produkcyjno-usługowej w Kalinówce i Kazimierzówce,
- dalszy rozwój struktur osadniczych w oparciu o istniejące jednostki osadnicze przy jednoczesnym dążeniu do skupiania zabudowy,
- utrzymanie rolniczego charakteru południowej oraz południowo-wschodniej części gminy,
- stworzenie warunków do wielofunkcyjnego rozwoju wsi, m.in. poprzez rozwój agroturystyki, rolnictwa specjalistycznego oraz przetwórstwa rolno-spożywczego,
- ochrona szczególnie wartościowych elementów krajobrazu kulturowego – obiektów i obszarów zabytkowych, zwłaszcza zespołu dworsko-parkowego w Dominowie oraz obiektów ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków,
- ochrona szczególnie wartościowych obszarów i obiektów przyrodniczych, przede wszystkim obszarów chronionych na podstawie przepisów odrębnych z zakresu ochrony przyrody,
- utrzymanie ciągłości ekologicznej w obrębie zielonego pierścienia LOM poprzez zachowanie istniejących zbiorników wodnych oraz kompleksów leśnych w centralnej i południowej części gminy, stanowiących bazę terenów rekreacyjnych LOM,
- utrzymanie ciągłości ekologicznej w obrębie doliny Bystrzycy (stanowiącej korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym) oraz w obrębie doliny Czerniejówki (stanowiącej korytarz ekologiczny o znaczeniu lokalnym),
- rozwój przestrzenny gminy w oparciu o istniejący układ komunikacyjny, poprawa stanu technicznego istniejących dróg, poprawa dostępności komunikacyjnej gminy poprzez usprawnienie transportu zbiorowego,
- dalszy rozwój infrastruktury technicznej (zwłaszcza sieci kanalizacji sanitarnej),
- propagowanie pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych.

W celu realizacji sformułowanych powyżej głównych kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy Głusk, w niniejszym Studium wskazuje się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ I ZAGRODOWEJ (M, M*,M**),
- TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ I USŁUGOWEJ (MNU),
- TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWO-USŁUGOWEJ CENTRUM GMINNEGO (MU),
- TERENY ZABUDOWY USŁUGOWEJ (U, U*,U**),
- TERENY ZABUDOWY USŁUGOWEJ I PRODUKCYJNEJ (U/P, U/P*),
- TERENY ZABUDOWY PRODUKCYJNO-USŁUGOWEJ (PU),
- TEREN OBSŁUGI PRODUKCJI W GOSPODARSTWACH ROLNYCH (RU),
- TERENY SPORTOWO-REKREACYJNE (US),
- TEREN PLACU PUBLICZNEGO (KXP),
- TERENY OGRÓDKÓW DZIAŁKOWYCH (ZD),
- TEREN CMENTARZA (ZC),
- TERENY ZIELENI URZĄDZONEJ (ZP),

- TERENY KOMUNIKACHU DROGOWEJ (KS),
- TEREN USŁUG TRANSPORTOWYCH (KT*),
- TEREN INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ (IT*),
- TERENY URZĄDZEŃ ZAOPATRZENIA W WODĘ (W),
- TERENY ROLNE (R, R*),
- TERENY ŁĄK, PASTWISK I NIEUŻYTKÓW (Ł),
- TERENY LASÓW (LS),
- TERENY WÓD POWIERZCHNIOWYCH (WS).

Łączna powierzchnia obszarów przewidzianych w niniejszym Studium do rozwoju zabudowy na terenie gminy Głusk wynosi około ~~2-684 ha~~ 2 686 ha (w tym obszary istniejącej zabudowy), co stanowi około 40% całkowitej powierzchni gminy.

Na rysunku „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” granice poszczególnych terenów zostały wyznaczone orientacyjnie. Ich ostateczny zasięg podlega uszczegółowieniu, w zależności od warunków lokalnych, podziałów geodezyjnych oraz sposobu zagospodarowania i użytkowania, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

ROZDZIAŁ 2

ZASADY OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŁADU PRZESTRZENNEGO GMINY

W celu ochrony i kształtowania ładu przestrzennego oraz prawidłowej struktury osadniczej gminy Głusk należy stosować w odpowiednim zakresie następujące zasady:

- zagospodarowanie poszczególnych terenów zgodnie z ich naturalnymi predyspozycjami,
- dążenie do wytworzenia zwartych zespołów zabudowy w oparciu o istniejące ośrodki osadnicze i usługowe w gminie,
- wyznaczenie terenów zabudowy mieszkaniowej, produkcyjno-usługowej, terenów wielofunkcyjnych, obszarów rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- rozwój jednostek osadniczych z poszanowaniem walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu,
- kształtowanie spójnych architektonicznie i urbanistycznie zespołów zabudowy, pierzei ulic, wyeksponowanych widokowo fragmentów zabudowy,
- równoważenie proporcji między terenami zabudowanymi a obszarami otwartymi,
- kształtowanie lokalnych przestrzeni publicznych, np.: w formie mniejszych i większych placów, parków i zieleńców, terenów sportu i rekreacji oraz zieleni przyulicznej, zarówno na terenie istniejących zespołów zabudowy, jak i przy projektowaniu nowych zespołów zabudowy,
- harmonizowanie zabudowy historycznej i współczesnej, zwłaszcza w zakresie gabarytów i wysokości nowo projektowanych budynków,
- stopniowa rozbiórka obiektów w złym stanie technicznym (o ile nie są to obiekty zabytkowe, bądź prezentujące wysokie walory architektoniczne).

Zaleca się, aby reklamy i szyldy w przestrzeni umieszczać w taki sposób, aby swoją formą, wielkością i kolorystyką nie zniekształcały istniejących układów przestrzennych oraz architektury budynków. W przestrzeni publicznej (ulice, place) powinny być one umieszczane w formie ujednoliconych urządzeń reklamowych zintegrowanych z obiektami małej architektury.

Reklamy oraz szyldy nie powinny być realizowane na terenach rolnych, lasów, cmentarzy oraz łąk, pastwisk i nieużytków.

W niniejszym Studium nie wyznacza się obszarów przestrzeni publicznej. Natomiast przestrzeniami o charakterze publicznym są: tereny dróg publicznych i placów oraz tereny zieleni urządzonej. Na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, na terenach wskazanych pod zabudowę, należy przewidzieć lokalne przestrzenie publiczne o charakterze placów, skwerów, parków czy zieleńców.

ROZDZIAŁ 3

KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ ORAZ TERENÓW WYŁĄCZONYCH SPOD ZABUDOWY

Zakłada się następujące kierunki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów przeznaczonych pod zabudowę:

Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej (M, M*, M):**

- przeznaczenie: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (w zabudowie wolnostojącej, bliźniaczej i szeregowej) oraz zabudowa zagrodowa,
- jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się zabudowę usługową (w tym zabudowę usług publicznych), dla której przyjmuje się dopuszczalne parametry zabudowy i zagospodarowania terenu jak dla terenów zabudowy usługowej (U),
- w zabudowie zagrodowej dopuszcza się chów lub hodowlę zwierząt w liczbie mniejszej niż 60 DJP w oparciu o miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego,
- poszczególne funkcje mogą być realizowane w zależności od potrzeb i niezależnie od siebie,
- dopuszcza się wydzielanie terenu pod następujące funkcje: drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe, place publiczne, zieleń urządzoną i naturalną, wody powierzchniowe, miejsca przeznaczone do sportu i rekreacji, tereny infrastruktury technicznej, inne obiekty niezbędne do prawidłowego funkcjonowania gminy,
- maksymalna wysokość zabudowy – 11 m,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna dla działki budowlanej przeznaczonej na cele zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej – 30%,
- minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek budowlanych dla zabudowy mieszkaniowej: wolnostojącej - 900 m², bliźniaczej - 450 m², szeregowej - 350 m², dla zabudowy zagrodowej – 1500 m²,
- maksymalna powierzchnia zabudowy działki budowlanej – do 40% powierzchni działki.

Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej (MNU):

- przeznaczenie: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (w zabudowie wolnostojącej, bliźniaczej i szeregowej) i usługowa (w tym zabudowa usług publicznych),
- zabudowę o funkcji usługowej należy lokalizować w szczególności w rejonie przestrzeni publicznych,
- dopuszcza się pozostawienie istniejącej zabudowy o funkcji zagrodowej z możliwością jej przebudowy, rozbudowy i nadbudowy,
- poszczególne funkcje mogą być realizowane w zależności od potrzeb i niezależnie od siebie,
- dopuszcza się wydzielanie terenu pod następujące funkcje: drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe, place publiczne, zieleń urządzoną i naturalną, wody powierzchniowe, miejsca przeznaczone do sportu i rekreacji, tereny infrastruktury technicznej, inne obiekty niezbędne do prawidłowego funkcjonowania gminy,
- maksymalna wysokość zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – 11 m, zabudowy usługowej – 15 m,

- minimalna powierzchnia biologicznie czynna dla działki budowlanej przeznaczonej na cele zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej – 30%, zaś dla działki budowlanej przeznaczonej na cele zabudowy usługowej - 15% (dla zabudowy usług publicznych - 25%),
- minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek budowlanych dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej: wolnostojącej - 900 m², bliźniaczej - 450 m², szeregowej - 350 m², dla zabudowy usługowej - 800 m²,
- maksymalna powierzchnia zabudowy działki budowlanej dla zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej – do 50% powierzchni działki, dla zabudowy usługowej - do 70% powierzchni działki.

Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej centrum gminnego (MU):

- przeznaczenie: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, wielorodzinna i usługowa (w tym zabudowa usług publicznych),
- zabudowę o funkcji usługowej należy lokalizować w szczególności w rejonie przestrzeni publicznych,
- poszczególne funkcje mogą być realizowane w zależności od potrzeb i niezależnie od siebie,
- dopuszcza się wydzielanie terenu pod następujące funkcje: drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe, place publiczne, zieleń urządzoną i naturalną, wody powierzchniowe, miejsca przeznaczone do sportu i rekreacji, tereny infrastruktury technicznej, [urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW \(ogniwa fotowoltaiczne\)](#) oraz inne obiekty niezbędne do prawidłowego funkcjonowania gminy,
- maksymalna wysokość zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej – 15 m, dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - 11 m,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna dla działki budowlanej przeznaczonej na cele zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej – 20%, zaś dla działki budowlanej przeznaczonej na cele zabudowy usługowej - 15% (dla zabudowy usług publicznych - 25%),
- minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek budowlanych dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej: wolnostojącej - 900 m², bliźniaczej - 450 m², szeregowej - 350 m², dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - 1500 m², dla zabudowy usługowej - 800 m²,
- maksymalna powierzchnia zabudowy działki budowlanej – do 70% powierzchni działki.

Tereny zabudowy usługowej (U, U*,U):**

- przeznaczenie: zabudowa usługowa, w tym zabudowa usług publicznych,
- jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się zabudowę mieszkaniową związaną z obsługą obiektów usługowych, dla której przyjmuje się dopuszczalne parametry zabudowy i zagospodarowania terenu jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej (M),
- poszczególne funkcje mogą być realizowane w zależności od potrzeb i niezależnie od siebie,
- dopuszcza się wydzielanie terenu pod następujące funkcje: drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe, place publiczne, zieleń urządzoną i naturalną, wody powierzchniowe, miejsca przeznaczone do sportu i rekreacji, tereny infrastruktury technicznej, [urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW \(ogniwa fotowoltaiczne\)](#) inne obiekty niezbędne do prawidłowego funkcjonowania gminy,
- maksymalna wysokość zabudowy – 15 m (dla terenu U położonego częściowo w obrębie strefy ochrony konserwatorskiej obszaru wpisanego do rejestru zabytków w Dominowie - 12 m),
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna dla działki budowlanej – 10% (dla zabudowy usług publicznych - 25%),

- minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek budowlanych dla zabudowy usługowej – 800 m²,
- maksymalna powierzchnia zabudowy działki budowlanej – do 70% powierzchni działki.

Tereny zabudowy usługowej i produkcyjnej (U/P, U/P*):

- przeznaczenie: zabudowa usługowa (w tym zabudowa usług publicznych),
- jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się zabudowę produkcyjną, składową i magazynową, hurtownie oraz różnego rodzaju bazy i zaplecza techniczne,
- zakazuje się realizacji wszelkich zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku poważnej awarii przemysłowej w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska,
- poszczególne funkcje mogą być realizowane w zależności od potrzeb i niezależnie od siebie,
- dopuszcza się wydzielanie terenu pod następujące funkcje: drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe, place publiczne, zieleń urządzoną i naturalną, wody powierzchniowe, miejsca przeznaczone do sportu i rekreacji, tereny infrastruktury technicznej, [urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW \(ogniwa fotowoltaiczne\)](#), oraz inne obiekty niezbędne do prawidłowego funkcjonowania gminy,
- maksymalna wysokość zabudowy – 15 m,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna dla działki budowlanej – 10% (dla zabudowy usług publicznych - 25%),
- minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek budowlanych dla zabudowy usługowej – 800 m², dla pozostałych funkcji według potrzeb,
- maksymalna powierzchnia zabudowy działki budowlanej – do 70% powierzchni działki,
- zaleca się stosowanie rozwiązań mających na celu ograniczenie oddziaływań obiektów produkcyjnych i składów na tereny mieszkaniowe i usługowe, a zwłaszcza usług publicznych.

Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej (PU):

- przeznaczenie: zabudowa usługowa (w tym zabudowa usług publicznych), produkcyjna, składowa i magazynowa, hurtownie oraz różnego rodzaju bazy i zaplecza techniczne,
- zakazuje się realizacji wszelkich zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku poważnej awarii przemysłowej w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska,
- poszczególne funkcje mogą być realizowane w zależności od potrzeb i niezależnie od siebie,
- dopuszcza się wydzielanie terenu pod następujące funkcje: drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe, place publiczne, zieleń urządzoną i naturalną, wody powierzchniowe, miejsca przeznaczone do sportu i rekreacji, tereny infrastruktury technicznej, [urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW \(ogniwa fotowoltaiczne\)](#), oraz inne obiekty niezbędne do prawidłowego funkcjonowania gminy,
- maksymalna wysokość zabudowy – 15 m,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna dla działki budowlanej – 10% (dla zabudowy usług publicznych - 25%),
- minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek budowlanych dla zabudowy usługowej – 800 m², dla zabudowy produkcyjnej – 1500 m², dla pozostałych funkcji według potrzeb,
- maksymalna powierzchnia zabudowy działki budowlanej – do 70% powierzchni działki,
- zaleca się stosowanie rozwiązań mających na celu ograniczenie oddziaływań obiektów produkcyjnych i składów na tereny mieszkaniowe i usługowe, a zwłaszcza usług publicznych.

Teren obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych (RU):

- przeznaczenie: zabudowa produkcyjna i gospodarcza dla rolnictwa,
- jako funkcję uzupełniającą dopuszcza się zabudowę składową, magazynową, garażową, silosy oraz obiekty biurowo-administracyjne i socjalne związane z funkcją podstawową,
- dopuszcza się chów lub hodowlę zwierząt w liczbie mniejszej niż 210 DJP w oparciu o miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego,
- poszczególne funkcje mogą być realizowane w zależności od potrzeb i niezależnie od siebie,
- dopuszcza się wydzielanie terenu pod następujące funkcje: drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe, zieleń o charakterze izolacyjnym, tereny infrastruktury technicznej, [urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW \(ogniwa fotowoltaiczne\)](#) oraz inne obiekty niezbędne do prawidłowego funkcjonowania gminy,
- maksymalna wysokość zabudowy – 15 m,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna dla działki budowlanej – 20%,
- minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek budowlanych – 3000 m²,
- maksymalna powierzchnia zabudowy działki budowlanej – do 60% powierzchni działki.

Tereny sportowo-rekreacyjne (US):

- przeznaczenie: teren sportowo–rekreacyjny (w tym boiska i urządzenia sportowe, place zabaw, pola namiotowe i kempingowe, budowle i urządzenia służące obsłudze ruchu rekreacyjnego i turystycznego), z dopuszczeniem lokalizacji zabudowy usługowej związanej z obsługą terenów sportowo–rekreacyjnych (hale sportowe, obiekty gastronomiczne, zaplecze sanitarno–techniczne, usługi handlu),
- dopuszcza się przeznaczenie terenu pod zieleń urządzoną, przy czym program sportowo-rekreacyjny powinien stanowić minimum 70% programu zagospodarowania terenu,
- poszczególne funkcje mogą być realizowane w zależności od potrzeb i niezależnie od siebie,
- dopuszcza się wydzielanie terenu pod następujące funkcje: drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe, place publiczne, zieleń urządzoną i naturalną, wody powierzchniowe, tereny infrastruktury technicznej, inne obiekty niezbędne do prawidłowego funkcjonowania gminy,
- indywidualne kształtowanie zabudowy i zagospodarowania terenu według potrzeb.

Teren placu publicznego (KXP):

- przeznaczenie: teren placu publicznego z dopuszczeniem realizacji zieleni urządzonej,
- zaleca się, aby udział terenów zieleni urządzonej nie przekraczał 20% powierzchni terenu,
- dopuszcza się wydzielanie terenu dla ruchu kołowego, pieszego, rowerowego i dla parkowania pojazdów,
- dopuszcza się wydzielanie terenu pod urządzenia infrastruktury technicznej oraz inne obiekty niezbędne do prawidłowego funkcjonowania gminy.

Tereny urządzeń zaopatrzenia w wodę (W, W*):

- przeznaczenie: stacje uzdatniania wody, pompownie i ujęcia wody,
- dopuszcza się wydzielanie terenu pod następujące funkcje: drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, zieleń naturalną i urządzoną oraz obiekty niezbędne do prawidłowego funkcjonowania gminy, jeśli nie kolidują z podstawową funkcją terenu,
- maksymalna wysokość zabudowy – 10 m,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna dla działki budowlanej – 5%,
- maksymalna powierzchnia zabudowy działki – do 60% powierzchni działki.

Teren usług transportowych (KT*):

- przeznaczenie: parkingi naziemne,
- zakazuje się realizacji zabudowy kubaturowej,
- dopuszcza się wydzielanie terenu pod: drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, place publiczne, tereny infrastruktury technicznej, inne obiekty niezbędne do prawidłowego funkcjonowania gminy,
- poszczególne funkcje mogą być realizowane w zależności od potrzeb i niezależnie od siebie.

Teren infrastruktury technicznej (IT*):

- przeznaczenie: teren infrastruktury technicznej wraz z zabudową towarzyszącą,
- dopuszcza się wydzielanie terenu pod następujące funkcje: drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe i inne obiekty niezbędne do prawidłowego funkcjonowania miasta,
- maksymalna wysokość zabudowy - 10 m,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna dla działki budowlanej - 10%,
- maksymalna powierzchnia zabudowy działki - do 70% powierzchni działki.

Zakłada się następujące kierunki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów zieleni (za wyjątkiem obszarów rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, dla których kierunki zagospodarowania i użytkowania terenów zostały przedstawione w rozdziale 12.):

Tereny ogródków działkowych (ZD):

- przeznaczenie: tereny ogródków działkowych,
- dopuszcza się wydzielanie terenu pod następujące funkcje: dojazdy, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe, zieleń urządzona i naturalna, wody powierzchniowe, miejsca przeznaczone do sportu i rekreacji, tereny infrastruktury technicznej, inne obiekty niezbędne do prawidłowego funkcjonowania gminy,
- dopuszcza się realizację pomieszczeń administracyjnych, socjalnych i gospodarczych przeznaczonych do zaspokajania wspólnych potrzeb użytkowników ogródków działkowych,
- indywidualne kształtowanie zabudowy i zagospodarowania terenu według potrzeb.

Teren cmentarza (ZC):

- wszelkie zagospodarowanie terenu musi być zgodne z przepisami odrębnymi obowiązującymi w tym zakresie,
- dopuszcza się jako funkcje uzupełniające: drogi publiczne i niepubliczne, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe, tereny infrastruktury technicznej, usługi związane z funkcją podstawową.

Tereny zieleni urządzonej (ZP) oraz pozostałe tereny zieleni urządzonej (istniejące lub wydzielane w ramach innych terenów przeznaczonych pod zabudowę):

- w zależności od potrzeb i możliwości tereny zieleni urządzonej powinny mieć formę parków lub zieleńców,
- ustala się ochronę układu przestrzennego zabytkowego parku w Dominowie,
- dopuszcza się realizację obiektów usługowych z zakresu usług gastronomii, kultury, usług sportu i rekreacji, z wyjątkiem zabytkowego parku w Dominowie,
- indywidualne kształtowanie zabudowy i zagospodarowania terenu, w zależności od docelowego przeznaczenia obiektu,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna dla działki budowlanej – 60%,

- funkcje uzupełniające: drogi publiczne i niepubliczne, dojścia i dojazdy, inne tereny komunikacji, parkingi samochodowe, place publiczne, wody powierzchniowe, tereny infrastruktury technicznej, inne obiekty niezbędne do prawidłowego funkcjonowania gminy.

Na terenie gminy Głusk jako obszary wyłączone spod zabudowy wskazuje się tereny położone:

- w strefie ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych,
- w zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie (raz na 10 lat) oraz średnie (raz na 100 lat),
- w zasięgu obszaru, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat,
- w strefie o promieniu 5 m od nieczynnych odwiertów górniczych Wilczpole-1 i Wilczpole-2,
- położonych w zasięgu Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych.

Ponadto ograniczenia w realizacji zabudowy obowiązują dla terenów:

- położonych w pasie technologicznym:
 - linii elektroenergetycznych najwyższych napięć 220 kV o szerokości 25,0 m od osi linii w obu kierunkach,
 - linii WN110 kV o szerokości 20,0 m od osi linii w obu kierunkach,
 - linii SN 30 kV i 15 kV o szerokości 7,5 m od osi linii w obu kierunkach.
- położonych w strefie kontrolowanej:
 - gazociągu wysokiego ciśnienia DN500 Felin-EC Wrotków o szerokości:
 - dla budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego - 16,25 m od osi gazociągu w obu kierunkach,
 - dla budynków mieszkalnych zabudowy jedno- i wielorodzinnej, wolnostojących budynków niemieszkalnych (stodół, garaży, szop), obiektów zakładów przemysłowych, parkingów dla samochodów oraz dla przewodów kanalizacyjnych, kanałów sieci ciepłej, kanalizacji kablowej, wodociągów oraz studzienek kanalizacji mających bezpośrednie połączenie z pomieszczeniami dla ludzi i zwierząt - 15,0 m od osi gazociągu w obu kierunkach,
 - dla pozostałych projektowanych obiektów terenowych - odległość zgodna z przepisami odrębnymi z zakresu sieci gazowych i ich usytuowania,
 - gazociągów średniego i niskiego ciśnienia o szerokości 1,0 m (po 0,5 m od osi gazociągu w obu kierunkach),
- położonych w strefach kontrolowanych gazociągów średniego ciśnienia o szerokości 1,0 m (po 0,5 m od osi gazociągu w obu kierunkach),
- położonych w strefie sanitarnej od projektowanego cmentarza w Ćmiłowie o szerokości 50 m,
- położonych w strefie sanitarnej od projektowanego cmentarza w Ćmiłowie o szerokości 150 m,
- położonych na obszarach objętych nieprzekraczalnymi ograniczeniami w wysokości obiektów budowlanych wokół lotniska „Lublin” w Świdniku,
- położonych w strefie z ograniczeniami w realizacji turbin wiatrowych o wysokości powyżej 255 m n.p.m. od radiolatarni kierunkowej lotniska „Lublin” w Świdniku,

- lasów, gdzie dopuszcza się lokalizowanie zabudowy wyłącznie związanej z gospodarką leśną i dopuszczonej w odpowiednich planach urządzania lasu i uproszczonych planach urządzania lasu,
- położonych w zasięgu udokumentowanych złóż kruszyw naturalnych.

Uwarunkowania obowiązujące dla ww. stref ograniczeń w realizacji zabudowy mają pierwszeństwo przed zapisami dotyczącymi zagospodarowania oraz użytkowania poszczególnych terenów, określonymi w niniejszym Studium.

Wszelką planowaną zabudowę stałą i tymczasową o wysokości równej i wyższej od 50 m nad poziom terenu, należy zgłaszać do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.

Wszelkie obiekty o wysokości równej i wyższej od 100,0 m nad poziom terenu muszą być zgłoszone Prezesowi Urzędu Lotnictwa Cywilnego oraz oznakowane, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu sposobu zgłaszania oraz oznakowania przeszkód lotniczych.

Na terenie gminy Głusk zakazuje się realizacji wszelkich zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku poważnej awarii przemysłowej w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska.

Przyjęte parametry i wskaźniki dla poszczególnych terenów wskazanych na rysunku „Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego”, mają charakter orientacyjny i uśredniony, a tym samym podlegają uszczegółowieniu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Dla istniejącej zabudowy i zagospodarowania terenu dopuszcza się utrzymanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, przeznaczenia terenu, wskaźników i architektury budynków według stanu istniejącego lub wynikających z obowiązujących planów miejscowych.

Uwarunkowania obowiązujące dla stref ograniczeń w realizacji zabudowy mają pierwszeństwo przed zapisami dotyczącymi zagospodarowania oraz użytkowania poszczególnych terenów, określonymi w niniejszym Studium.

Wszystkie działania prowadzone na danym terenie nie mogą naruszać zasad obowiązujących dla stref ograniczeń w realizacji zabudowy, w obrębie których są one położone.

Dopuszcza się realizację urządzeń infrastruktury technicznej, komunikacyjnej, służącej bezpieczeństwu publicznemu i bezpieczeństwu państwa na wszystkich terenach, w zależności od potrzeb i w sposób minimalnie kolidujący z istniejącymi uwarunkowaniami i zagospodarowaniem terenu oraz na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

W przypadku likwidacji obiektów, dla których strefy ochronne zostały ustanowione, lub likwidacji stref ochronnych, zakazy w nich obowiązujące przestają być obligatoryjne.

W przypadku zmiany granic wszelkich stref, obiektów lub terenów, dla których ustanowione są ograniczenia w użytkowaniu, lub w sytuacji ustanowienia nowych stref ograniczonego użytkowania, stref ochronnych i sanitarnych, stref powodziowych, obszarów zagrożonych ruchami masowymi ziemi, obszarów i obiektów chronionych, ograniczenia w nich obowiązujące na podstawie przepisów odrębnych należy stosować odpowiednio w planach miejscowych.

ROZDZIAŁ 4

OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

Stan środowiska przyrodniczego ma znaczący wpływ na jakość zamieszkiwania na terenie gminy Głusk. Posiada ona bogate zasoby naturalne, związane głównie z dolinami rzecznyymi Czerniejówki i Bystrzycy, rozległymi terenami otwartymi w południowej i wschodniej części gminy oraz kompleksami leśnymi w jej centralnej i południowej części. W związku z tym szeroko rozumiana ochrona środowiska przy jednoczesnym wykorzystaniu zasobów środowiska naturalnego ma niezwykle duże znaczenie dla prawidłowego rozwoju i funkcjonowania gminy.

Należy chronić wszystkie walory środowiska przyrodniczego, w hierarchii ich wagi w systemie przyrodniczym gminy, starając się je odpowiednio wykorzystać - w granicach dopuszczalnych ekologicznie - dla rozwoju gminy Głusk.

Główne cele w zakresie ochrony środowiska to:

- wyznaczenie stref wyłączonych spod zabudowy, obejmujących lasy, skupiska zieleni oraz nieużytki, łąki i pastwiska tworzące system terenów otwartych,
- utrzymanie ciągłości przestrzennej układu przyrodniczego w obrębie Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych,
- utrzymanie ciągłości ekologicznej w obrębie zielonego pierścienia LOM poprzez zachowanie istniejących zbiorników wodnych oraz kompleksów leśnych w centralnej i południowej części gminy, stanowiących bazę terenów rekreacyjnych LOM,
- określenie kierunków powiązań przyrodniczych z otaczającymi gminę obszarami otwartymi,
- utrzymanie ciągłości ekologicznej w obrębie doliny Bystrzycy (stanowiącej korytarz ekologiczny o znaczeniu regionalnym) oraz w obrębie doliny Czerniejówki (stanowiącej korytarz ekologiczny o znaczeniu lokalnym),
- ochrona Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu i ustanowionych pomników, Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Niecka Lubelska nr 406, gminnych ujęć wód podziemnych, obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej (w tym gleb o najwyższej przydatności rolniczej), cieków i zbiorników wodnych przed zanieczyszczeniem, szczególnie poprzez wprowadzanie odpowiedniego dla danego terenu sposobu zagospodarowania oraz uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej,
- utrzymanie właściwych stosunków wodnych dla zachowania równowagi biologicznej obszarów przyrodniczych oraz rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- ochrona różnorodności biologicznej: ekosystemów leśnych, parkowych, ekosystemów wodnych, łąkowych, starorzeczy,
- określenie optymalnych uwarunkowań dla rozwoju różnych form działalności gospodarczej, z poszanowaniem zasobów naturalnych,
- zrównoważone wykorzystanie potencjału środowiska naturalnego.

Ochrona powietrza:

Postulowane działania zapobiegające emisji zanieczyszczeń chemicznych i pyłów to:

- ograniczenie stosowania w indywidualnych i zbiorczych źródłach ciepła paliw wysokoemisyjnych, w szczególności takich jak: koks, miał, oleje ciężkie i przepracowane i zastępowanie ich paliwami niskoemisyjnymi jak: gaz, oleje opałowe oraz wszelkimi paliwami ekologicznymi i odnawialnymi źródłami energii ze szczególnym uwzględnieniem mikroinstalacji,
- dalszy rozwój sieci gazu ziemnego, w takim stopniu, aby zapewnić dostęp do celów grzewczych obiektom budowlanym przeznaczonym na pobyt ludzi,
- stosowanie urządzeń odpylających dla obiektów usługowych i produkcyjnych emitujących do atmosfery pyły,
- stosowanie w budownictwie rozwiązań technologicznych służących zabezpieczeniu przed nadmierną utratą ciepła z ogrzewanych budynków,
- stopniowe zwiększanie lesistości gminy,
- ograniczenie lokalizacji nowych obiektów i przedsięwzięć, w których zastosowane instalacje i technologie mogłyby powodować emisję pyłów i gazów w stopniu przekraczającym dopuszczone przepisami odrębnymi normy poza terenem działki, do której inwestor posiada tytuł prawny.

Postulowane działania zapobiegające emisji promieniowania elektromagnetycznego to:

- ograniczenie lokalizowania w pasach technologicznych napowietrznych linii elektroenergetycznych zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi,
- ograniczenie lokalizacji w terenach przeznaczonych na cele zabudowy mieszkaniowej i związanej z pobytem ludzi, obiektów emitujących pola elektromagnetyczne o promieniowaniu przekraczającym dopuszczalne przepisami odrębnymi poziomy promieniowania,
- preferencja do lokalizowania obiektów radiolokacyjnych, radiokomunikacyjnych i radionadawczych poza terenami przeznaczonymi pod zabudowę mieszkaniową, zagrodową i mieszkaniowo-usługową.

Postulowane działania w zakresie ochrony przed hałasem to:

- zapewnienie określonych przepisami odrębnymi standardów akustycznych w środowisku,
- wyznaczanie nowych terenów pod zabudowę z uwzględnieniem dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku dla poszczególnych rodzajów terenów, określonych w przepisach odrębnych z zakresu ochrony środowiska,
- modernizacja dróg, w tym w szczególności stosowanie nawierzchni ograniczających emisję hałasu, zwiększenie ich przepustowości.

Ochrona litosfery:

Postulowane działania w zakresie ochrony powierzchni ziemi to:

- zagospodarowanie terenu w sposób najmniej wpływający na naturalną rzeźbę terenu,
- uwzględnienie naturalnej rzeźby terenu podczas realizacji zabudowy i jego zagospodarowania,
- ograniczenie wprowadzania nowej zabudowy na tereny grzbietów i szczytów lokalnych wzniesień, poza obszarami przeznaczonymi pod zabudowę w niniejszym Studium.

Ochrona pedosfery:

Postulowane działania w zakresie ochrony gleb przed degradacją to:

- podejmowanie tych samych działań w zakresie gospodarowania ściekami, wodami opadowymi i roztopowymi, nawozami i środkami ochrony roślin na terenach upraw rolnych, co przyjęto w stosunku do wód powierzchniowych i podziemnych,
- ochrona gleb najwyższych klas bonitacyjnych przed nadmierną i nieuzasadnioną zabudową,
- ochrona trwałych użytków zielonych przed ich likwidacją i fragmentaryzacją,

- przeciwdziałanie procesom erozji gleb, zwłaszcza w zachodniej części gminy, gdzie gleby są najbardziej narażone na erozję wodną ze względu na urozmaiconą rzeźbę terenu,
- utrzymanie ciągłości i drożności istniejących systemów melioracyjnych, z przebudową tych systemów w kierunku nawadniania gminy.

Ochrona hydrosfery:

Na terenie gminy Głusk kluczowym zadaniem jest ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406 Niecka Lubelska (Lublin), który obejmuje obszar całej gminy. Ponadto zgodnie z „Mapą wrażliwości wód podziemnych na zanieczyszczenie”, cały teren gminy jest również objęty projektowanym obszarem ochronnym tego zbiornika.

Zgodnie z wytycznymi wynikającymi z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, zasady zagospodarowania na terenie obszaru ochronnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 406 (Lublin) powinny być zgodne z zakazami, nakazami i zaleceniami przy użytkowaniu terenów zawartymi w „Dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód podziemnych Niecka Lubelska (GZWP nr 406)”, opracowanej przez Państwowy Instytut Geologiczny (Lublin 2008).

Ochrona wód podziemnych i wód powierzchniowych na terenie gminy powinna polegać na:

- rozwijaniu zbiorczej sieci wodociągowej w takim stopniu, aby zapewnić dostęp do niej wszystkim obiektom i terenom zabudowanym i przeznaczonym pod zabudowę zgodnie z zapotrzebowaniem,
- ochronie ujęć wód podziemnych zgodnie z przepisami odrębnymi,
- ograniczeniu możliwości realizacji nowych indywidualnych ujęć wód w gospodarstwach domowych na terenach zwodociągowanych,
- maksymalnemu ograniczeniu zrzutu zanieczyszczeń (szczególnie substancji biogenych, organicznych i toksycznych) do gruntu i do wód powierzchniowych,
- rozwijaniu sieci kanalizacyjnej na terenach wyznaczonych do osadnictwa i istniejących terenów osadniczych, w pierwszej kolejności dla wsi zwodociągowanych i położonych na obrzeżu den dolin rzecznych Czerniejówki i Bystrzycy, przy uwzględnieniu uwarunkowań ekonomicznych,
- dopuszczeniu stosowania szczelnych zbiorników bezodpływowych na ścieki dla nowo realizowanej zabudowy jedynie jako rozwiązań tymczasowych, do czasu realizacji zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej lub przydomowych oczyszczalni ścieków,
- dopuszczeniu indywidualnego oczyszczania ścieków w przydomowych oczyszczalniach lub zbiornikach bezodpływowych tylko na obszarach rozproszonej zabudowy wsi, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą siecią kanalizacji sanitarnej,
- ograniczeniu lokalizowania przydomowych oczyszczalni ścieków do miejsc, na których odprowadzanie ścieków do gruntu nie będzie zagrażało jakości wód podziemnych lub powierzchniowych,
- dostosowaniu lokalizacji terenów przeznaczonych dla zabudowy i nowych obiektów budowlanych do struktur hydrogeologicznych,
- likwidacji wszystkich nieczynnych studni i otworów stanowiących potencjalne drogi ułatwionej migracji zanieczyszczeń,
- utrzymaniu ciągłości i drożności istniejących systemów melioracyjnych,
- zachowaniu naturalnych koryt rzek Czerniejówki i Bystrzycy oraz wzbogacenie roślinności przykorytowej, stanowiącej osłonę biologiczną rzek,
- ochronie ciągłości rzek i dolin rzecznych oraz ich obudowy biologicznej, w tym budowie i modernizacji przepławek,

- przechowywaniu i stosowaniu w rolnictwie nawozów sztucznych i organicznych oraz środków ochrony roślin w sposób określony w przepisach odrębnych,
- ograniczeniu „obudowy” koryt rzek poprzez zachowanie minimalnej odległości 1,5 m nowej zabudowy i ogrodzeń od górnej krawędzi brzegu rzek,
- utrzymaniu jak najwyższego poziomu retencji wód opadowych i roztopowych na terenach zabudowanych poprzez: odprowadzanie wód opadowych i roztopowych w granicach działek budowlanych w pierwszej kolejności do gruntu, utrzymanie maksymalnych powierzchni biologicznie czynnych w granicach działek budowlanych, minimalizowanie stosowania nawierzchni nieprzepuszczalnych, retencjonowanie nadmiaru wód w zbiornikach małej retencji,
- podczyszczaniu wód opadowych i roztopowych zgodnie z przepisami odrębnymi,
- sukcesywnej likwidacji źródeł zagrożeń wód podziemnych, zwłaszcza ewentualnych dzikich wysypisk śmieci.

Ochrona przyrody:

W granicach gminy Głusk występują obszary i obiekty objęte ochroną na mocy przepisów odrębnych z zakresu ochrony przyrody. Są to:

- Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- drzewa uznane za pomniki przyrody (2 drzewa).

Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu:

Został on ustanowiony uchwałą Nr XI/56/90 WNR w Lublinie z dnia 26.02.1990 r. w sprawie utworzenia systemu parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa lubelskiego (Dz. U. Woj. Lubelskiego Nr 13 poz. 14), zmienionej Rozporządzeniem Nr 40 Wojewody Lubelskiego z dnia 17 lutego 2006 r. (Dz. U. Woj. Lubelskiego z dnia 31.03.2006 r. Nr 65, poz. 1225). Obejmuje on centralną, zachodnią i południową część gminy.

Dla Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu obowiązują zasady zagospodarowania ustanowione w ww. Rozporządzeniu, a także wynikające z przepisów odrębnych z zakresu ochrony przyrody. Ponadto na OCHK ustala się czynną ochronę ekosystemów poprzez:

- ochronę punktów i panoram widokowych,
- ochronę naturalnego krajobrazu dolin rzecznych i zbiorników wodnych,
- zachowanie powiązań przestrzennych pomiędzy obszarami o wysokiej aktywności biologicznej,
- harmonię między użytkowaniem gospodarczym a wartościami przyrodniczo-krajobrazowymi.

Pomniki przyrody:

Na terenie gminy Głusk znajdują się 2 drzewa uznane za pomniki przyrody. Zostały one ustanowione na mocy następujących aktów prawnych:

- Zarządzenia Nr 42 Wojewody Lubelskiego z dnia 22 października 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. U. Woj. Lubelskiego Nr 12, poz. 211 z dnia 6.11.1987 r.),
- Rozporządzenia Nr 2 Wojewody Lubelskiego z dnia 5 stycznia 1999 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody (Dz. U. Woj. Lubelskiego Nr 1, poz. 3 z dnia 5.01.1999 r.).

W stosunku do pomników przyrody obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych z zakresu ochrony przyrody.

Projektowane formy ochrony przyrody:

Wskazuje się do objęcia ochroną prawną, jako użytek ekologiczny, niewielkie śródpolne zadrzewienie, położone na wzniesieniu na północ od komasacji Wilczopole. W jego obrębie rośnie 30 starych sosen o obwodzie pnia około 150 cm oraz pojedynczo, dzikie czereśnie. W podszyciu spore płaty tworzy tarnina, a w domieszce występują: glóg jednoszyjkowy, czereśnia, jarzębina i bez czarna. Omawiany obiekt stanowi miejsce noclegowe i żerowisko dla ptaków.

Wskazuje się do objęcia ochroną prawną, jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dolina rzeki Czerniejówki”, fragment doliny Czerniejówki, obejmujący: park w Dominowie, przylegające do niego stawy i niewielki płat olszyn na południe od stawów. Omawiany obszar znajduje się w granicach Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. W parku w Dominowie rośnie kilka okazałych drzew, zasługujących na miano pomników przyrody. Natomiast otoczenie stawów to mozaika zbiorowisk wodnych, szuwarowych, łąkowych i leśnych. Ponadto, powyżej stawów rzeka Czerniejówka ma naturalny przebieg i płynie tworząc liczne meandry.

Wskazuje się do nadania statusu pomnika przyrody następujące drzewa:

- lipa drobnolistna o obwodzie pnia 435, rosnąca w pasie drogowym przy szosie Lublin-Piaski (naprzeciw drogi do Abramowic Prywatnych),
- 2 jesiony wyniosłe o obwodach pni 234 i 272 cm, rosnące w Kalinówce w pobliżu myjni samochodowej,
- 3 kasztanowce zwyczajne o obwodach pni 225, 250 i 267 cm, rosnące przy drodze żużłowce w Kalinówce (naprzeciw szosy świdnickiej),
- lipa drobnolistna o obwodzie pnia 300 cm, rosnąca w Kazimierzówce nr 24,
- 2 lipy drobnolistne o obwodach pni 314 i 275 cm, rosnące przy drodze wyjazdowej z gospodarstwa w środku wsi Kazimierzówka,
- lipa drobnolistna o obwodzie pnia 330 cm, rosnąca w Kazimierzówce przy krzyżu,
- lipa drobnolistna o obwodzie pnia 284 cm, rosnąca w Kazimierzówce przy posesji nr 90,
- różnogatunkowa grupa drzew, rosnąca w Kalinówce w pobliżu zachodniej granicy gminy (po kilka okazów: topoli białej, jesionu wyniosłego, lipy drobnolistnej, dębu szypułkowego, brzozy brodawkowatej i jednego okazu modrzewia),
- lipa drobnolistna o obwodzie pnia 325 cm, rosnąca przy szosie w Wilczopolu, około 100 m przed kościołem,
- lipa drobnolistna o obwodzie pnia 305 cm, rosnąca obok krzyża w Majdanie Mętowskim,
- jesion wyniosły o obwodzie pnia 282 cm, rosnący przy szosie na północnowschodnim skraju lasu w Majdanie Mętowskim,
- kasztanowiec zwyczajny o obwodzie pnia 256 cm, rosnący w Majdanie Mętowskim,
- 2 lipy drobnolistne o obwodzie pni 345 i 368 cm, rosnące w Majdanie Mętowskim,
- różnogatunkowa aleja drzew, rosnąca wzdłuż drogi w Kol. Dominów z przewagą jawora i lipy, a także topola czarna i kasztanowiec zwyczajny,
- lipa drobnolistna o obwodzie pnia 360 cm, rosnąca w Ćmiłowie na posesji nr 18,
- 2 lipy drobnolistne o obwodzie pni 228 i 252 cm, rosnące naprzeciw kościoła w Ćmiłowie,
- topola czarna o obwodzie pnia 400 cm, rosnąca w pasie drogowym Ćmiłów - Mętów,
- lipa drobnolistna o obwodzie pnia 300 cm, rosnąca przy drodze w Mętowie,

- dąb szypułkowy o obwodzie pnia 270 cm, rosnący w Mętowie na posesji nr 30,
- lipa drobnolistna o obwodzie pnia 296 cm, rosnąca we wsi Wygon II nr 109,
- kasztanowiec zwyczajny o obwodzie pnia około 400 cm, rosnący we wsi Wygon II nr 126,
- różnogatunkowa grupa drzew, rosnąca przy szosie koło piekarni w Prawiednikach (topola czarna, wierzba biała),
- topola czarna o obwodzie pnia 340 cm, rosnąca przed domem nr 8a w Prawiednikach,
- klon zwyczajny o obwodzie pnia 280 cm, rosnący w Prawiednikach u wylotu drogi ze wsi Wygon I,
- aleja grabowa na terenie zespołu dworsko-parkowego w Dominowie.

Dla ww. projektowanych form ochrony przyrody, po ich utworzeniu, należy stosować wszelkie nakazy, zakazy i ograniczenia obowiązujące dla nich na podstawie przepisów odrębnych.

Ekologiczny System Obszarów Chronionych:

Ustanawia się Ekologiczny System Obszarów Chronionych jako ekologicznie aktywny układ przestrzenny, wiążący ze sobą tereny czynne przyrodniczo, wykazujące ciągłość przestrzenną. Podstawę systemu stanowią: dna dolin rzecznych Czerniejówki i Bystrzycy, dna suchych dolin stanowiące korytarze powiązań terenów w obrębie systemu oraz lasy.

W obrębie Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych wprowadza się zakaz:

- lokalizowania wszelkich nowych form zabudowy kubaturowej,
- eksploatacji surowców naturalnych oraz lokalizowania stacji benzynowych i parkingów,
- odprowadzania ścieków do wód i gruntu, składowania odpadów komunalnych, przemysłowych i energetycznych, lokalizacji wylewisk gnojowicy i nieczystości oraz grzebowisk zwierząt,
- zmiany ukształtowania rzeźby terenu oraz tworzenia nasypów ziemnych sytuowanych poprzecznie do osi suchej doliny,
- lokalizacji obiektów destrukcyjnych (rozumianych jako mogące powodować trwałe, na ogół nieodwracalne szkody i straty w środowisku przyrodniczym oraz negatywne zmiany w krajobrazie).

Na obszarze ESOCH preferuje się wszelkie formy wzbogacania ekologicznego poprzez nasadzenia różnych form zieleni, w tym zwłaszcza zadrzewienia, które należy realizować w systemie gniazdowym w taki sposób, aby nie utrudniały one przewietrzania głównego korytarza nawiewu jakim jest rozległa sucha dolina.

Lasy:

Ochrona terenów leśnych powinna polegać na:

- ochronie przed zmianą sposobu użytkowania na cele nieleśne największych kompleksów leśnych w południowej i centralnej części gminy,
- objęciu wszystkich lasów na terenie gminy statusem lasów ochronnych z racji położenia w odległości mniejszej niż 10 km od granic administracyjnych miasta liczącego powyżej 50 000 mieszkańców,
- wzmocnieniu powiązań przyrodniczych wewnątrz gminy, jak również w skali regionalnej, poprzez realizację zalesień (przede wszystkim pomiędzy istniejącymi lasami i dnami dolin rzecznych oraz na wzniesieniach terenowych).

Na terenach lasów uznanych za ochronne wszelkie działania winny zmierzać do zachowania ich trwałości, poprzez:

- utrzymanie leśnego użytkowania terenów,
- utrzymanie dobrego stanu zdrowia i stanu sanitarnego drzewostanów,
- dążenie do odtwarzania zbiorowisk zgodnych z siedliskiem,
- dążenie do naturalnego odtwarzania lasu,
- ograniczenie do minimum regulacji stosunków wodnych.

Ochrona krajobrazu kulturowego:

Ochrona krajobrazu kulturowego gminy Głusk powinna polegać na:

- ochronie historycznie ukształtowanych układów ruralistycznych na terenie gminy, zwłaszcza jej części południowej i południowo-wschodniej. Działania powinny być ukierunkowane w szczególności na:
 - zachowanie historycznie ukształtowanej siatki ulic,
 - wyznaczanie terenów pod zabudowę na zasadzie kontynuacji historycznych siedlisk,
 - uwzględnianie przy podziałach wtórnych nieruchomości przyległych do wymienionych ulic, historycznych zasad wydzielania nieruchomości i tradycyjnego sposobu rozmieszczania zabudowy na działkach budowlanych,
 - zachowanie historycznie ukształtowanych linii zabudowy,
 - utrzymanie istniejącej zabudowy noszącej cechy tradycyjnej architektury regionalnej i realizację nowej w nawiązaniu do tradycyjnej, w szczególności w zakresie: architektury budynków, gabarytów, kształtów dachów, kolorystyki pokryć dachowych i elewacji,
- ochronie obiektów zabytkowych przed dewastacją poprzez ich utrzymanie w dobrym stanie technicznym i użytkowanie niezagrażające zachowanym wartościom kulturowym tych obiektów (np.: w przypadku zmiany sposobu użytkowania, prowadzonych remontach, przebudowach),
- ochronie ekspozycji szczególnie wartościowych obiektów, polegającej na zachowaniu lub przywróceniu widoku na dany obiekt lub zespół, w drodze odpowiedniego kształtowania jego przedpola,
- ochronie istniejących na terenie gminy: kapliczek, krzyży przydrożnych, pomnikowych drzew.

Gmina Głusk nie jest gminą uzdrowiskową.

W przypadku likwidacji istniejącego obiektu lub obszaru ochrony przyrody, nakazy, zakazy i ograniczenia w stosunku do niego przestają obowiązywać.

W przypadku zmiany granic istniejących obszarów chronionych, powołania nowych form ochrony przyrody, nie wymienionych w niniejszym Studium, należy stosować wszelkie nakazy, zakazy i ograniczenia obowiązujące dla nich na podstawie przepisów odrębnych.

ROZDZIAŁ 5

OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

~~Obiekty i obszary wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Lubelskiego oraz ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków~~ Zabytki planowane do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków (w tym zabytki wpisane do rejestru zabytków województwa lubelskiego) zostały przedstawione w części I niniejszego Studium „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego” (załącznik 1.1) oraz na rysunkach Studium (załącznik 1.2 i 2.2).

W odniesieniu do zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków województwa lubelskiego obowiązuje priorytet wymagań konserwatorskich we wszystkich działaniach planistycznych, projektowych i realizacyjnych.

W stosunku do ~~zabytków obiektów budowlanych w wojewódzkiej~~ planowanych do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków, po założeniu GEZ (wydaniu Zarządzenia Wójta Gminy), pozwolenie na budowę lub rozbiórkę będzie wydawał organ administracji architektoniczno-budowlanej w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków. ~~ochronie podlegabryła i wygląd zewnętrzny budynków. Prace prowadzone przy tych obiektach, mogące mieć wpływ na wygląd zewnętrzny budynków – przebudowy, rozbudowy, remonty elewacji, remonty dachu i wymiany pokrycia, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej – winny być zaopiniowane przez wojewódzkiego konserwatora zabytków – na wniosek – konsultowane ze służbami konserwatorskimi i poprzedzone opinią konserwatorską.~~

Ponadto w stosunku do ww. obiektów i obszarów obowiązują następujące kierunki działań ochronnych:

- trwale zachowanie historycznej formy architektonicznej i substancji budowlanej,
- utrzymanie (ewentualnie rewaloryzacja) otoczenia obiektu zabytkowego, zgodnie z historycznym zagospodarowaniem,
- opracowanie rozwiązań inwestycyjnych na podstawie zaleceń konserwatorskich, zgodnie z odpowiednimi przepisami odrębnymi z zakresu ochrony zabytków,
- zapewnienie warunków prawnych i organizacyjnych umożliwiających trwale zachowanie zabytków poprzez ich odpowiednie zachowanie i utrzymanie,
- zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków,
- uwzględnienie działań ochronnych w planowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

W stosunku do zabytkowego parku w Dominowie, kierunki ochrony powinny polegać na:

- utrzymaniu kompozycji przestrzennej poszczególnych założeń, a w szczególności zabytkowych: alei, wewnątrz krajobrazowych, kompozycji roślinnych,
- ochronie zachowanego starodrzewu.

Prace podejmowane na terenie zabytkowego parku w Dominowie (wycinki, nowe nasadzenia, prace pielęgnacyjno-porządkowe, podziały geodezyjne, lokalizowanie nowych budynków, ogrodzenia) winny być opiniowane i uzgadniane z właściwymi służbami konserwatorskimi.

Na terenie gminy zlokalizowane jest 1 stanowisko archeologiczne wpisane do rejestru zabytków archeologicznych województwa lubelskiego. Jest to kurhan wczesnośredniowieczny z IX/X w. (nr rej. C/11), oznaczony numerem ewidencyjnym AZP 79-81/41-1. Ponadto na terenie gminy Głusk

znajdują się stanowiska archeologiczne ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków (5157 stanowisk).

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wszystkie zabytki archeologiczne, bez względu na stan zachowania, podlegają ochronie i opiece. Na obszarach występowania stanowisk archeologicznych prace ziemne są prowadzone pod nadzorem archeologicznym, na zasadach uzgodnionych z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Pozyskany w trakcie badań materiał ruchomy umożliwia uzupełnienie danych o kulturze materialnej mieszkańców. Należy przy tym pamiętać, że zasięg stanowisk archeologicznych został wyznaczony na mapach na podstawie badań powierzchniowych i niekoniecznie może dokładnie odpowiadać zasięgowi występowania pozostałości osadnictwa pradziejowego pod ziemią. Dlatego należy traktować go zawsze orientacyjnie, ponieważ może okazać się, że obiekty archeologiczne zalegają także w sąsiedztwie wyznaczonego na podstawie obserwacji powierzchniowej stanowiska archeologicznego. Niezbędne jest także określenie zasad ochrony zabytków archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków oraz ujętych w gminnej ewidencji zabytków – w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, decyzjach o warunkach zabudowy i inwestycjach celu publicznego

Ustawa z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami reguluje sposób postępowania organów administracji samorządowej w przypadku zgłoszenia przypadkowego odkrycia zabytków archeologicznych, odkrytych podczas inwestycji budowlanych – na podstawie art. 32. 1. Ww. ustawy, kto, w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych, odkrył przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, jest obowiązany:

- 1) wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot;
- 2) zabezpieczyć, przy użyciu dostępnych środków, ten przedmiot i miejsce jego odkrycia;
- 3) niezwłocznie zawiadomić o tym właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, a jeśli nie jest to możliwe, właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

2. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) jest obowiązany niezwłocznie, nie dłużej niż w terminie 3 dni, przekazać wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków przyjęte zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3.

Podobnie należy postępować w przypadku odkryć luźnych (art. 33. 1. ww. ustawy): „Kto przypadkowo znalazł przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem archeologicznym, jest obowiązany, przy użyciu dostępnych środków, zabezpieczyć ten przedmiot i oznakować miejsce jego znalezienia oraz niezwłocznie zawiadomić o znalezieniu tego przedmiotu właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, a jeśli nie jest to możliwe, właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta)”.

W ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w art. 34. 1. Wskazano, że osobom, które odkryły bądź przypadkowo znalazły zabytek archeologiczny, przysługuje nagroda, jeżeli dopełniły one obowiązków określonych odpowiednio w art. 32 ust. 1 lub w art. 33 ust. 1. Tego przepisu nie stosuje się do osób zajmujących się zawodowo badaniami archeologicznymi lub zatrudnionych w grupach zorganizowanych w celu prowadzenia takich badań. Warunki i tryb przyznawania nagród określa (rodzaje nagród, źródła ich finansowania i wysokość nagród pieniężnych) określa Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 1 kwietnia 2004 r. w sprawie nagród za odkrycie lub znalezienie zabytków archeologicznych (Dz.U. 2004 nr 71 poz. 650).

W przypadku podjęcia przez Gminę Głusk informacji o łamaniu zapisów ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami w zakresie ochrony zabytków archeologicznych (np. ich odkryciu i niezgłoszeniu służbom konserwatorskim tego faktu, nielegalnych poszukiwaniach za pomocą detektora metali) – należy zgłosić ten fakt służbom konserwatorskim. Podobnie należy informować służby konserwatorskie o zagrożeniach zabytków archeologicznych wynikających z przyczyn niezależnych od działalności człowieka.

~~Prace ziemne prowadzone w obrębie stanowisk archeologicznych, wskazanych do objęcia ochroną planistyczną, wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych w formie nadzoru. Na badania te należy uzyskać pozwolenie LWKZ. Planowane w obrębie stanowisk archeologicznych zamierzenia inwestycyjne wymagają wcześniejszego uzgodnienia w celu uzyskania zaleceń konserwatorskich dla przedmiotowej inwestycji.~~

~~W przypadku ujawnienia podczas pozostałych, nienadzorowanych archeologicznie prac ziemnych i budowlanych przedmiotów, które posiadają cechy zabytku archeologicznego (np. fragmenty naczyń glinianych, szklanych, znalezisk monetarnych, pozostałości pochówków itp.), osoby prowadzące roboty zobowiązane są wstrzymać wszelkie prace mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryte zabytki, a także zabezpieczyć ten przedmiot i jego miejsce odkrycia, jak również niezwłocznie zawiadomić LWKZ lub Wójta Gminy.~~

Na terenie gminy Glusk ustanawia się następujące strefy ochrony wartości kulturowych:

- ~~▪ **strefę ochrony konserwatorskiej obszaru wpisanego do rejestru zabytków** (obejmującą zespół dworsko-parkowy w Dominowie), w obrębie której obowiązują zasady zagospodarowania oraz kierunki działań ochronnych określone w niniejszym Studium dla zabytków wpisanych do Rejestru Zabytków Województwa Lubelskiego;~~
- ~~▪ **strefę ochrony krajobrazu kulturowego** (obejmującą centralną część gminy w rejonie doliny Czerniejówki), w obrębie której obowiązuje ochrona wartości kulturowych oraz elementów krajobrazu kulturowego. Nowa zabudowa na tym terenie powinna swoją wysokością oraz formą architektoniczną nawiązywać do tradycji miejscowej.~~

Na terenie gminy Glusk nie zidentyfikowano obszarów stanowiących dobro kultury współczesnej.

~~*W przypadku likwidacji istniejącego obiektu lub obszaru zabytkowego, lub jego skreślenia z rejestru zabytków lub gminnej/wojewódzkiej ewidencji zabytków, nakazy, zakazy i ograniczenia w stosunku do niego przestają obowiązywać.*~~

~~*W przypadku wpisania do rejestru zabytków lub gminnej/wojewódzkiej ewidencji zabytków nowych obiektów lub obszarów, niewymienionych w niniejszym Studium, należy stosować wszelkie nakazy, zakazy i ograniczenia dla nich obowiązujące na podstawie przepisów odrębnych.*~~

ROZDZIAŁ 6

KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI DROGOWEJ:

Układ komunikacji drogowej na terenie gminy Głusk stanowią:

- droga krajowa nr 12 - droga publiczna klasy ekspresowej relacji: granica państwa - Łęknica - Żary - Żagań - Szprotawa - Przemków - Radwanice - Drożów - Głogów - Szlichtyngowa - Wschowa - Leszno - Gostyń - Jarocin - Pleszew - Kalisz - Błaszki - Sieradz - Łask - Piotrków Trybunalski - Sulejów - Opoczno - Przysucha - Radom - Zwoleń - Puławy - Kurów - Lublin - Piaski - Chełm - Dorohusk - granica państwa,
- droga krajowa nr 17 - droga publiczna klasy ekspresowej relacji: Warszawa (Zakręt) - Garwolin - Ryki - Kurów - Lublin - Piaski - Krasnystaw - Zamość - Tomaszów Lubelski - Hrebenne - granica państwa.
- droga wojewódzka nr 835 - droga publiczna klasy głównej ruchu przyspieszonego, łącząca Lublin z Grabownicą Starzeńską,
- drogi powiatowe:
 - 2265L – relacji Niedrzwica Duża - Prawiedniki - Lublin,
 - 2268L – relacji Nowiny - Osmolice,
 - 2269L – relacji Lublin - Bychawa,
 - 2270L – relacji Prawiedniki - Mętów,
 - 2271L – relacji Wólka Abramowicka - Dominów,
 - 2272L – relacji Lublin - droga woj. nr 837,
 - 2107L – relacji Lublin - Wierzchowiska,
 - 2109L – relacji Kliny - Bystrzejowice,
 - 2273L – relacji Lublin - Kalinówka,
- drogi gminne stanowiące połączenia lokalne i obsługujące tereny istniejącej zabudowy.

W Studium zakłada się następujące kierunki rozwoju sieci drogowej na terenie gminy Głusk:

W zakresie dróg krajowych nr 12 i nr 17 (wspólny przebieg tych dróg na odcinku w granicach administracyjnych gminy Głusk):

- utrzymanie istniejących granic pasa drogowego oraz przyjmowanie parametrów technicznych właściwych dla dróg klasy ekspresowej, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi z zakresu dróg publicznych,
- wszelkie zmiany zagospodarowania terenów przylegających do pasa drogowego dróg krajowych muszą być zgodne z przepisami odrębnymi z zakresu dróg publicznych oraz prawa budowlanego,
- dostępność komunikacyjna do drogi ekspresowej S12/S17 jest możliwa wyłącznie poprzez istniejące węzły drogowe. Dla nowych terenów budowlanych obsługę komunikacyjną działek budowlanych przylegających do pasa drogowego drogi S12/S17 należy zapewnić w pierwszej kolejności siecią dróg publicznych niższych klas technicznych lub drogami wewnętrznymi, z włączeniem do drogi krajowej na istniejących lub projektowanych węzłach drogowych. W sytuacjach, gdy poszczególne tereny posiadają zjazdy z dodatkowych jezdni zlokalizowanych w pasie drogowym drogi ekspresowej, obsługa komunikacyjna może odbywać się również tymi jezdniami,

- obiekty budowlane na terenach przylegających do drogi ekspresowej S12/S17 należy lokalizować poza zasięgiem uciążliwości tych dróg, zachowując odległość od zewnętrznych krawędzi tych dróg zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu dróg publicznych.

W zakresie drogi wojewódzkiej nr 835:

- utrzymanie istniejących granic pasa drogowego oraz przyjmowanie parametrów technicznych właściwych dla dróg klasy głównej ruchu przyspieszonego, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi z zakresu dróg publicznych. Dopuszcza się możliwość zmiany pasa drogowego, zgodnie z potrzebami rozbudowy drogi wojewódzkiej,
- dopuszczalna jest modernizacja i przebudowa drogi wojewódzkiej zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu dróg publicznych,
- dopuszczalne jest przyjmowanie innych szerokości drogi, w szczególności w sytuacjach podyktowanych skomplikowanymi warunkami terenowymi, własnościowymi lub istniejącym stanem zagospodarowania terenu bądź koniecznością zapewnienia prawidłowego funkcjonowania drogi,
- dostępność poszczególnych terenów do drogi wojewódzkiej należy zapewnić wewnętrznymi układami komunikacyjnymi, połączonymi z tą drogą poprzez drogi niższej kategorii, a w przypadku ich braku bezpośrednio z drogi wojewódzkiej, za pomocą istniejących lub projektowanych zjazdów z tej drogi,
- dopuszcza się przebudowę włączeń do drogi wojewódzkiej (skrzyżowań i zjazdów) na warunkach określonych przez Zarządcę drogi. Przy lokalizacji nowych, bezpośrednich włączeń (skrzyżowań i zjazdów publicznych) do drogi wojewódzkiej oraz przebudowie istniejących włączeń, należy uwzględnić rozwiązania techniczne, pozwalające zapewnić bezpieczeństwo wszystkim uczestnikom ruchu drogowego, takie jak np. rozbudowa dróg wojewódzkich o dodatkowe pasy ruchu dla relacji skrzyżujących (lewoskręty czy pasy włączenia i wyłączenia pojazdów), zmiana lokalizacji zjazdów przy równoczesnej likwidacji zjazdów istniejących,
- obiekty budowlane na terenach przylegających do dróg wojewódzkich należy lokalizować poza zasięgiem uciążliwości tych dróg, zachowując odległość od zewnętrznych krawędzi tych dróg zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu dróg publicznych. Ponadto urządzenia reklamowe (tablice, szyldy itp.) należy lokalizować w taki sposób, aby nie powodowały one uciążliwości dla uczestników ruchu drogowego.

W zakresie dróg powiatowych:

- drogi powiatowe należy projektować przyjmując parametry techniczne właściwe dla dróg klasy zbiorczej i lokalnej, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi z zakresu dróg publicznych,
- dopuszczalne jest przyjmowanie innych klas technicznych lub innych szerokości dróg, w szczególności w sytuacjach podyktowanych skomplikowanymi warunkami terenowymi, własnościowymi lub istniejącym stanem zagospodarowania terenu bądź koniecznością zapewnienia ich prawidłowego funkcjonowania,
- rozdzielenie ruchu kołowego i pieszo–rowerowego, w szczególności w granicach obszarów zabudowanych.

W zakresie dróg gminnych:

- drogi gminne należy projektować przyjmując parametry techniczne właściwe dla dróg klasy lokalnej i dojazdowej, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi z zakresu dróg publicznych,
- dopuszczalne jest przyjmowanie innych klas technicznych lub innych szerokości dróg, w szczególności

w sytuacjach podyktowanych skomplikowanymi warunkami terenowymi, własnościowymi lub istniejącym stanem zagospodarowania terenu bądź koniecznością zapewnienia ich prawidłowego funkcjonowania,

- sukcesywne uzupełnianie istniejącej siatki dróg gminnych o nowe odcinki dróg lub nowe drogi, w miejscach i sytuacjach podyktowanych aktualnymi potrzebami,
- rozdzielenie ruchu kołowego i pieszo–rowerowego, w szczególności w granicach obszarów zabudowanych.

Sieć dróg publicznych może zostać uzupełniona drogami niepublicznymi: wewnętrznymi, polnymi, leśnymi oraz dojazdami. Nowoprojektowane drogi wewnętrzne służące do obsługi więcej niż jednej działki budowlanej powinny posiadać szerokość w liniach rozgraniczających nie mniejszą niż 5 m.

Na rysunku Studium „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” wyznaczono tereny komunikacji drogowej, oznaczone symbolem KS. Na terenach tych jako funkcję podstawową przyjmuje się realizację systemu odwodnienia dla drogi ekspresowej S12/S17.

Drogi pożarowe muszą posiadać parametry zgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi.

Na rysunku Studium „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” przedstawiono podstawowy układ drogowy gminy Głusk. Dopuszcza się jego uzupełnienie o drogi niezbędne do prawidłowej obsługi komunikacyjnej, w szczególności w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Przedstawione na rysunku Studium „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” przebiegi dróg mają charakter orientacyjny i mogą być korygowane oraz uszczegóławiane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Dopuszczalne jest przyjmowanie zmienionych przebiegów dróg, zwłaszcza w sytuacjach podyktowanych skomplikowanymi warunkami terenowymi, własnościowymi lub stanem zagospodarowania terenu.

KIERUNKI ROZWOJU UKŁADU KOMUNIKACJI KOLEJOWEJ:

Przez teren gminy Głusk nie przebiegają linie kolejowe.

Na terenie gminy dopuszcza się realizację nowej infrastruktury kolejowej: linii kolejowych, bocznic kolejowych i stacji kolejowych, obsługujących zarówno ruch towarowy, jak i pasażerski - na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

KIERUNKI ZAGOSPODOAROWANIA WYNIKAJĄCE Z POŁOŻENIA GMINY W STREFIE ODDZIAŁYWANIA LOTNISKA W ŚWIDNIKU:

Północna część gminy Głusk leży w zasięgu nieprzekraczalnych ograniczeń wysokości obiektów budowlanych (budynki i budowle, w tym inwestycje celu publicznego z zakresu łączności publicznej) oraz naturalnych, wskazanych na rysunku Studium „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”.

W odległości do 5 km od granicy lotniska zabrania się budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych, które mogą stanowić źródło żerowania ptaków, z kolei na nieruchomościach w rejonach podejść do lądowania zabrania się sadzenia i uprawy krzewów i drzew mogących stanowić przeszkody lotnicze.

Ponadto znaczna część obszaru gminy Głusk znajduje się w zasięgu powierzchni ograniczającej (powierzchnia BRA) zabudowę od lotniczego urządzenia naziemnego - radiolatarni ogólnokierunkowej (DVOR). W strefie tej występują ograniczenia w realizacji turbin wiatrowych o wysokości powyżej 255 m n.p.m.

Warunki wynikające z wyznaczenia tych stref dla istniejącego i planowanego użytkowania terenu należy określić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem rzeczywistych przebiegów granic wspomnianych stref.

KIERUNKI ROZWOJU TRANSPORTU PUBLICZNEGO:

Przewozy pasażerskie wewnątrz i na zewnątrz gminy będą realizowane trasami komunikacji zbiorowej autobusowej i minibusowej. Uzupełniającą rolę w obsłudze gminy w relacjach wewnętrznych pełnić będzie podsystem rowerowy.

KIERUNKI ROZWOJU DRÓG ROWEROWYCH I TRAS TURYSTYCZNYCH:

Układ komunikacyjny gminy może zostać uzupełniony ścieżkami rowerowymi, których budowę należy poprowadzić w oparciu o przebieg istniejących dróg lokalnych, wykorzystując fakt, iż odległości liniowe między poszczególnymi miejscowościami w gminie są niewielkie. Układ komunikacji rowerowej w gminie powinien zostać uzupełniony w szczególności o drogi rowerowe stanowiące dojazdy do szkół, przedszkoli, urzędów i innych obiektów użyteczności publicznej.

Drogi rowerowe mogą być realizowane jako: element pasa drogowego, jako odrębna droga rowerowa poza pasem drogowym lub jako wydzielony pas jezdni przeznaczony do ruchu rowerów.

Drogi rowerowe powinny być zrealizowane w taki sposób, aby tworzyły powiązany ze sobą system gwarantujący bezpieczeństwo ich użytkowników.

Drogi rowerowe o przeznaczeniu turystycznym mogą mieć charakter oznakowanych tras turystycznych bez wydzielonego specjalnego pasa przeznaczonego do poruszania się rowerów i powinny być wytyczane w sposób łączący największe atrakcje przyrodnicze i kulturowe gminy oraz gmin ościennych i regionu.

Ponadto na obszarze całej gminy Głusk dopuszcza się wyznaczanie turystycznych tras rowerowych, pieszych, konnych i samochodowych, w zależności od zapotrzebowania. Ewentualne trasy konne powinny być realizowane na drogach polnych i leśnych, poza obszarami zabudowanymi.

ZASADY PARKOWANIA POJAZDÓW:

Miejsca parkowania pojazdów dla nowych inwestycji należy realizować w pierwszej kolejności na terenie działki budowlanej, na której realizowana jest dana inwestycja. Miejsca postojowe muszą być rozmieszczane na działce budowlanej w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

Proponuje się następujące minimalne ilości miejsc postojowych dla poszczególnych, nowych inwestycji:

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej – 1 miejsce postojowe na 1 lokal mieszkalny,
- dla zabudowy zagrodowej – 1 miejsce postojowe na 1 lokal mieszkalny,
- dla pozostałych funkcji w zależności od przeznaczenia terenu i potrzeb, minimalna ilość miejsc postojowych dla samochodów i warunki parkowania powinny zostać określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,

Dla obiektów usług publicznych oraz obiektów handlowych i usługowych należy przewidzieć miejsca i urządzenia do parkowania rowerów.

KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ:

W niniejszym Studium zakłada się docelowo zapewnienie dostępu do infrastruktury technicznej wszystkim mieszkańcom gminy Głusk w sposób zgodny z zapotrzebowaniem przy uwzględnieniu warunków ekonomicznych.

W zakresie zaopatrzenia w wodę w Studium zakłada się:

- docelowe zaopatrzenie w wodę obiektów i działek budowlanych ze zbiorczej sieci wodociągowej,
- możliwość zaopatrzenia w wodę z indywidualnych ujęć wód (studni) dla terenów przeznaczonych pod zabudowę (jako rozwiązań tymczasowych) do czasu realizacji zbiorczej sieci wodociągowej, a także poza tymi terenami, w sytuacjach kiedy doprowadzenie zbiorczej sieci wodociągowej jest nieuzasadnione ekonomicznie,
- sukcesywną rozbudowę i modernizację zbiorczej sieci wodociągowej,
- zasilanie zbiorczej sieci wodociągowej z istniejących ujęć wód podziemnych,
- możliwość realizacji nowych ujęć wód i stacji uzdatniania wód w szczególności w celu: zasilania zbiorczej sieci wodociągowej, obiektów produkcyjnych, realizacji ogólnodostępnych punktów czerpalnych, studni awaryjnych, na zasadach określonych w przepisach odrębnych,
- przystosowanie sieci wodociągowej do pełnienia warunków przeciwpożarowych, zapewnienie odpowiedniego zaopatrzenia wodnego do zewnętrznego gaszenia pożarów oraz zapewnienie dróg pożarowych dla nowo projektowanych obiektów – zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu dróg pożarowych i przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę.

W zakresie gospodarki ściekowej w Studium zakłada się:

- docelowe podłączenie do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej wszystkich obiektów i działek budowlanych,
- do czasu uzbrojenia terenów budowlanych w zbiorczą sieć kanalizacji sanitarnej, dopuszcza się możliwość odprowadzania ścieków do indywidualnych zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków,
- dopuszczenie docelowego indywidualnego oczyszczania ścieków w przydomowych oczyszczalniach ścieków lub odprowadzanie ich do szczelnych zbiorników bezodpływowych tylko na obszarach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą siecią kanalizacji sanitarnej, przy czym lokalizowanie przydomowych oczyszczalni ścieków musi być ograniczone do miejsc, na których odprowadzanie ścieków do gruntu nie będzie zagrażało jakości wód podziemnych lub powierzchniowych,
- odprowadzanie ścieków do kolektorów grawitacyjnych miejskiego systemu kanalizacji sanitarnej prowadzonych wzdłuż doliny Czerniejówki, możliwa jest również budowa oczyszczalni ścieków na terenie gminy Głusk, jak również budowa nowych przepompowni ścieków,
- dla działek budowlanych zagospodarowywanie wód opadowych i roztopowych w pierwszej kolejności w granicach działki budowlanej poprzez infiltrację do gruntu z możliwością retencjonowania nadmiaru wód opadowych i roztopowych w otwartych lub zamkniętych zbiornikach,
- odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z terenów: utwardzonych dróg publicznych i placów publicznych powierzchniowym systemem odprowadzania tych wód lub przez infiltrację do gruntu,
- zabezpieczenie możliwości realizacji lokalnych sieci kanalizacji deszczowej w obrębie obszarów zwartej zabudowy,
- podczyszczanie wód opadowych i roztopowych zgodnie z przepisami odrębnymi,
- gromadzenie gnojowicy i obornika w gospodarstwach rolnych zgodnie z przepisami odrębnymi,
- dostosowanie, ze względu na ochronę wód podziemnych, lokalizacji nowych obiektów, szczególnie tych, które mogą powodować przekroczenie standardów jakości środowiska obowiązujących na podstawie przepisów odrębnych.

W zakresie sieci elektroenergetycznej zakłada się:

w zakresie elektroenergetycznej sieci przesyłowej (o napięciu powyżej 110 kV):

- dopuszcza się odbudowę, rozbudowę, przebudowę istniejących linii 220 kV oraz ewentualną budowę nowych linii na ich miejscu (realizacja inwestycji po trasie istniejącej linii nie wyłącza możliwości rozmieszczenia słupów i urządzeń niezbędnych do korzystania z linii w innych niż dotychczasowych miejscach),
- ustala się wydzielony pas technologiczny dla napowietrznych linii elektroenergetycznych najwyższych napięć 220 kV o szerokości 25,0 m od osi linii w obu kierunkach,
- w pasie technologicznym elektroenergetycznych linii przesyłowych:
 - zakazuje się lokalizacji budynków mieszkalnych lub przeznaczonych na stały pobyt ludzi (w indywidualnych przypadkach, odstępstwa od tej zasady może udzielić Właściciel linii),
 - zakazuje się sadzenia drzew oraz roślinności wysokiej,
 - zalesienia terenów rolnych w pobliżu linii 220 kV należy uzgadniać z Właścicielem linii,
 - lokalizacja obiektów budowlanych zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stacji paliw i stref zagrożonych wybuchem w bezpośrednim sąsiedztwie pasa technologicznego wymaga uzgodnień z Właścicielem linii,
- lokalizacja nowych obiektów w pobliżu elektroenergetycznej sieci przesyłowej powinna odbywać się na warunkach określonych w przepisach odrębnych, w tym w Polskich Normach,

w zakresie elektroenergetycznej sieci dystrybucyjnej (o napięciu 110 kV i niższym):

- zaopatrzenie w energię elektryczną z istniejących i projektowanych sieci elektroenergetycznych lub alternatywnych źródeł energii, w szczególności energii słonecznej,
- możliwość eksploatacji i modernizacji istniejących linii elektroenergetycznych sieci dystrybucyjnej oraz nowych linii po ich ewentualnym wybudowaniu. Dla usytuowania urządzeń elektroenergetycznych nie jest wymagane zachowanie linii zabudowy,
- dopuszcza się przebudowę sieci elektroenergetycznych, z którą koliduje planowane zagospodarowanie terenu w sposób i na warunkach określonych przez Operatora sieci. Koszty związane z przebudową poniesie Podmiot wchodzący w kolizję,
- ustala się wydzielony pas technologiczny dla napowietrznych linii elektroenergetycznych sieci dystrybucyjnej:
 - dla linii WN110 kV o szerokości 20,0 m od osi linii w obu kierunkach,
 - dla linii SN 30 kV i 15 kV o szerokości 7,5 m od osi linii w obu kierunkach.Wszelkie zagospodarowanie w obrębie ww. pasów technologicznych wymaga spełnienia wymagań wynikających z przepisów odrębnych, a także wymaga uzgodnienia z Właścicielem sieci,
- dla elektroenergetycznych linii kablowych ustala się wydzielony pas technologiczny o szerokości minimum 1,0 m. W ich obrębie zakazuje się sadzenia drzew, realizacji zabudowy oraz składowania materiałów, w celu zapewnienia dojazdu oraz stałej dostępności terenu dla służb eksploatacyjnych,
- lokalizacja nowych obiektów w pobliżu elektroenergetycznej sieci dystrybucyjnej powinna odbywać się na warunkach określonych w przepisach odrębnych, w tym w Polskich Normach,
- przy zadrzewieniach na terenach planowanej zabudowy należy zachować wymagane przepisami odrębnymi odległości gałęzi i drzew od urządzeń i linii elektroenergetycznych.

W zakresie zaopatrzenia w ciepło w Studium zakłada się:

- zaopatrzenie w ciepło z indywidualnych lub zbiorowych źródeł ciepła, w stopniu zgodnym z zapotrzebowaniem,
- stosowanie niskoemisyjnych urządzeń do wytwarzania energii cieplnej lub technologii ograniczających emisje zanieczyszczeń,

- preferencje dla paliw ekologicznych (paliw gazowych, ciekłych, energii elektrycznej) i odnawialnych źródeł energii.

W zakresie zaopatrzenia w gaz w Studium zakłada się:

- zaopatrzenie w gaz ziemny z sieci gazociągów zgodnie z przepisami odrębnymi, po każdorazowym uzgodnieniu z operatorem systemu dystrybucyjnego, będzie ono zależało od szczegółowych warunków technicznych i ekonomicznych uzasadniających rozbudowę sieci gazowej,
 - dopuszcza się, w zależności od potrzeb, budowę, przebudowę, rozbudowę oraz modernizację istniejącej sieci gazowej (w tym modernizację lub przebudowę infrastruktury gazowej wysokiego ciśnienia) na terenie gminy,
 - dopuszcza się prowadzenie sieci gazowych niskiego i średniego ciśnienia w liniach rozgraniczających dróg (z wyjątkiem pasa drogowego drogi ekspresowej S12/S17),
 - dopuszcza się możliwość stawiania stacji gazowych i wydzielania terenu dla potrzeb ich budowy bez konieczności opracowywania dokumentów planistycznych,
 - nakazuje się zachowanie stref kontrolowanych dla gazociągów i przyłączy gazowych układanych w ziemi lub nad ziemią:
 - dla gazociągu wysokiego ciśnienia DN500 Felin-EC Wrotków:
 - dla budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego - 16,25 m od osi gazociągu w obu kierunkach,
 - dla budynków mieszkalnych zabudowy jedno- i wielorodzinnej, wolnostojących budynków niemieszkalnych (stodół, garaży, szop), obiektów zakładów przemysłowych, parkingów dla samochodów oraz dla przewodów kanalizacyjnych, kanałów sieci ciepłej, kanalizacji kablowej, wodociągów oraz studzienek kanalizacji mających bezpośrednie połączenie z pomieszczeniami dla ludzi i zwierząt - 15,0 m od osi gazociągu w obu kierunkach,
 - dla pozostałych projektowanych obiektów terenowych - odległość zgodna z przepisami odrębnymi z zakresu sieci gazowych i ich usytuowania,
 - dla gazociągów średniego i niskiego ciśnienia - 1,0 m (po 0,5 m od osi gazociągu w obu kierunkach),
- w ww. strefach kontrolowanych obowiązują zasady i ograniczenia w zagospodarowaniu wynikające z przepisów odrębnych z zakresu sieci gazowych i ich usytuowania,
- każda zmiana zagospodarowania terenu, przez który przebiega gazociąg wymaga uzgodnienia z Operatorem sieci gazowej,
 - należy zachować odległości podstawowe projektowanych obiektów terenowych od istniejących gazociągów zgodnie z odpowiednim Rozporządzeniem w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe, obowiązującym w dniu wydania pozwolenia na budowę sieci gazowej zgodnie z przepisami Prawa budowlanego, na których to występują ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu,
 - nakazuje się zachowanie pasów eksploatacyjnych od gazociągu wysokiego ciśnienia o szerokości 3,0 m od osi gazociągu w obu kierunkach, w której nie należy prowadzić działalności mogącej mieć negatywny wpływ na integralność sieci gazowej wysokiego ciśnienia, w tym w szczególności sadzić drzew i krzewów.

W zakresie sieci telekomunikacyjnej:

W Studium zakłada się sukcesywny rozwój sieci telefonii przewodowej, w szczególności światłowodowej i bezprzewodowej zgodnie z zapotrzebowaniem oraz sieci teleinformatycznych.

W zakresie gospodarki odpadami:

W zakresie gospodarki odpadami, w Studium nie planuje się realizacji wysypiska odpadów na terenie gminy Głusk. Zakłada się składowanie i utylizowanie odpadów na składowisku spełniającym warunki określone w przepisach odrębnych, zlokalizowanym poza terenem gminy, z którym Gmina Głusk podpisze stosowne umowy.

W zakresie dalekosiężnych sieci przesyłowych

Na terenie całej gminy Głusk dopuszcza się lokalizację niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania Wspólnoty Europejskiej, państwa, regionu lub gminy wszelkich sieci i urządzeń przesyłowych, również tych niewskazanych na rysunku Studium „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”.

Ponadto na całym obszarze gminy Głusk dopuszcza się, w zależności od potrzeb, wyznaczanie terenów oraz lokalizację wszelkich niezbędnych obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej służących prawidłowemu funkcjonowaniu gminy.

ROZDZIAŁ 7

OBSZARY ZDEGRADOWANE

Jak wskazuje Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Głusk na lata 2017-2023, delimitacja obszaru zdegradowanego gminy Głusk odbyła się poprzez zbadanie wskaźników dotyczących sołectw pod kątem wskazywania stanu kryzysowego. Proces delimitacji odbywał się następująco:

1. Dla wszystkich sołectw przeprowadzono diagnozę (analizę wskaźnikową), mającą na celu identyfikację występowania stanu kryzysowego.

2. Do obszaru zdegradowanego zaliczono miejscowości spełniające jednocześnie następujące kryteria:

a) analiza wskaźnikowa pokazała największe nagromadzenie negatywnych zjawisk z zakresu:

- bezrobocia (wskaźniki: liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców lub liczba długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców),
- ubóstwa (wskaźniki dotyczące ubóstwa, zdrowia, zaradności życiowej, bezrobocia uwzględniające liczbę osób korzystających z opieki społecznej ze względu na występowanie danego problemu na 100 mieszkańców),
- przestępczości (wskaźniki dotyczące, przestępstw i wykroczeń na 100 mieszkańców),
- niskiego poziomu edukacji (wskaźnik: średnia wyniku egzaminu szóstoklasistów),
- niskiego poziomu kapitału społecznego (wskaźniki: liczba organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców, kwota pozyskanych z Gminy środków na projekty dla miejscowości na 100 mieszkańców, oraz wskaźnik ilości złożonych wniosków o dotację do Urzędu Gminy na 100 mieszkańców),
- niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym (wskaźniki: liczba osób uczestniczących na zebraniach przy uchwaleniu funduszu sołeckiego i kwota dofinansowania na fundusz sołecki na 100 mieszkańców) ,

b) występowanie przynajmniej jednego policzonego w analizie wskaźnikowej negatywnego zjawiska z zakresu:

- gospodarczego – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw,
- środowiskowego – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
- przestrzenno-funkcjonalnego – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych,
- technicznego – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Według diagnozy 8 miejscowości spełniło warunki do uznania ich za obszary zdegradowane. Do wyliczenia intensywności stanu kryzysowego przyjęto sześć obszarów: ubóstwo, przestępczość, bezrobocie, edukację, aktywność społeczną i kapitał społeczny.

Obszar zdegradowany podzielono na 8 podobszarów obejmujących sołectwa (kolejność według malejącej sumy intensywności koncentracji negatywnych zjawisk):

- Żabia Wola,
- Głuszczyzna,
- Kolonia Prawiedniki,
- Abramowice Prywatne,
- Wilczopole,
- Kolonia Wilczopole,
- Majdan Mętowski,
- Dominów.

Przedstawiona w dokumencie analiza wskazuje na bardzo wysoką intensywność zjawisk ubóstwa i przestępczości w sołectwie Żabia Wola. W kategorii ubóstwa negatywnie wyróżnia się także Głuszczyzna, tuż przed sołectwami Kolonia Wilczopole, Wilczopole oraz Majdan Mętowski. Sołectwo Abramowice Prywatne, pomimo bardzo pozytywnych wyników dotyczących ubóstwa, bezrobocia, poziomu edukacji i aktywności społecznej, znajduje się na drugim miejscu w gminie pod względem intensywności koncentracji przestępczości, zaraz za sołectwem Żabia Wola. W kategorii przestępczości pozytywnie wyróżnia się Majdan Mętowski, natomiast najlepszy wskaźnik (wskazujący na najmniejszą intensywność koncentracji negatywnego zjawiska) z zakresu bezrobocia i poziomu edukacji wykazano dla sołectwa Abramowice Prywatne.

Obszar rewitalizacji wyznaczono w oparciu o wskazane obszary zdegradowane, włączając do analizy kolejne kryteria ze względu na ograniczenia związane z liczbą ludności i wielkością obszaru do rewitalizacji. Obszarem rewitalizacji może bowiem zostać obszar zdegradowany w całości lub jego części, jeśli łącznie nie przekracza 20% powierzchni gminy i 30% jej ludności.

Do obszaru rewitalizacji postanowiono włączyć działki, na których są świetlice w miejscowościach Mętów i Ćmiłów oraz działkę, gdzie działa Fundacja Camino. Świetlice te po modernizacji będą oddziaływać na obszar Głuszczyzny i Kolonii Prawiedniki (Mętów) oraz Żabiej Woli (Ćmiłów). Zaproponowano także włączenie obszarów, w których występuje znaczne nagromadzenie negatywnych zjawisk, czyli miejscowości Kolonia Wilczopole i Dominów. Infrastruktura Dominowa może posłużyć także mieszkańcom Żabiej Woli, natomiast infrastruktura w Kolonii Wilczopole wymaga modernizacji i doposażenia.

W sołectwach wiejskich wskazanych do objęcia rewitalizacją zamieszkuje 2 351 osób, co daje mniej niż 30% mieszkańców gminy (liczba ludności na terenie gminy w 2016 r.: 10 143 osoby).

Wyznaczony obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 1073 ha, co stanowi mniej niż 20% powierzchni gminy Głusk (wynoszącej 6421,129 ha).

Podstawowymi celami procesu rewitalizacji są:

- modernizacja infrastruktury służącej rewitalizacji.
- rozwój społeczności przez wsparcie rodziny.

- aktywizacja zawodowa i wsparcie przedsiębiorczości.
- poszerzenie możliwości rozwoju dzieci i młodzieży.
- wzrost zaangażowania społeczności lokalnej obszaru rewitalizacji poprzez działania integrujące.
- poprawa sfery przestrzenno-funkcjonalnej terenów rewitalizacji.

Zgodnie z Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Głusk na lata 2017-2023 na wyznaczonych obszarach rewitalizacji przewiduje się następujące działania:

- zagospodarowanie otoczenia stawów w Dominowie,
- rozbudowa budynku świetlicy w Ćmiłowie,
- zebranie pomysłów mieszkańców na wykorzystanie budynku świetlicy w Ćmiłowie,
- poprawa dostępności świetlicy w Ćmiłowie dla mieszkańców Żabiej Woli,
- Dom Spotkania Kultur i Religii Na Lubelskiej Drodze św. Jakuba w Ćmiłowie,
- wykonanie dla dzieci górki (toru) do zjeżdżania na sankach w miejscowości Dominów,
- utworzenie miejsca spotkań w Żabiej Woli,
- budowa boiska sportowego wraz z zapleczem sanitarno-szatniowym w Dominowie,
- rewitalizacja piwnic budynku w Dominowie ul. Rynek 1 na Centrum rekreacji Dominów,
- wykonanie energooszczędnego oświetlenia ulicznego w miejscowości Dominów,
- przebudowa i nadbudowa budynku OSP w Mętowie,
- zebranie pomysłów mieszkańców na wykorzystanie budynku OSP w Mętowie,
- zagospodarowanie terenu wraz z urządzeniem placu zabaw na działce nr ew. 478/8 w Głuszczyźnie,
- poprawa dostępności komunikacyjnej mieszkańców Głuszczyzny,
- budowa przystanku turystycznego z widokiem na dopływ rzeki Skrzyniczanki do rzeki Czerniejówki w Głuszczyźnie,
- poprawa dostępności komunikacyjnej mieszkańców Kolonii Prawiedniki,
- rozbudowa budynku świetlicy w Wilczopolu Kolonia,
- pomysły mieszkańców na wykorzystanie budynku świetlicy w Wilczopolu Kolonia,
- modernizacja boiska sportowego w Wilczopolu Kolonia,
- poprawa dostępności komunikacyjnej mieszkańców Kolonii Wilczopole poprzez wykonanie chodnika wraz z energooszczędnym oświetleniem ulicznym,
- mobilny punkt konsultacyjny profilaktyki zapobiegania przemocy na obszarze rewitalizacji,
- projekt działania 11.1 RPO WL (cały obszar rewitalizacji).

Kolejne obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji będą wskazywane, na podstawie przepisów odrębnych, w kolejnych edycjach lokalnych programów rewitalizacji.

ROZDZIAŁ 8

OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Obszarami, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym, wyznaczonymi w Studium są:

- drogi powiatowe i gminne,
- obszary, na których są lub będą rozmieszczone obiekty usług publicznych, w szczególności usług: administracji, bezpieczeństwa publicznego i bezpieczeństwa państwa, oświaty, zdrowia, opieki społecznej, kultury, łączności,
- obszary, na których są lub będą rozmieszczone publiczne obiekty sportowo–rekreacyjne,
- projektowany cmentarz w Ćmiłowie,
- teren placu publicznego w Dominowie,
- obszary, na których rozmieszczone są lub będą publiczne tereny zieleni parkowej.

Lokalizacja inwestycji celu publicznego dopuszczona jest na obszarze całej gminy, także poza wymienionymi wyżej obszarami.

ROZDZIAŁ 9

**OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE
CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM,
ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI
PROGRAMÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 48 UST. 1 USTAWY O
PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM Z DNIA
27 MARCA 2003 ROKU**

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego na terenie gminy Głusk planowana jest do realizacji jedna inwestycja celu publicznego o znaczeniu lokalnym: przebudowa drogi wojewódzkiej nr 835 (odcinek od km 10+014 do km 43+162, Lublin-Wysokie).

ROZDZIAŁ 10

**OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH, W
TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ
I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY
PRZESTRZENI PUBLICZNEJ**

Przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nakazują określenie w studium obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, oraz obszarów, które wymagają przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.

Zgodnie z art. 10 ust. 3 ww. ustawy obowiązek przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego powstaje po upływie 3 miesięcy od dnia ustanowienia tego obowiązku czyli uchwalenia studium.

Na terenie gminy Głusk nie występują tereny, dla których sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe na podstawie przepisów odrębnych. W Studium nie wyznacza się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszarów przestrzeni publicznej.

ROZDZIAŁ 11

**OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ
MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W
TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA
GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE
I NIELEŚNE**

Dla całego obszaru gminy Głusk obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Nowe plany zagospodarowania przestrzennego będą sporządzane sukcesywnie w zależności od potrzeb, w szczególności dla terenów wskazanych pod zabudowę na rysunku Studium „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”.

W Studium nie określa się granic obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Granice te będą określone w stosownych uchwałach Rady Gminy Głusk w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu miejscowego lub jego zmiany.

W myśl ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego sporządza się dla całych terenów wymagających uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze (za wyjątkiem obszarów położonych w granicach administracyjnych miast) i leśnych na cele nieleśne. W przypadku braku zgody właściwych organów na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych lub leśnych na cele nierolnicze lub nieleśne należy pozostawić je w dotychczasowym użytkowaniu.

ROZDZIAŁ 12

KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Zgodnie z rysunkiem Studium „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”, użytki rolne na terenie gminy zajmować będą powierzchnię ok. 3230 ha, co stanowić będzie ok. 50% powierzchni gminy. Na terenie całej gminy należy podjąć wszelkie działania sprzyjające poprawie rentowności gospodarki rolnej, w szczególności należy ograniczyć dalszą parcelację gruntów rolnych i dążyć do tworzenia dużych powierzchniowo gospodarstw rolnych. Należy ograniczyć powstawanie nowych gospodarstw rolnych, poza gospodarstwami specjalistycznymi, oraz dalsze rozprzestrzenianie się i rozpraszanie zabudowy na tereny otwarte, poza tereny wskazane do zabudowy na rysunku Studium „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”.

Gmina Głusk jest poddana silnym procesom urbanizacyjnym, co ma związek z jej położeniem w zasięgu Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego (LOM). W przyszłości będzie się to wiązało ze zmniejszeniem (o ok. 10-15%) ogólnej powierzchni użytków rolnych w gminie.

Jako obszary najbardziej predysponowane do prowadzenia produkcji rolnej, ze względu na korzystne warunki glebowe, wskazuje się sołectwa: Wilczopole, Kolonia Wilczopole, Kliny i Majdan Mętowski.

Lasy stanowią niecałe 8% powierzchni gminy. Największe kompleksy leśne znajdują się w południowej i centralnej części gminy. W Studium zakłada się utrzymanie istniejących obszarów leśnych, ponadto przewiduje się powiększenie powierzchni lasów przez zalesiania realizowane m.in. w ramach regulacji granicy polno-leśnej oraz zalesiania gleb najniższych klas bonitacyjnych.

Zakłada się następujące kierunki i zasady dotyczące kształtowania terenów w ramach rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

Zasady zagospodarowania terenów rolnych (R, R*), terenów łąk, pastwisk i nieużytków (Ł, Ł*):

- szeroko rozumiana produkcja rolnicza,
- dopuszcza się zachowanie istniejącej zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej, jej rozbudowę, nadbudowę i przebudowę,
- dopuszcza się realizację nowej zabudowy zagrodowej oraz zabudowy związanej z produkcją i przetwórstwem rolnym w ramach rozbudowy istniejących gospodarstw rolnych, dla której należy przyjmować wskaźniki zabudowy i zagospodarowania terenu jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej (M),
- w zabudowie zagrodowej dopuszcza się chów lub hodowlę zwierząt w liczbie mniejszej niż 210 DJP w oparciu o miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego,
- jako funkcje uzupełniające dopuszcza się przetwórstwo rolno-spożywcze, usługi w rolnictwie, agroturystykę i turystykę wiejską,
- na terenach rolnych oraz na terenach łąk, pastwisk i nieużytków dopuszcza się lokalizację: dróg publicznych i niepublicznych, dojazdów, innych terenów komunikacji, obiektów infrastruktury technicznej, zbiorników wodnych (w tym stawów hodowlanych), urządzeń melioracji wodnych, obiektów przeciwpowodziowych i służących bezpieczeństwu publicznemu i bezpieczeństwu państwa,
- dopuszcza się wytyczenie i urządzenie tras turystyki pieszej, rowerowej, turystyki konnej z wykorzystaniem istniejących dróg polnych, urządzenie punktów widokowych,
- zakłada się zachowanie istniejących trwałych użytków zielonych w dotychczasowym użytkowaniu.

Tereny lasów (LS, LS*):

- zakłada się zagospodarowanie terenów lasów z uwzględnieniem przepisów odrębnych i właściwych planów urządzania lasu,
- dopuszcza się zalesianie użytków rolnych, w szczególności gruntów ornych V i VI klasy bonitacyjnej, przy czym w przypadku trwałych użytków zielonych zalesienia należy ograniczyć do wyrównania granicy polno-leśnej,
- przy realizacji zalesień należy uwzględniać warunki siedliskowe,
- ewentualne trasy turystyczne, piesze i rowerowe należy prowadzić na obrzeżach lasów lub z wykorzystaniem istniejących dróg leśnych.

Tereny wód powierzchniowych (WS, WS*) powinny być zagospodarowane zgodnie z przepisami odrębnymi oraz zasadami ochrony środowiska określonymi w niniejszym Studium i przepisach odrębnych. Dopuszcza się wykorzystanie zbiorników wodnych w turystyce i rekreacji.

ROZDZIAŁ 13

OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią:

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego opracowanymi w ramach projektu „Informatyczny System Osłony Kraju” (ISOK) na terenie gminy Głusk występuje:

- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$),
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$),
- obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($p=0,2\%$).

Wskazane strefy obejmują tereny w centralnej i zachodniej części gminy i są związane z rzekami Czerniejówką i Bystrzycą. Są to tereny niezabudowane, zajęte pod trwałe użytki zielone oraz zadrzewienia.

Zgodnie z art. 77 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zakazuje się:

- gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody,
- prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w szczególności ich składowania,
- lokalizowania nowych cmentarzy.

Ponadto ustala się następujące wymagania w zakresie ochrony przed powodzią:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią należy pozostawić bezwzględnie wolne od zabudowy,
- preferowany sposób zagospodarowania na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi to trwałe użytki zielone,
- zwiększenie retencji wód opadowych proporcjonalnie do wzrostu powierzchni zabudowanych i utwardzonych w zlewni każdej rzeki;
- systematyczna konserwacja koryt Czerniejówki i Bystrzycy,
- zakaz sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów,

Poza ww. rzekami, na terenie gminy Głusk nie występują inne ciekі mogące powodować lokalne podtopienia w przypadku silnych opadów deszczu lub wód roztopowych.

Obszary osuwania się mas ziemnych:

Na terenie gminy Głusk nie występują obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

ROZDZIAŁ 14

**OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W
ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY**

Na obszarze gminy Głusk nie przewiduje się eksploatacji kopalin w sposób wymagający wyznaczenia w złożu kopaliny filaru ochronnego dla jakichkolwiek obiektów lub obszarów.

ROZDZIAŁ 15

**OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH
ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA
DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI
USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 ROKU O OCHRONIE TERENÓW
BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY**

Na terenie gminy Głusk nie występują obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych.

ROZDZIAŁ 16

**OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENÍ, REHABILITACJI,
REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI**

Na terenie gminy Głusk nie wskazuje się terenów wymagających rekultywacji.

Do rehabilitacji wskazuje się wyznaczone na rysunku Studium „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” obszary zdegradowane.

Na terenie gminy Głusk nie wskazuje się obszarów wymagających remediacji.

Do przekształceń wskazuje się tereny rolne, które w Studium zostały włączone do terenów przeznaczonych pod zabudowę.

ROZDZIAŁ 17

TERENY ZAMKNIĘTE

Na terenie gminy Głusk nie występują tereny zamknięte.

ROZDZIAŁ 18

OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obszarem funkcjonalnym jest *obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych, stanowiący zwarty układ przestrzenny składający się z funkcjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywalnymi jednolitymi celami rozwoju.*

Zgodnie z zapisami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa gmina Głusk jest gminnym ośrodkiem położonym w zasięgu oddziaływania Lubelskiego Ośrodka Metropolitalnego (LOM). W związku z tym, tereny te są coraz bardziej atrakcyjne do zamieszkania, wypoczynku lub prowadzenia działalności pozarolniczej. Gmina Głusk jest w PZPWL uwzględniona jako jedna z priorytetowych w zasięgu miejskich systemów komunalnych Lublina. Ważne jest, aby dążyć do krystalizowania struktury przestrzennej LOM w kierunku jej optymalizacji funkcjonalnej wraz ze wzmacnianiem powiązań funkcjonalno- przestrzennych ośrodków osadniczych LOM, w tym gminy Głusk.

W LOM ma miejsce szereg negatywnych zjawisk takich jak:

- niekontrolowana ekspansja zabudowy na tereny o wysokich walorach przyrodniczych, w tym w obrębie zielonego pierścienia,
- przekraczanie dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń emitowanych do wód, powietrza i gleb,
- osłabienie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej Lublina.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego - Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego Dominów został wskazany jako ośrodek osadniczy koncentracji przedsiębiorczości pozarolniczej. Jako główne kierunki rozwoju przestrzennego LOM (mające odniesienie do gminy Głusk) wskazano:

- intensyfikację procesów urbanizacyjnych na obszarach już zagospodarowanych, tak aby minimalizować ekspansję na nowe tereny,
- porządkowanie obszarów objętych procesami semi- i suburbanizacyjnymi poprzez określenie stabilnych granic rozwoju terenów zurbanizowanych jako terenów wymagających sporządzenia planów miejscowych,
- rewaloryzację zdegradowanych przestrzeni przyrodniczych dla ich rekreacyjnego wykorzystania,
- rozwój i podnoszenie jakości zagospodarowania przestrzeni publicznych,
- realizację kolei aglomeracyjnej,
- realizację elementów infrastruktury (dworce, przystanki, parkingi P+R) zapewniających integrację poszczególnych gałęzi transportu,
- realizację sieci ścieżek rowerowych,
- rozbudowę sieci infrastruktury komunalnej z uwzględnieniem włączania podmiejskich (urbanizujących się) jednostek osadniczych w miejskie systemy infrastruktury, w tym przede wszystkim w zakresie infrastruktury kanalizacyjnej i ciepłowniczej,

- wzmocnianie powiązań pomiędzy SPM a regionalną siecią ekologiczną,
- odtwarzanie i budowa zbiorników wodnych.

ROZDZIAŁ 19

OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 kW

Na rysunku Studium „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” został wskazany teren rolny z dopuszczeniem rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW (oznaczony symbolem F). Na wskazanym terenie do produkcji energii ze źródeł odnawialnych dopuszcza się wyłącznie ogniwa fotowoltaiczne.

Dla farm fotowoltaicznych nie wyznacza się stref ochronnych, ani nie nakazuje się ich wyznaczania.

Poza terenem wskazanym w Studium jako obszar, na których mogą zostać rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, na pozostałych terenach nie należy lokalizować urządzeń do wytwarzania energii z odnawialnych źródeł, za wyjątkiem urządzeń wytwarzających energię na własne potrzeby oraz mikroinstalacji.

SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM I UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

Zgodnie z art. 18, ust. 2, pkt. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o *samorządzie gminnym* oraz zgodnie z art. 9, ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, a także na podstawie uchwały Nr XXVI/235/16 Rady Gminy Głusk z dnia 27 września 2016 roku, Wójt Gminy Głusk przystąpił do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głusk.

Głównym założeniem opracowanego Studium jest rozpoznanie i scharakteryzowanie wszelkich uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego gminy Głusk (wewnętrznych i zewnętrznych). Ich analiza pozwoliła na określenie długoterminowych kierunków rozwoju gminy. Studium stanowi dokument planistyczny, który poprzez określenie kierunków rozwoju przestrzennego gminy pozwala na świadome prowadzenie gospodarki gruntami i planowanie inwestycji o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym.

W niniejszym Studium wskazano nowe tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i zagrodową, mieszkaniową jednorodzinną i usługową, usługową oraz produkcyjno-usługową. O zasadności ich wyznaczenia dowiedziono w opracowanej „Analizie potrzeb i możliwości rozwoju gminy Głusk”. Jako główne uwarunkowania wpływające na prognozowany wzrost zapotrzebowania na nowe tereny przeznaczone pod zabudowę w gminie uznano:

- prognozowany wzrost liczby mieszkańców gminy,
- obserwowany i prognozowany spadek liczebności gospodarstw domowych w gminie,
- położenie w bezpośrednim sąsiedztwie Lublina,
- sąsiedztwo drogi ekspresowej S17/12,
- dobre powiązania komunikacyjne z dużymi ośrodkami miejskimi w regionie,
- prowadzona przez gminę polityka związana ze stopniowym zwiększaniem ilości nowych miejsc pracy, w tym m.in. terenów pod zabudowę produkcyjno-usługową i usługową,
- stopniowe zwiększanie atrakcyjności gminy w zakresie usług sportu i rekreacji, infrastruktury społecznej i technicznej.

W trakcie prac nad niniejszym Studium – w oparciu o poszerzoną wiedzę źródłową – sformułowano zapis uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do obszaru gminy. Dokument ten stanowi podstawę dla władz samorządowych, na podstawie którego prowadzona będzie polityka i strategia działań nie tylko w sferze zagospodarowania przestrzennego, ale także w sferze społeczno-gospodarczej i ekologicznej, które pośrednio lub bezpośrednio wpływają na kształtowanie struktury przestrzennej i układu funkcjonalno – przestrzennego. Kierunki rozwoju gminy określone w Studium stanowią wytyczne koordynacyjne dla prowadzenia dalszych prac, w szczególności sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w części II Studium „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” określono najkorzystniejsze kierunki przekształceń przestrzennych obszaru gminy, preferowane z uwagi na ich walory ekonomiczno – społeczne, poprawę warunków życia mieszkańców, ochronę środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz wymogów ładu przestrzennego. Wyznaczono następujące tereny przeznaczone pod zabudowę (zawierające również tereny istniejącej zabudowy):

- TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ I ZAGRODOWEJ (M) - ok. ~~2158~~ 2159 ha,
- TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ I USŁUGOWEJ (MNU) - ok. 335 ha,

- TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ MIESZKANIOWO-USŁUGOWEJ CENTRUM GMINNEGO (MU) - ok. 6,23 ha,
- TERENY ZABUDOWY USŁUGOWEJ (U) - ok. ~~47~~ 48-ha,
- TERENY ZABUDOWY USŁUGOWEJ I PRODUKCYJNEJ (U/P) - ok. 53 ha,
- TERENY ZABUDOWY PRODUKCYJNO-USŁUGOWEJ (PU) - ok. 66 ha,
- TEREN OBSŁUGI PRODUKCJI W GOSPODARSTWACH ROLNYCH (RU) - ok. 1,3 ha,
- TERENY SPORTOWO-REKREACYJNE (US) - ok. 1,8 ha,
- TERENY URZĄDZEŃ ZAOPATRZENIA W WODĘ (W) - ok.2,2 ha,

Ponadto w Studium wyznaczono następujące tereny zieleni:

- TERENY OGRÓDKÓW DZIAŁKOWYCH (ZD) - ok. 14 ha,
- TEREN CMENTARZA (ZC) - ok. 2 ha,
- TERENY ZIELENI URZĄDZONEJ (ZP) - ok. 6 ha.

Jako tereny otwarte powinien pozostać zachowany obszar zajęty przez:

- TERENY ROLNE (R),
- TERENY ŁĄK, PASTWISK I NIEUŻYTKÓW (Ł),
- TERENY LASÓW (LS),
- TERENY WÓD POWIERZCHNIOWYCH (WS).

Ponadto w Wólce Abramowickiej wyznaczono teren rolny z dopuszczeniem rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 KW (F) o powierzchni ok. 20 ha.

W Studium uwzględniono istniejące formy ochrony przyrody: Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu i pomniki przyrody. Uwzględniono także projektowane formy ochrony przyrody: zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dolina rzeki Czerniejówki”, użytek ekologiczny we wsi Wilczopole oraz ustanowienie nowych pomników przyrody. Ponadto założono utrzymanie istniejących obszarów leśnych, jak również możliwość zalesień nowych terenów.

W granicach gminy Głusk występują obiekty i obszary wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Lubelskiego, a ponadto obiekty i stanowiska archeologiczne ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków. W związku z ich występowaniem w Studium określono zasady ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego.

W Studium zaproponowano modernizację układu drogowego oraz jego rozbudowę w obrębie obszarów przeznaczonych do rozwoju zabudowy. W zakresie rozwoju infrastruktury technicznej wskazano przede wszystkim konieczność skanalizowania i zwodociągowania wszystkich terenów zabudowanych w gminie.

Wszelkie ustalenia Studium stanowią podstawę do sporządzania i uszczegółowienia zamierzeń planistycznych na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dokument Studium pozwoli władzom Gminy Głusk na wyznaczenie strategicznych celów rozwojowych, jak również uregulowanie i możliwość prowadzenia odpowiedniej do potrzeb gminy gospodarki przestrzennej.

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* równoległe z opracowaniem niniejszego studium przeprowadzana jest strategiczna ocena

oddziaływania na środowisko, w ramach której sporządzona jest prognoza oddziaływania na środowisko.

~~SYNTEZA — USTALEŃ — PROJEKTU — ZMIANY — STUDIUM — I UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ~~

~~Projekt zmiany Studium sporządzony został w następstwie podjęcia uchwały Nr V/38/19 Rady Gminy Glusk z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Glusk.~~

~~Zmiana dotyczy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Glusk przyjętego uchwałą Nr V/37/19 Rady Gminy Glusk z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Glusk.~~

~~Projekt zmiany Studium objął tereny położone w obrębach ewidencyjnych: Żabia Wola, Mętów i Gluszczyzna. Dla terenów tych aktualne pozostają uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, określone w obowiązującym Studium.~~

~~W przedmiotowej zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Glusk wyznaczono nowe tereny pod zabudowę o powierzchni:~~

- ~~— 4,0 ha pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i zagrodową (M*);~~
- ~~— 0,8 ha pod zabudowę usługową i produkcyjną (U/P*).~~

~~Ponadto w zmianie Studium wyznaczono nowy teren usług transportowych (KT*) o powierzchni ok. 0,3 ha oraz teren infrastruktury technicznej (IT*) o powierzchni ok. 0,15 ha.~~

~~Wartości te nie przekraczają obliczonego zapotrzebowania na nową zabudowę w gminie w perspektywie 30-letniej (zgodnie z opracowaną „Analizą potrzeb i możliwości rozwoju gminy Glusk”), w związku z czym możliwe jest wyznaczenie w zmianie Studium ww. nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę.~~

~~Przedmiotowa zmiana Studium stanowi niewielką korektę polityki przestrzennej gminy ustalonej w dotychczas obowiązującym Studium w zakresie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej oraz zabudowy usługowej. Obszary inwestycyjne wyznaczono w obszarach zurbanizowanych, przy drogach publicznych, o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, nie wymagających nowych inwestycji infrastrukturalnych.~~

~~Wszelkie ustalenia Studium stanowią podstawę do sporządzania i uszczegółowienia zamierzeń planistycznych na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dokument Studium pozwoli władzom gminy Glusk na wyznaczenie strategicznych celów rozwojowych, jak również uregulowanie i możliwość prowadzenia odpowiedniej do potrzeb gminy gospodarki przestrzennej.~~

~~Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko równoległe z opracowaniem przedmiotowej zmiany Studium~~

~~przeprowadzana jest strategiczna ocena oddziaływania na środowisko, w ramach której sporządzona jest prognoza oddziaływania na środowisko.~~

SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM I UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

Projekt zmiany Studium sporządzony został w następstwie podjęcia uchwały Nr XX/178/20 Rady Gminy Głusk z dnia 9 czerwca 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głusk.

Zmiana dotyczy *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głusk* przyjętego uchwałą Nr V/37/19 Rady Gminy Głusk z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie uchwalenia *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głusk* ze zmianą uchwaloną Uchwałą Rady Gminy Głusk nr XVII/149/20 z dnia 27 stycznia 2020 r. .

Projekt zmiany Studium objął tereny położone w obrębach ewidencyjnych: Kazimierzówka, Mętów i Prawiedniki. Dla terenów tych aktualne pozostają uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, określone w obowiązującym Studium.

W przedmiotowej zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głusk wyznaczono nowe tereny pod zabudowę o powierzchni:

- 1,15 ha pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i zagrodową (M**),
- 0,84 ha pod zabudowę usługową (U**).

Wartości te nie przekraczają obliczonego zapotrzebowania na nową zabudowę w gminie w perspektywie 30-letniej (zgodnie z opracowaną „Analizą potrzeb i możliwości rozwoju gminy Głusk”), w związku z czym możliwe jest wyznaczenie w zmianie Studium ww. nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Przedmiotowa zmiana Studium stanowi niewielką korektę polityki przestrzennej gminy ustalonej w dotychczas obowiązującym Studium w zakresie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej oraz zabudowy usługowej. Obszary inwestycyjne wyznaczono w obszarach zurbanizowanych, przy drogach publicznych, o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, nie wymagających nowych inwestycji infrastrukturalnych.

Wszelkie ustalenia Studium stanowią podstawę do sporządzania i uszczegółowienia zamierzeń planistycznych na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dokument Studium pozwoli władzom gminy Głusk na zaktualizowanie strategicznych celów rozwojowych, jak również uregulowanie i możliwość prowadzenia odpowiedniej do potrzeb gminy gospodarki przestrzennej.

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko równoległe z opracowaniem przedmiotowej zmiany Studium

przeprowadzana jest strategiczna ocena oddziaływania na środowisko, w ramach której sporządzona jest prognoza oddziaływania projektowanych zmian planu na środowisko.